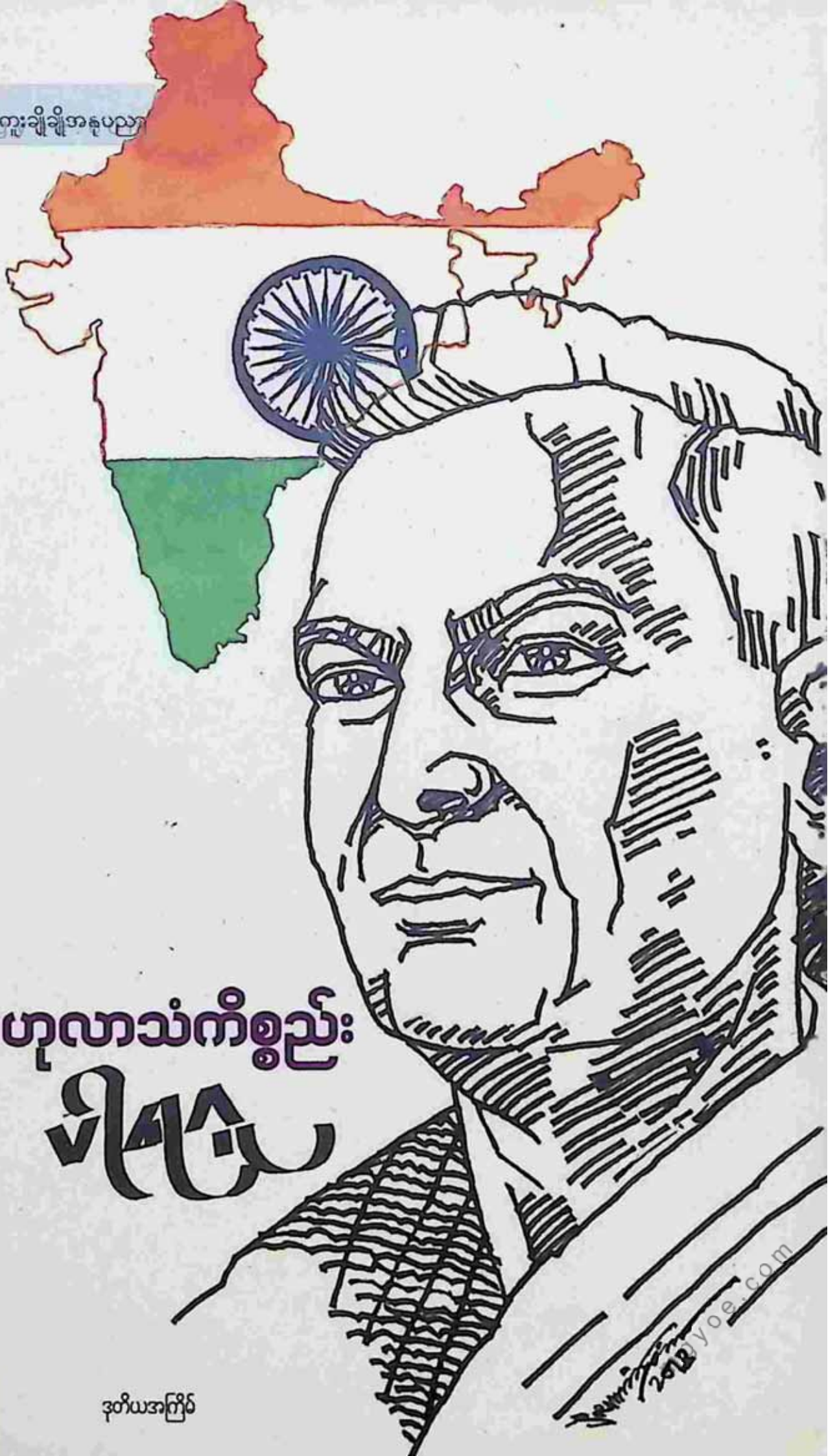


စိတ်ဓာတ်ချိုချိုအနုပညာ



ရာဟုလာသံကိစ္စည်း
ပါဏ

ဒုတိယအကြိမ်

www.yoe.com

ရာဟုလာသံကိစ္စည်း

၁၂၆၁

ထူးချွန်သူများ၏ ဘဝ၌ နည်းယူစရာ သင်ခန်းစာများ၊
ဘဝအမြင်ပေးသောအတွေ့အကြုံများ အများအပြားရှိသည်။
ယင်းသင်ခန်းစာများ၊ အတွေ့အကြုံများသည် သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်
တို့၏ဘဝကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရာ၌ အကူအညီ အထောက်
အပံ့ များစွာဖြစ်စေသည်။

မိမိသည် နိုင်ငံရေး၊ ဘာသာရေး၊ လူမှုရေး၊ စာပေ
ပညာနယ်ပယ် တို့၌ ပြည်တွင်းပြည်ပ ထူးချွန်သူပုဂ္ဂိုလ်များ၏
အတ္ထုပ္ပတ္တိကို များစွာ ရေးခဲ့ပြီးပြီ။ ယင်းသို့ရေးရာ၌ ထူးချွန်
သူများ၏ နည်းယူစရာ ဘဝသင်ခန်းစာများ၊ ဘဝအတွေ့
အကြုံများ စာဖတ်သူ ပြည်သူတို့၏ဘဝတွင် သြဇာသက်
ရောက်မှု ရှိစေလိုခြင်းသည် အဓိကရည်ရွယ်ချက် ဖြစ်သည်။



ISBN9789997114198



PYG49

9 789997 114198

3,500.00KS

ရာဟုလာသံကိစ္စည်း ပါရဂူ

မျက်နှာပိုးပန်းချီ - စိုးဝင်းငြိမ်း

စာမျက်နှာ ၂၆၆++ မျက်နှာ၊ ၁၃ စင်တီ x ၂၀.၅ စင်တီ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ ၈၅၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကင်း

ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း

၂၀၁၈၊ ဒီဇင်ဘာလ၊ ဒုတိယအကြိမ်၊ အုပ်ရေ ၅၀၀

၁၉၉၇ ရွှေပေါက်စာပေ၏ ပထမအကြိမ်

ရောင်းစျေး ၃၅၀၀ ကျပ်

email: skccph@gmail.com ; P.O.Box: 705

www.facebook.com/SKCCmyanmarbook

www.skccmyanmarbook.com



ရာဟုလာသံကိစ္စည်း
ပါရဂူ

www.mgyc.com

အမှာစကား

ထူးချွန်သူများ၏ ဘဝ၌ နည်းယူစရာ သင်ခန်းစာများ၊ ဘဝအမြင်ပေးသောအတွေ့အကြုံများ အများအပြားရှိသည်။ ယင်းသင်ခန်းစာများ၊ အတွေ့အကြုံများသည် သာမန်ပုဂ္ဂိုလ် တို့၏ဘဝကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရာ၌ အကူအညီ အထောက်အပံ့ များစွာဖြစ်စေသည်။

မိမိသည် နိုင်ငံရေး၊ ဘာသာရေး၊ လူမှုရေး၊ စာပေပညာနယ်ပယ် တို့၌ ပြည်တွင်းပြည်ပ ထူးချွန်သူပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို များစွာ ရေးခဲ့ပြီးပြီ။ ယင်းသို့ရေးရာ၌ ထူးချွန်သူများ၏ နည်းယူစရာ ဘဝသင်ခန်းစာများ၊ ဘဝအတွေ့အကြုံများ စာဖတ်သူ ပြည်သူတို့၏ဘဝတွင် ဩဇာသက်ရောက်မှု ရှိစေလိုခြင်းသည် အဓိကရည်ရွယ်ချက် ဖြစ်သည်။

ဤအတ္ထုပ္ပတ္တိရေးရာ၌ ယင်းရည်ရွယ်ချက်အပြင် အခြားရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုလည်း ရှိသည်။ ထိုရည်ရွယ်ချက်ကား ကျေးဇူးတုံ့ပြန်လိုသည့် ရည်ရွယ်ချက် ဖြစ်သည်။

‘ကတညုတ ကတဝေဒီ’ တရားသည် ကမ္ဘာကြီးကို လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံကိုလည်းကောင်း၊ ပြည်နယ်တစ်နယ်ကိုလည်းကောင်း၊ မြို့နယ်တစ်နယ်ကိုလည်း

ကောင်း၊ ကျေးရွာတစ်ရွာကိုလည်းကောင်း၊ မိသားစုတစ်စုကိုလည်းကောင်း စည်းနှောင်ထားသော ကြိုးတစ်ချောင်းဖြစ်သည်။ ဝါး အလုံးရေ များစွာကို စည်းနှောင်ထားသည့် ကြိုးတစ်ချောင်း ပြတ်တောက်သွားလျှင် ဝါးအစည်းသည် တစ်စုံတစ်ခုသော အတိုင်းအတာအထိ ပြေသွားပေလိမ့်မည်။

ထိုနည်းအတူ ကမ္ဘာကြီးကိုလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံကိုလည်းကောင်း၊ ပြည်နယ်တစ်နယ်ကိုလည်းကောင်း၊ မြို့နယ်တစ်နယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကျေးရွာတစ်ရွာကိုလည်းကောင်း၊ မိသားစုတစ်စုကိုလည်းကောင်း စည်းနှောင်ထားသော ကြိုးများထဲက ကြိုးတစ်ချောင်းဖြစ်သော 'ကတညုတ ကတဝေဒီ' ကြိုးပြတ်တောက်သွားလျှင် ကမ္ဘာအစည်း၊ နိုင်ငံအစည်း၊ ပြည်နယ်အစည်း၊ မြို့နယ်အစည်း၊ ကျေးရွာအစည်း၊ မိသားစုအစည်းတို့သည် တစ်စုံတစ်ခုသော အတိုင်းအတာအထိ ပြေသွားပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ကတညုတ ကတဝေဒီတရားကို လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း သည် လူတိုင်းလူတိုင်း၏ တာဝန်ဝတ္တရား ဖြစ်သည်။

ရာဟုလာ သံကိစ္စည်းသည် မိမိ၏ဘဝအတွက် အကျိုးအပြုဆုံးပုဂ္ဂိုလ်များထဲကတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ရာဟုလာ သံကိစ္စည်း၏စာအုပ်များသည် မိမိအား ဘဝအမြင်ပေးသည်။ အမြင်မှန်၊ အမြင်သစ်ဟု မိမိယူဆသော နိုင်ငံရေးအမြင်၊ ဘာသာရေးအမြင်၊ လူမှုရေးအမြင်၊ သမိုင်းအမြင်၊ စာပေပညာအမြင်များ အများဆုံးရရှိသည်မှာ ရာဟုလာ သံကိစ္စည်း၏စာအုပ်များထဲက ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရာဟုလာ သံကိစ္စည်းသည် မိမိ၏ ကျေးဇူးရှင်ပုဂ္ဂိုလ်များထဲက တစ်ဦးဖြစ်နေသည်။ ယင်းကျေးဇူးကို ဆပ်ခြင်းသည် ဤစာအုပ်ရေးသားရခြင်း၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်တစ်ခု ဖြစ်သည်။

ရာဟုလာသံ ကိစ္စည်း၏ ဘဝသည် နည်းယူစရာ သင်ခန်းစာများ၊ အံ့မခန်း အတွေ့အကြုံများ၊ ထူးခြားသော

အဖြစ်အပျက်များဖြင့် ပြည့်နှက်နေသည်။ သူ၏ ဘဝတစ်ခုလုံးကို ခြုံမိ ငုံ့မိအောင် ရေးသားတင်ပြနိုင်ဖို့ရန်မှာ မလွယ်ပေ။ ဤစာအုပ်၌ ရာဟုလာသံကိစ္စည်း၏ ဘဝမှန်ကူကွက် တချို့သာပါရှိသည်။ ကြည်လင်သော စမ်းရေးအိုင်ကြီးထဲက ရေတစ်မှုတ် နှစ်မှုတ် ခပ်ယူထားခြင်းမျှသာ ဖြစ်သည်။

ဤစာအုပ်၌ ကိုယ်တွေ့နှင့် စာတွေ့နှစ်မျိုးလုံးပါသည်။ ကိုယ် တွေ့ကနည်းပြီး စာတွေ့က များသည်။

ရာဟုလာသံကိစ္စည်းသည် ‘မေရီဂျီဝန်ယာကြာ’ (ကျွန်ုပ်၏ဘဝခရီး) အမည်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိသုံးလေးတွဲ ရေးထားသည်။ ယင်းကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိကို အခြေခံ၍လည်းကောင်း၊ အခြားပညာရှင်များနှင့် စာရေးဆရာများရေးသားထားသော ရာဟုလာ အတ္ထုပ္ပတ္တိများနှင့် ရာဟုလာအကြောင်း သုတေသနစာတမ်းများကိုလည်းကောင်း၊ ရာဟုလာနှင့်ပတ်သက်၍ မိမိကိုယ်တိုင် တွေ့ကြုံသိရှိရသော အတွေ့အကြုံများကိုလည်းကောင်း အခြေခံလျက် ဤစာအုပ်ကို ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ရာဟုလာသံကိစ္စည်း၏ တတိယဇနီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဇနီး ဒေါက်တာကမလာ ရာဟုလာဆန်ကရိတျာယန်၏ ရာဟုလာအကြောင်း ဆောင်းပါးလေးပုဒ်နှင့် ရုရှားပညာရှင် ဒေါက်တာဗီအိုင်ကာလယာနေ့၏ ရာဟုလာအကြောင်း ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်သည် ဤစာအုပ်၏ အဆင်တန်ဆာသဖွယ် ဖြစ်နေသည်။

ပါရဂူ
၉-၆-၉၇





ရဟန်းတော် ရာဟုလာ



ရာဟုလာ သံကိစ္စည်း

Sankrityayana Dead



From Our Staff Correspondent
DARJEELING, April 14.—Pandit Rahul Sankrityayana, eminent linguist, scholar and historian, died of cerebral haemorrhage at 11-45 a.m. today. He had celebrated his 76th birthday on April 9. Pandit Sankrityayana, who had earlier visited Moscow for treatment, returned to Darjeeling about a fortnight ago. He was removed to the Eden Hospital, Darjeeling, last Thursday.

The West Bengal Governor, Miss Naidu, on hearing the news immediately sent her secretary and an ADC to convey her personal condolences to Mrs Kamala Sankrityayana. A large number of people called at the scholar's residence to pay their homage.

The President, Dr Radhakrishnan, in a message described Pandit Rahul Sankrityayana as "an eminent scholar of Buddhism" and said that his death was a great loss to the Hindi world, adds PTI.

Mr Nehru said: "I am very sorry to learn of the passing away of Rahul Sankrityayana. He was one of our greatest scholars and his death is a loss to Sanskrit and Pali scholarship, specially relating to Buddhism in India."

(Obituary - Page 6)

OBITUARY

RAHUL SANKRITYAYANA

Kedarnath Pandey, who died in Darjeeling on Sunday, was born in Azamgarh U.P., in 1893. He was an Arya Samaj preacher in early life and studied Sanskrit, Arabic and Persian at Banaras. Later, he went to Ceylon and became a Buddhist monk, changing his name to Rahul Sankrityayana.

From Ceylon he went to Burma and Japan. He visited Tibet three times, spending long months there collecting manuscripts. After his third trip he returned to India with about 300 muleloads of valuable Pali and Tibetan manuscripts now housed in a Patna museum.

Introduced to Marxism he forsook religion and also turned to politics. He went to prison several times during the freedom struggle. Joining the Communist Party later he went to Russia where he became Head of the Department of Sanskrit, Leningrad University. While in Russia he wrote a number of books in Hindi on the history of mankind and other subjects. Perhaps the best known among them is *Volga Se Ganga* (From the Volga to the Ganga).

Returning to India in 1947, he was elected president of the Hindi Sahitya Sammelan and became an ardent protagonist for Hindi. Some time later he was expelled from the Communist Party on a charge of being a communalist and associating with RSS and Hindu Mahasabha leaders. He gave up politics and returned to religion.

Author of nearly 200 books in Hindi, Pali, Tibetan, Prakrit and Sino-Tibetan, his works cover biography, travel diaries, social and historical novels, plays, language, history, religion and philosophy. In 1955 he received a Sahitya Akademi award for his two-volume *Medhya Asia Ka Itihas* (History of Central Asia).

He has compiled a Hindi-Tibetan dictionary and a chronology of Pali literature, and has coined a large number of Hindi words, mainly for administrative purposes. In later life he became Dean and Head of the Department of Buddhist Philosophy, Colombo University.



ရန်ကုန်မြို့၊ ဆန်းကမေး၌ ညောင်ရယ်ပြုစဉ်
ဦးသိန်းဖေမြင့်၊ ပါရဂူ၊ ရာဟုလာ၊ ဒဂုန်ဦးလှဖေ



ရာဟုလာသံကိစ္စည်းနှင့် ဇနီး ဒေါက်တာ ကမလာဆံကရိတျာယန်
သမီး ဇယာနှင့် သား ဇောတာ



ရာဟုလာ၏ စာအုပ်အချို့



ရာဟုလာ ဇနီးမောင်နှံအတူ
အယ်ဒီတာများ၊ စာရေးဆရာများ



ရာဟုလာ၏ စာအုပ်အချို့





ရာဟုလာ၏ဇနီး
ရုရှားအမျိုးသမီး ယေလေနာ



ရာဟုလာနှင့်
ယေလေနာတို့သား အိဂို



ပဏ္ဍိတ် ဂိုဏ်း ဝလကွာဘပန်နှင့်အတူ



ဝန်ကြီးချုပ် ပဏ္ဍိတ်နေ့က ၁၉၅၈ ခုနှစ်အတွက် 'ဆာဟိတျအကယ်ဒမီ စာပေဆု' ချီးမြှင့်ပေးအပ်နေစဉ် နေ့ရှေးနောက်က ခေါင်းဆောင်ကြီးနှင့်ထိုင်နေသူမှာ သမ္မတ ရာမာကရီဂန်

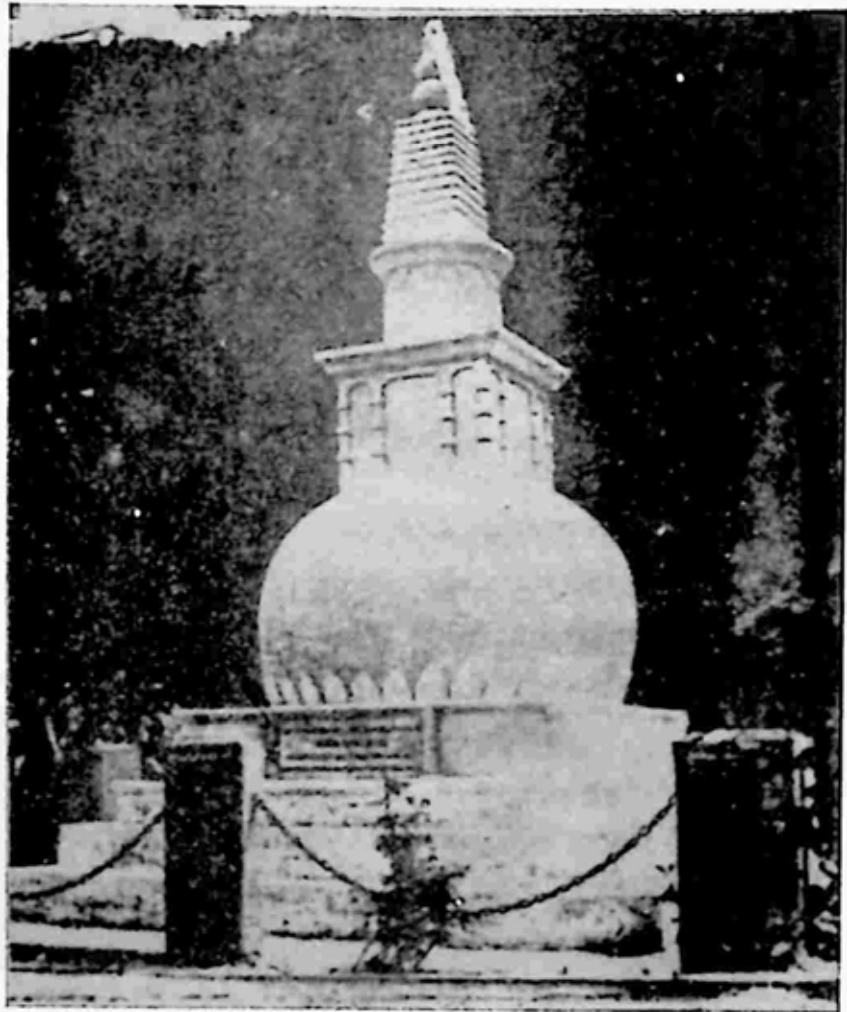


ရာဟုလာနှင့် နာမည်ကျော် ကဗျာဆရာ နိရာလာ



ရာဟုလာနှင့် မိသားစု





ကွယ်လွန်သူရာဟုလာ၏ အထိမ်းအမှတ် (ဒါဂျီလင်)



ထိုင်နေသူများ-ဂိုအင်ကာ (ယခု ဝိပဿနာဆရာကြီး ဦးဂိုအင်ကာ)
ရာဟုလာ၊ ပါရဂူ



ရာဟုလာနှင့် ပါရူ



ရာဟုလာ ရာပြည့်အခမ်းအနား (၁၉၇၃ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁-၂၊ နယူးဒေလီ)



ရန်ကုန်မြို့၊ ဦးဝိအင်ကာ အိမ်ဂေဟာ၌

ကျမ်းဂန်များကို ရှာဖွေရန်အတွက် ပထမအကြိမ် (နောက်ပိုင်း၌ ၃ ကြိမ်) တိဗက်သွားပြီးလျှင် ရရှိဖို့ရန် အလွန်ခက်ခဲသော ဗုဒ္ဓကျမ်းစာ ပေါင်းများစွာ၏ လက်ရေးမူ ဓာတ်ပုံ၊ မိတ္တူများကို အိန္ဒိယသို့ ဆောင်ကြဉ်းလာသည်။ ယင်းကျမ်းစာများကို ပတ္တနားပြတိုက်နှင့် ပတ္တနားရှိ ကာရို ပရဆတ် ဂျာယဆဝါလ် သုတေသန၌ ထိန်းသိမ်းထားသည်။

ပါတီဝင်ဖြစ်လာခဲ့

တိဗက်မှ ပြန်လာသောအခါ ရာဟုလာဆံကရိတယာယနဘွဲ့အမည်ဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ၁၉၃၂-၃၃ တွင် အင်္ဂလန်နှင့် ဥရောပနိုင်ငံများသို့ သာသနာပြုကြွသည်။ ၁၉၃၅-၃၆ ၌ ဂျပန်၊ ကိုရီးယား၊ အီရန်၊ ဆိုဗီယက် ရုရှားသို့ ကြွသည်။ ၁၉၃၇ ၌ တစ်ဖန် ဆိုဗီယက်၊ ရုရှားသို့ ကြွသည်။ ထို့နောက် လူဝတ်လဲပြီးလျှင် ၁၉၃၉ တွင် အမာဝရီ တောင်သူ လယ်သမားအရေးတော်ပုံ၌ ပါဝင်ဆင်နွှဲသည်ဖြစ်၍ ထောင်သွင်းအကျဉ်းချခံရသည်။ မှတ်စံဝါဒကို လက်ခံပြီး အိန္ဒိယကွန်မြူနစ်ပါတီဝင် ဖြစ်လာသည်။

၁၉၄၅ ၌ လီနင်ဂရက်၊ ပညာအကယ်ဒမီ၊ အရှေ့တိုင်းဌာနတွင် စာပေ ပို့ချပြီးနောက် အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးရသောအခါ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ပြန်လာသည်။ ထိုနှစ် ၁၉၄၇ တွင် ဟိန္ဒူဆာဟိတျ ဆမ္မေလန် (ဟိန္ဒူစာပေအဖွဲ့) ၏ ဘုံဘေညီလာခံ၌ သဘာပတိအဖြစ် အရွေးခံရသည်။

၁၉၅၈ တွင် မြန်မာနိုင်ငံမှတစ်ဆင့် တရုတ်နိုင်ငံသွားသည်။ တရုတ်နိုင်ငံမှ ပြန်လာပြီးနောက် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရတက္ကသိုလ်တွင် ဒဿနိကဗေဒ ပါမောက္ခအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ၁၉၆၁ ၌ သတိမေ့ရောဂါ စွဲကပ်လာသည်။ ၁၉၆၃ ဒီဇင်ဘာလတွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ကွယ်လွန်သွားသည်။

ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရတက္ကသိုလ်က 'ဆာဟိတျ စက္ကဝဟီ' ခေါ် စာပေ စကြဝတေးဘွဲ့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘာဂ်လ်ပူ တက္ကသိုလ်က ဒီလစ်ဘွဲ့ကိုလည်းကောင်း ရာဟုလာအား ပေးအပ်ချီးမြှင့်သည်။ 'အာရှ အလယ်ပိုင်း သမိုင်း' စာအုပ်အတွက် ဆာဟိတျအကယ်ဒမီဆု ရရှိသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ အစိုးရက ချီးမြှင့်သော အမြင့်ဆုံးဘွဲ့တံဆိပ် 'ဘာရတ်ဘူရှဏ်' ရရှိသည်။

သို့ရာတွင် ရာဟုလာရရှိသော ဘွဲ့တံဆိပ်များထဲတွင် ဗာရာဏသီပညာရှင် များအဖွဲ့မှ ပေးအပ်ချီးမြှင့်သော 'မဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ်သည် ရာဟုလာနှင့် အကိုက်ညီဆုံးဖြစ်သည်။ ယင်းဘွဲ့ရရှိသူမှာလည်း ရာဟုလာတစ်ဦးတည်း သာလျှင် ရှိသည်။ ယင်းဘွဲ့ရရှိပြီးနောက် ရာဟုလာအား 'မဟာပဏ္ဍိတ ရာဟုလ ဆံကရိတာယာယန' ဟု ခေါ်ကြသည်။

ရာပြည့်နှစ်

ယခုနှစ် ၁၉၉၃ သည် ရာဟုလာ သံကိစ္စည်း ရာပြည့်နှစ် ဖြစ်သည်။ ရာဟုလာ ရာပြည့်အထိမ်းအမှတ်ပွဲများကို ယခုနှစ်ထဲတွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံ အနွဲ့ အပြား၌ ကျင်းပပြုလုပ်ကြသည်။ ယင်းအထိမ်းအမှတ်ပွဲများအနက် ဒေလီ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ ဟိန္ဒူအကယ်ဒမီမှ ကြီးမှူးကျင်းပသော အထိမ်းအမှတ်ပွဲ သည် ထူးခြားမှုရှိသည်။ ၁၉၉၃ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၊ ၂ ရက်တွင် နယူးဒေလီ၌ သုံးရက်တိုင်တိုင် ကျင်းပပြုလုပ်သည်။ တစ်မျိုးသားလုံးနှင့် ဆိုင်သည့် ရာဟုလာ ရာပြည့်အထိမ်းအမှတ်ပွဲကြီး၌ စာပေပညာရှင်ပေါင်း များစွာတို့က ရာဟုလာနှင့်ပတ်သက်သော လေ့လာမှတ်သားစရာ စာတမ်း များကို ဖတ်ကြားကြသည်။ ဟောပြောချက်များကို ထုတ်ဖော်ပြောပြကြ သည်။ စာပေပရိသတ်များလည်း အများအပြား တက်ရောက်ကြသည်။

အထိမ်းအမှတ်ပွဲ ပထမနေ့တွင် ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနား ကျင်းပပြီးနောက် 'မဟာခရီးသည်၏ ဘဝခရီး' ခေါင်းစဉ်ဖြင့် နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ ပြုလုပ်ကြသည်။ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင် ရှုရိဗိရှနုကျန့်ရ ဗရမာက စာတမ်းဖတ်ပြီး အခြားစာပေ ပညာရှင်နှစ်ဦးက ဆွေးနွေးကြသည်။ နာမည်ကျော်ကဗျာဆရာကြီး ရှုရိတြီ လောကျနသျှာဆတရိက သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ဒုတိယနေ့ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင် နာမည်ကျော် ဝတ္ထုရေးဆရာကြီး ရှုရိဘိရမ ဆာဟနိက သဘာပတိအဖြစ်ဆောင်ရွက်ပြီး အခြားစာပေပညာရှင်သုံးဦးက ဆွေးနွေးကြ သည်။ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ၏ ခေါင်းစဉ်မှာ 'သမိုင်းအမြင်နှင့် ဝတ္ထုရေးသား ခြင်း' ဖြစ်သည်။ တတိယပိုင်း နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ၏ ခေါင်းစဉ်ကိုမူ 'ထွက်မပြေး နှင့် ကမ္ဘာကြီးကို ပြောင်းလဲပစ်ပါ' ဟု ရာဟုလာရေးသည့် စာအုပ်တစ်အုပ်၏ အမည်ပေးထားသည်။ ယင်းနှီးနှောဖလှယ်ပွဲ၌ ရာဟုလာ၏ မိတ်ဆွေ

ဒေါက်တာ မဟာဒေဝ ဆာဟာက သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။
ဒေါက်တာ ဗိရူနာထံ တြိပါဠိက စာတမ်းဖတ်ပြီး အခြားစာပေပညာရှင်နှစ်ဦး
က ဆွေးနွေးကြသည်။

ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှု

ရာပြည့် အထိမ်းအမှတ်ဖွင့်ပွဲ အခမ်းအနား၌ ဒေါက်တာ ဟရဘဂျန်ဆိန်
က ရာဟုလာသည် ဣဿရကို လက်မခံသောကြောင့် ဣဿရကပေးသော
စွမ်းရည်နှင့် ပြည့်စုံနေသူဖြစ်သည် ထင်ကြောင်း၊ ရာဟုလာနှင့်စပ်လျဉ်း၍
ထုတ်ဖော်ပြောပြရန် လွယ်မည်မဟုတ်ကြောင်း၊ ရာဟုလာစာပေသည်
ကျယ်ပြန့်ရုံမျှမကဘဲ မျိုးလည်းစုံကြောင်း၊ သူ၏စာပေလက်ရာများနှင့်
ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ သူ၏ပုဂ္ဂိုလ်ရေး ထူးခြားချက်နှင့်ပတ်သက်၍
လည်းကောင်း တညီတညွတ်တည်း ထင်မြင်ချက်ပေးဖို့ မလွယ်ကြောင်း၊
သူ့စွမ်းရည်၏ မျိုးစေ့ဗီဇသည် ဤလူ့အဖွဲ့အစည်းမှ ထွက်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်
ကြောင်း၊ ရာဟုလာသည် ဆင်းရဲသား သားသမီးဖြစ်၍ အလုပ်လက်မဲ့
ပြဿနာကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရကြောင်း၊ သူ၏စိတ်နှလုံးတွင် အခါခပ်သိမ်း ပြည့်စုံမှု
လိုနေသည်ဟု ထင်ရကြောင်း၊ ရာဟုလာသည် ဘဝ၏ မပြည့်စုံမှုမှ ပြည့်စုံမှု
ဆီသို့ ဦးတည်ချီတက်နေသူဖြစ်ပုံရကြောင်း၊ လိုနေသည့်အရာကို ဖြည့်ဖို့ရန်
ခြေလှမ်း လှမ်းနေသူဖြစ်ကြောင်း၊ ဗိုက်ရှုဏဝ (ဗိဿနိုးကိုးကွယ်သူ)
ဓမ္မမှအာရိယ ဆမာဂျ်သို့ ထိုမှတစ်ဖန် ဗုဒ္ဓဓမ္မသို့ အထိရောက်ရှိလာကြောင်း၊
ထို့နောက် တစ်ဖန် ကွန်မြူနစ်ဖြစ်သွားကြောင်း၊ ရာဟုလာ၏ဘဝ၌ ယုံကြည်
ကိုးကွယ်မှုမရှိကြောင်း၊ ဣဿရဟူသည်မှာ လူ့စိတ်က ပေါက်ဖွားလာသော
အရာဖြစ်ကြောင်း၊ သူ၏ဘဝ၌ စွန့်ခွာသွားခြင်း၊ တပ်မက်တွယ်တာမှု
ကင်းခြင်းများကိုသာ တွေ့ရှိရကြောင်း၊ ယင်း အချက်မျိုးမှာ သာမန်လူတို့၌
တွေ့ရခဲကြောင်း၊ ရာဟုလာသည် အမြင်ကျဉ်းမြောင်းမှုမှန်သမျှမှ လွတ်မြောက်
နေသူဖြစ်ကြောင်း၊ ရာဟုလာကဲ့သို့သော စာပေပြုစုသူ စာရေးဆရာကြီး
များ၏ဘဝကို လေ့လာသုံးသပ်ကြည့်လျှင် ကြီးမြတ်သောအလုပ်ကို လုပ်ကြ
သူများသည် မိမိတို့၏ မျက်မှောက်ဘဝ၌ တန်ဖိုးကြီးကြီးမားမား ပေးကြရ
သည်ဟု သိရကြောင်း... စသည်ဖြင့် ပြောဆိုသွားသည်။

ထို့နောက် ဒေလီအုပ်ချုပ်ရေး အကြီးအကဲ ရှုရီပီကောဒူဗေကလည်း ရာဟုလာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သွားသော အလုပ်များသည် မည်မျှကြီးမား များပြားသနည်းဆိုလျှင် ယုံကြည်ဖို့ရန်ပင် မလွယ်ကြောင်း၊ လူ့ဘဝ သက်တမ်း တစ်ခုတည်း၌ အသိဉာဏ်ပညာ၏ ထောင့်တိုင်းထောင့်တိုင်းမှ ထုတ်ယူထား သော အဖိုးတန်ရတနာများကို ကျွန်ုပ်တို့အတွက်ထားခဲ့ကြောင်း၊ သူပြုစု သွားခဲ့သည့် စာပေအားလုံးကို စုစည်းဖို့ရာပင် မလွယ်ကူကြောင်း၊ ရာပြည့် နှစ်၌ ရာဟုလာ၏ စာပေအားလုံးကို စုဆောင်းဖို့ရန်မှာ အလွန်အရေးကြီး သောအလုပ် ဖြစ်လိမ့်မည်ထင်ကြောင်း စသည်ဖြင့် ပြောကြားသွားပြီးလျှင် ရာဟုလာစာပေနှင့်ပတ်သက်၍ သုတေသနပြုလုပ်ရန် ဟိန္ဒူ အကယ်ဒမီအား အကြံဉာဏ်ပေးသွားသည်။

အမှန်တရား

နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ ဒုတိယပိုင်း၌ စာတမ်းတင်သွင်းသူ စာတမ်းရှင် ရှုရီပီရှုဏှကျနွရဗမာက သူ၏စာတမ်း၌ သူငယ်ကောဒါရ်နတ်ပဏ္ဍေ (ရာဟုလာသံကိစ္စည်း) မွေးဖွားသော ၁၈၉၃ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၉ ရက်နေ့မှ အစပြု၍ ကွယ်လွန်သွားသော ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၄ ရက်နေ့အထိ ရာဟုလာနှင့်ပတ်သက်၍ ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည့် ထူးခြားသော အဖြစ်အပျက်များ နှင့် မှတ်သားဖွယ် အကြောင်းအရာများကို တင်ပြထားသည်။

စာတမ်း၌ လေးနှစ်သားအရွယ်မှ ၁၂ နှစ်သားအရွယ်အထိ ရာဟုလာ သည် သူ့ဖခင်၏ ရွာ ကနိုက်လာနှင့် ၁၀ မိုင်ခန့်အဝေးတွင်ရှိသော အဘိုး၏ ရွာပန္နဟာအကြားတွင် ကူးချည်သန်းချည်လုပ်နေသည်။ ဗာရာဏသီသည် ရာဟုလာ၏ပညာသင်ကြားရာ ပထမဦးဆုံးစခန်း ဖြစ်သည်။ ရာဟုလာသည် တဖြည်းဖြည်း ပဏ္ဍိတ် ဖြစ်လာသည်။ ခြေသလုံးအိမ်တိုင် ခရီးလှည့်လည် ရင်း ရာဟုလာသည် တိဗက်သမိုင်းပညာရှင်၊ ဘာသာဗေဒပညာရှင်၊ လူမှုရေး ပညာရှင်၊ ရှေးဟောင်း စာပေသုတေသီ ဖြစ်လာသည်။

ရာဟုလာ၏ဘဝခရီးသည် တကယ့်လက်တွေ့သမားတစ်ဦး၏ ဝတ္ထု ဇာတ်လမ်းဖြစ်သည်။ ရာဟုလာသည် သမိုင်းဆိုင်ရာ ရှေးဟောင်း အချက် အလက်၊ သိပ္ပံပညာ၊ ဒဿနပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဘာသာစကား၊ စာပေတို့၏

သိပ္ပံနည်းကျ အမှန်တရားကို တီထွင်ဖန်တီးသူ ဖြစ်သည်။ ရာဟုလာသည် နယ်ပယ်အသီးသီး၌ ကိုယ်တိုင်တွေ့ကြုံသည့် အတွေ့အကြုံကို အလေး အနက်ထားသည်။ သူ၏လက်တွေ့စမ်းသပ်မှု မှတ်ကျောက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရာဟုလာက “ဓာတ်ခွဲခန်းတစ်ခု၌ သိပ္ပံပညာရှင်တစ်ဦး အသစ် တွေ့ရှိသော အရာကို တခြားသိပ္ပံပညာရှင်များလည်း မိမိတို့၏ ဓာတ်ခွဲခန်း၌ တွေ့ရှိမှ သာလျှင် ယင်းတွေ့ရှိချက်ကို သိပ္ပံပညာဆိုင်ရာ အမှန်တရားဟု ခေါ်ဆို၏” ဟု ရေးထားသည်။ ရာဟုလာ၏ အတ္တရုပ်ပုံလွှာနှင့် စာအုပ်များသည် အိန္ဒိယ နိုင်ငံ၏ တိုးတက်နေသော သိပ္ပံပညာ အမှန်တရား ဖြစ်သည်။

ပြတ်ကျန်ရစ်ခဲ့

ယင်းစာတမ်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးသော ရှုရီတြီလောကျန် ရှာဆွဲကြိုသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံသစ်၏ တိုးတက်မှုအတွက် ရာဟုလာ၏ စာပေ ကို လေ့လာဖို့ လိုအပ်ကြောင်း ပြောပြပြီးလျှင် “ရာဟုလာ၏ မျက်မှောက်၌ လည်းကောင်း၊ ရာဟုလာကွယ်လွန်သွားပြီးသည့် နောက်၌လည်းကောင်း၊ သူရဲဘောကြောင်သော၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အထင်ကြီးသော၊ အမြင်ကျဉ်း သော၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး မျှော်မှန်းချက်ကြီးသော ပညာတတ်လူတန်းစားများ တိုင်းပြည် တွင် တိုးပွားများပြားလာကြသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များသည် ပြောင်းလဲနေသော အိန္ဒိယမှ တိမ်းရှောင်ထွက်ပြေးသွားကြပြီးလျှင် ပြည်သူလူထု၏ ရေစီးကြောင်း မှ ပြတ်ကျန်ရစ်ခဲ့ကြသည်” ဟု ဝေဖန်သွားသည်။

နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ၏ ဒုတိယပိုင်းဖြစ်သော “သမိုင်းအမြင်နှင့် ဝတ္ထု ရေးသားခြင်း” နှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးသူတစ်ဦးဖြစ်သော ဒေါက်တာ နာမဝရဆိန်က “ရာဟုလာ၏ အပြုသဘောပါသော စိတ်ကူး၏ အထူးခြား ဆုံးအချက်မှာ စိတ်ကူးကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖြန့်ကြက်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ သူ၏ ‘ဗော်လဂါမှ ဂင်္ဂါသို့’ သည် နှစ်ပေါင်း ခုနစ်ထောင်မျှ ရှည်လျားသော သမိုင်းကို ချဲ့ထားသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံအား ကမ္ဘာ့နိယာမတရားနှင့် ဆက်စပ် ပေးထားခြင်းသည် ရာဟုလာ၏စိတ်ကူးကျယ်ပြန့်ခြင်းဖြစ်သည်။ ရာဟုလာ ၏ ပင်ကိုဉာဏ်သည် ပြိုင်ဘက်ကင်းသည်။ ရာဟုလာသည် မည်သူ့ နောက်မှ မလိုက်ပေ။ ‘သမိုင်းကိုဖန်တီးသူမှာ သာမန်ပြည်သူများသာ

ဖြစ်သည်။ ရာဇာ မဟာရာဇာများသည် သမိုင်းကိုဖန်တီးသူများမဟုတ်’ ဟူ၍ ရာဟုလာက ဆိုထားသည်” စသည်ဖြင့် တင်ပြဆွေးနွေးသွားသည်။

နီးနှောဖလှယ်ပွဲ၏ တတိယပိုင်းဖြစ်သော ‘ထွက်မပြေးနှင့်၊ ကမ္ဘာကြီးကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲပစ်ပါ’ ခေါင်းစဉ်အရ စာတမ်းတင်သွင်းသူ ဒေါက်တာ ဗိရူနာထသည် သူ၏စာတမ်း၌ ကမ္ဘာကြီးကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲပစ်ဖို့ ကြိုးစားသော ရာဟုလာ၏ ကြိုးပမ်းချက်များကို ညွှန်ပြထားသည်။ ယင်းစာတမ်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးသော ပါမောက္ခ နိရမလာဂျိန်းက “အကယ်၍ ယခုအချိန်၌ ရာဟုလာရှိနေလျှင် သူ၏စာအုပ်ကို ပြန်ရေးမည်မှာ အမှန်မူချ ဖြစ်သည်။ စာအုပ်ပြန်ထွက်တိုင်း အသစ်တစ်ဖန်ရေးသော နိဒါန်းကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ယင်းအချက်မှာ သိသာထင်ရှားသည်။ ယင်းစာအုပ်ကို ရေးစဉ် အခါက ရာဟုလာ၏ဦးနှောက်တွင် ဗုဒ္ဓဓမ္မ ကိန်းအောင်းနေသည်။ ဗုဒ္ဓဓမ္မလမ်းစဉ်ပေါ်တွင် လျှောက်သွားရင်း ရာဟုလာသည် အဖိနှိပ်ခံဘဝ၏ ငရဲအသွင်၊ ယင်း၏အကြောင်းတရား၊ ယင်းကိုဖယ်ရှားသည့်နည်းလမ်းကို ညွှန်ပြ ထားသည်” ဟု ဆွေးနွေးသွားသည်။

နီးနှောဖလှယ်ပွဲ၏ တတိယပိုင်း၌ ‘ထွက်မပြေးနှင့်၊ ကမ္ဘာကြီးကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲပစ်ပါ’ ဟူသော ရာဟုလာ၏ ကြွေးကြော်သံသည် အခမ်းအနားတစ်ခုလုံးတွင် ပဲ့တင်ထပ်နေသည်။



ရာဟုလာနှင့် အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ

၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ တတိယအကြိမ် ရောက်သွားသော အခါ ကျွန်တော်၏ခရီးစဉ်တွင် ကုသိနာရုံပါသည်။ ကုသိနာရုံသို့ ဗာရာဏသီ မှသွားသည်။ ယခင် အိန္ဒိယတွင်နေစဉ် ဗာရာဏသီမှ ကုသိနာရုံသို့ တစ်ခေါက် သွားစဉ်က မီးရထားဖြင့် သွားသည်။ ယခုတစ်ကြိမ်၌ကား မီးရထားနှင့် မသွားဘဲ ကားလမ်းခရီးကို ရွေးလိုက်သည်။ ဗာရာဏသီမှ နေ့လယ် ၁၁ နာရီလောက်ထွက်လာသော ခရီးသည်တင်ဘတ်စ်ကားသည် ၂ နာရီလောက် တွင် မြို့ကြီးတစ်မြို့သို့ ရောက်သွားသည်။ ထိုမြို့တွင် ခရီးတစ်ထောက် နားသည်။ ထိုမြို့ကား ဥတ္တရပရဒေ့ရှ်ပြည်နယ်ရှိ ခရိုင်မြို့တစ်မြို့ ဖြစ်သည်။ ထိုခရိုင်အတွင်းရှိ ပန္နဟာရွာ၌ ၁၈၉၃ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၉ ရက်နေ့တွင် ရာဟုလာ သံကိစ္စည်းကို မွေးသည်။ အမှန်က ပန္နဟာရွာသည် သူ့မိခင်၏ အဖေရွာ ဖြစ်သည်။ သူ့ကိုမွေးသောရွာမှာ ပန္နဟာမှ ၁၀ မိုင်လောက်ဝေးသော ကနိုက်လာဖြစ်သည်။ သူ့မိဘများမှာ ဗြာဟ္မဏအမျိုးအနွယ်များ ဖြစ်ကြ သည်။

မြေးအနှစ်

ရာဟုလာကို ငယ်ငယ်က ကေဒါရ်နာထ်ဟု ခေါ်သည်။ သားဦးဖြစ် သည့်အတွက် မိဘနှစ်ပါး၏ နှလုံးသည်ပွတ်ဖြစ်နေသည်။ သို့သော်လည်း အဘိုးအဘွားများအတွက်လည်း တစ်ဦးတည်းသောသမီးက မွေးသည့်မြေး

ဖြစ်နေ၍ သားအချစ် မြေးအနှစ်ဖြစ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် ကေဒါရ်သည် သူငယ်ဘဝက သူ့အဘိုးအဘွားအိမ်၌သာ အနေများသည်။ အဘိုးအဘွား အိမ်၌ နေခဲ့စဉ်ကအကြောင်းကို ရာဟုလာက ဤသို့ ရေးသားထားသည်။

“အဘိုးအဘွားအိမ်၌ ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့သောမြေးသည် ဆိုးချင်တိုင်းဆိုး၊ တေချင်တိုင်း တေနေသည်။ သို့ရာတွင် မည်သူကမှ အပြစ်မပြောပေ။ ပန္နဟာ တွင် ကျွန်ုပ်အား ကလေးကောင်းတစ်ယောက်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုထားကြ သည်။ အဘွားက တုန်နေအောင်ချစ်သည်။ အဘိုးကလည်း အလိုလိုက် ထားသည်။ အဘိုးသည် စစ်သားလူထွက်တစ်ယောက်ဖြစ်သည့်အတိုင်း စည်းကမ်းကို အလွန်ရိုသေသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်ကို တစ်ကြိမ်မှ မရိုက် ပေ။ အဘွား၏အရိုက်ကိုမူ မကြာခဏခံရသည်။ ကျွန်ုပ် ခုန်ပေါက်ပြေးလွှား ကစားသည်ကို အဘိုး မကြိုက်ပေ။ အဘိုးကြောင့် ကျွန်ုပ် တစ်သက်လုံး သစ်ပင်မတက်တတ်တော့ပေ။ အဘိုးစိတ်တိုင်းကျသာလုပ်နေလျှင် ကျွန်ုပ် ရေကူးလည်းတတ်မည်မဟုတ်ပေ။

“သို့သော်လည်း အဘိုးတို့ရွာက ရေကန်တစ်ကန်တွင် ကျွန်ုပ်ရေနှစ် တော့မလိုဖြစ်ပြီးမှ ကနိုက်လာရွာကျမှ ကျွန်ုပ်ရေကူးတတ်သွားသည်။ အဘိုး အဘွားနှင့်နေရင်း မကောင်းသောအကျင့်မျိုးစုံတတ်လာသည်။ အဝတ်အစား ကို ဆန်းဆန်းပြားပြားမဝတ်ဘဲ ရိုးရိုးသားသား ဝတ်သည့် အလေ့အကျင့် သည် ထိုစဉ်က စလာခဲ့သောအကျင့်ဖြစ်သည်။ ရွာ၌ရှိကြသော တခြား ကလေးများကဲ့သို့ပင် ကျွန်ုပ်အတွက်လည်း ဖိနပ်စီးဖို့မလိုဟု ယူဆထား သည်။ လက်ထပ်မင်္ဂလာပွဲတစ်ခုကျမှ ကျွန်ုပ်အတွက် ဖိနပ်ဝယ်ပေးသည်”

ဇီဇာကြောင်

ထိုအချိန်က စခဲ့သော အဝတ်အစား ရိုးရိုးဝတ်တတ်သည့် အလေ့ သည် ရာဟုလာတွင် တစ်သက်လုံးပါသွားသည်။ အခြား အလေ့တစ်ခုမှာ သားငါးဘာမဆိုစားသည့်အလေ့ဖြစ်သည်။ ယင်းအချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ လည်း ရာဟုလာက ဤသို့ရေးထားသည်။ “အဘိုးအဘွား၏ အလိုလိုက်မှု ကြောင့် ကျွန်ုပ်သည် အစားအသောက်တွင် ဇီဇာကြောင်သည်။ ပဲဟင်းကို ကျွန်ုပ် အလွန်မုန်းသည်။ ငယ်စဉ်ကစပြီး နွားနို့ထောပတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊

ငါးဟင်း၊ အသားဟင်းဖြင့်လည်းကောင်း ရှိတီစားသည့် အလေ့အထ ရှိလာ ခဲ့သည်။ အဘိုးအဘွားတို့သည် ကျွန်ုပ်မမွေးခင်ကပင် သက်သတ်လွတ်စား လာခဲ့သူများ ဖြစ်ကြသည်။ သို့သော်လည်း ကျွန်ုပ်အတွက် ငါးဟင်း၊ အသား ဟင်း စီစဉ်ပေးဖို့ ဝန်မလေးကြပေ။ ကျွန်ုပ်၏ ကြိုလှိုချည့်နဲ့သော ကိုယ်ခန္ဓာ ကိုကြည့်ပြီး စီစဉ်ပေးကြခြင်း ဖြစ်သည်”

ဟောပြောပွဲကျင်းပ

ငယ်စဉ်က စလာခဲ့သော ယင်းအလေ့အကျင့်သည်လည်း ရာဟုလာ အတွက် သက်ဆုံးတိုင် အရိုးစွဲသွားသည်။ နောက်ပိုင်း၌လည်း ဟိန္ဒူလူမျိုး တို့၏ ဓလေ့ထုံးစံနှင့်ဆန့်ကျင်ပြီး သားငါးကို မရှောင်တော့ပေ။

၁၉၅၈ ခုနှစ်လောက်က ရာဟုလာသည် တရုတ်ပြည်အသွား မြန်မာ နိုင်ငံ ဝင်လာသည်။ ရန်ကုန်တွင်ရှိနေခိုက် ရာမကရိဂ္ဂနမစ်ရှင် အသင်းတိုက် ၌ ဟောပြောပွဲတစ်ခု ကျင်းပပြုလုပ်သည်။ ထိုဟောပြောပွဲ၌ ကျွန်တော် မြန်မာ ဘာသာပြန်ပြောရသည်။ ဟောပြောပွဲအပြီးတွင် ပန်းဆိုးတန်းနေရှင် နယ် ဟိုတယ်တွင် ကျွန်တော်က ရာဟုလာအား ထမင်းစားပွဲတွင် တည်ခင်း ဧည့်ခံသည်။ ထိုထမင်းစားပွဲ၌ ငါးဟင်းနှင့် အသားဟင်းကို စားရိုးစားစဉ် အနေမျိုးဖြင့် ရာဟုလာ စားသောက်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။

ငယ်စဉ်ကပင် စတင်လာခဲ့သော ရာဟုလာ၏ အခြားအကျင့်တစ်ခုမှာ အိမ်မကပ်ဘဲ ခြေသလုံးအိမ်တိုင် သွားလာနေချင်သည့်အကျင့်ဖြစ်သည်။ ယင်းအလေ့အကျင့်လည်း အဘိုးအဘွားအိမ်၌ပင် အစပြုခဲ့သည်။ ယင်း အလေ့အကျင့်အတွက် လမ်းစဖော်ပေးသူမှာ သူ၏အဘိုးပင် ဖြစ်သည်။ ရာဟုလာ၏အဘိုးသည် စစ်မှုထမ်းစဉ် ဗိုလ်မှူးကြီးတစ်ယောက်၏ နောက် လိုက်အဖြစ်နှင့် အကြိမ်များစွာ တောကစားထွက်ခဲ့သည်။ စစ်တပ်က အနား ယူပြီး အိမ်ပြန်ရောက်သောအခါ သူ၏စွန့်စားခန်းများကို ပြောပြလေ့ရှိ သည်။ အဘိုး၏စွန့်စားခန်းကို မြေးမြစ်သူ ကေဒါရ် ခေါ် ရာဟုလာက ကြားရသောအခါ သူငယ်၏နှလုံးသားတွင် ဩဇာစူးရှမှု ရှိသွားသည်။ စွန့်စွန့်စားစား ခရီးထွက်လိုသည့်ဆန္ဒ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

အကောင်အထည်ဖော်

အချိန်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ ယင်းဆန္ဒသည် အားကောင်းလာသည်။ တတိယတန်းရောက်သောအခါ ယင်းဆန္ဒသည် ရင့်ကျက်လာပြီးလျှင် အကောင်အထည် ပေါ်လာလေတော့သည်။ ထိုအချိန်ကအကြောင်းကို ရာဟုလာက “တတိယတန်းဖတ်စာ စာအုပ်၌ ဗာဂျိန္ဒာ၏ဝတ္ထုကို ဖတ်ရသည်။ ယင်းဝတ္ထု၌ပါသော ကဗျာတစ်ပုဒ်သည် ကျွန်ုပ်၏စိတ်နှလုံးတွင် လည်းကောင်း၊ အနာဂတ်ဘဝတွင်လည်းကောင်း ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် ဩဇာသက်ရောက်မှု ရှိသွားသည်” ဟူ၍ ရေးသားထားသည်။

အမျိုးသမီးများ

ကလေးသူငယ်၏သဘောသဘာဝကို ပုံသွင်းသူမှာ ပတ်ဝန်းကျင်၌ နေသည့် မပြတ်ရှိနေသူများ အထူးအားဖြင့် အမျိုးသမီးများ ဖြစ်ကြသည်။ အကယ်၍ ပတ်ဝန်းကျင်၌ ရှိနေသူများ သဘောကောင်းလျှင် ကလေးသူငယ်လည်း များသောအားဖြင့် သဘောကောင်းတတ်သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်၌ ရှိနေသူများ သဘောဆိုးလျှင် ကလေးသူငယ်လည်း သဘောဆိုးတတ်သည်။ ကံကောင်းထောက်မသည့်အားလျော်စွာ ရာဟုလာ၏ပတ်ဝန်းကျင်၌ သဘောကောင်းသူများသာလျှင် စုဝေးနေကြသည်။ သူ၏အဘွား၊ သူ၏အဒေါ်၊ အရီးတို့သည် နူးညံ့ပျော့ပျောင်းပြီး စိတ်ကောင်းရှိသူများ ဖြစ်ကြသည်။ သို့ရာတွင် ထိုအချိန်က အဖြစ်အပျက်တစ်ခုမှာ နူးညံ့ပျော့ပျောင်းပြီး အလွန်စိတ်ကောင်းရှိသော သူငယ်ရာဟုလာအား တော်လှန်ရေးသမားတစ်ဦး အဖြစ် ဖန်တီးပေးလိုက်သည်။ ယင်းအဖြစ်အပျက်အကြောင်းကို ရာဟုလာကိုယ်တိုင် ဤသို့ရေးထားသည်။

“၁၉၀၄ ခုနှစ် နွေဥတုအခါသမယ ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ် လက်ထပ်ထိမ်းမြားဖို့ကိစ္စအတွက် အဘိုး၏ယောက္ခမအိမ်မှ လူတစ်ယောက် တစ်ကြိမ် ရောက်လာပြီးပြီ။ အဘိုးအဘွားထံမှလည်း တစ်ဝက်တစ်ပျက် သဘောတူညီမှု ရရှိသွားကြသည်။ ထို့ကြောင့်သာလျှင် သူတို့အရဲစွန့်ပြီး နဖူးအစက်တို့ရန် ရောက်လာကြခြင်း ဖြစ်သည်။ အဘိုးက ကျွန်ုပ်ကို တိတ်တိတ်ကလေးကနီကလာသို့ ပို့လိုက်သည်။ လက်ထပ်မင်္ဂလာပွဲ သေချာပြီဟူသော အထိမ်း

အမှတ်ဖြင့် နဖူးတွင် စန္ဒကူးအစက် တို့မည့်လူတွေ ကနိုက်လာသို့ရောက်လာကြပြီ။ ကျွန်ုပ်၏ နဖူးတွင် စန္ဒကူးအစက်တို့ကြသည်။ ထိုနေ့၌ပင် လက်ထပ်ပွဲကျင်းပပြုလုပ်သည်။ ၁၁ နှစ်အရွယ်မျှသာရှိသေးသော ကျွန်ုပ်အတွက် ယင်းလက်ထပ်ပွဲသည် ဟာသသဖွယ်ဖြစ်နေသည်။ ဘဝတစ်သက်တာတစ်လျှောက် နေထိုင်သွားစဉ် လူမှုအဖွဲ့အစည်းအား တော်လှန်ဆန့်ကျင်သည့် ဗွေဆော်ဦးအညွန့်အညွှောက် ပေါက်ဖွားလာစေရာ၌ ယင်းလက်ထပ်မင်္ဂလာပွဲသည် ဗွေဆော်ဦးအလုပ်လုပ်သည်ဟု ကျွန်ုပ် နားလည်သဘောပေါက်လာသည်။ ၁၉၀၈ ခုနှစ် ၁၅ နှစ်အရွယ်မှစ၍ ကျွန်ုပ်သည် ယင်းလက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းကို သံသယမျက်လုံးဖြင့် ကြည့်လာခဲ့သည်။ ၁၉၀၉ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း အိမ်ကထွက်ပြေးသည့်အလုပ်ကို စတင်အကောင်အထည်ဖော်ရာ၌လည်း ယင်းရယ်စရာ အဖြစ်အပျက်၏ အခန်းကဏ္ဍ ပါဝင်သင့်သလောက် ပါဝင်သည်”

အယူမသီး

ရာဟုလာသံကိစ္စည်းသည် ဘာသာတရားနှင့်ပတ်သက်၍ မည်သည့်အခါမှ အယူမသီးပေ။ မိမိဘာသာတရားနှင့်မတူသော အခြားဘာသာတရားကို ကိုးကွယ်သူများအားလည်း လေးလေးစားစား ဆက်ဆံသည်။ ယင်းအလေ့အကျင့်လည်း ကလေးသူငယ်အရွယ်က မျိုးစေ့ချပေးလိုက်သည့် အလေ့အကျင့် ဖြစ်သည်။ ရာဟုလာအဘိုးသည် ရှိယာမူစလင်များနှင့် ရင်းနှီးသည်။ ရှိယာမူစလင်တို့၏အိမ်သို့ ရာဟုလာရောက်သွားသည့်အခါ ရှိယာမူစလင်များက ရာဟုလာအား ချစ်ကြခင်ကြသည်။ ယင်းချစ်ခင်မှုသည် ရာဟုလာအား ဘာသာတရားနှင့်ပတ်သက်၍ ကိုယ်ချင်းစာနာမှု သင်ခန်းစာပေးခဲ့သည်။ ထိုကြောင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရာဟုလာက “ကလေးသူငယ်အရွယ်က စရိုက်သည် ထာဝစဉ် စွဲမြဲနေတတ်သည်။ ကျွန်ုပ်၏စိတ်နှလုံးတွင် ရှိယာမူစလင် အသိုင်းအဝိုင်းအပေါ် ထူးထူးခြားခြား ထာဝရချစ်ခင်လေးစားမှု ဖြစ်ပေါ်လာအောင်လုပ်သည်မှာ ထိုအချိန်က ရှိယာမူစလင်တချို့နှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ဆက်သွယ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ကောင်းဖြစ်လိမ့်မည်” ဟူ၍ ရေးသားထားသည်။

ရာဟုလာသည် သူ စာစသင်သည့်အကြောင်းကို သူ၏ ‘ဘဝခရီး’

(ဂျီဝန်ယာတြာ) စာအုပ်ပထမတွဲ၌ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ရေးပြထားသည်။ ၁၉၀၆ ခုနှစ်တွင် ရာဟုလာသည် မူလတန်းပညာသင်ကြားပြီးနောက် နိဗ္ဗေဗတ် အလယ်တန်းကျောင်း၌ ကျောင်းတက်သည်။ ဉာဏ်ထက်မြက်သူဖြစ်၍ တစ်ပတ်သင်ရမည့်စာကို နာရီပိုင်းအတွင်း တတ်မြောက်သွားသည်။ ထိုအချိန်ကအကြောင်းကို “ကျောင်း၌ စာသင်ရသည်မှာ ကျွန်ုပ်အတွက် လုံးဝအခက်အခဲမရှိပေ။ လေးလမျှသင်လျှင် တတ်မြောက်သွားနိုင်သည့် စာအတွက် ၁၂ လလောက် အချိန်ဖြုန်းနေရသည်” ဟု ရာဟုလာကိုယ်တိုင် ရေးသားထားသည်။ ၁၉၀၉ ခုနှစ်တွင် အလယ်တန်းစာမေးပွဲ ဖြေဆိုပြီးနောက် အလယ်တန်းပညာလည်း ဆုံးခန်းရောက်ရှိသွားသည်။

အဘွားကွယ်လွန်

ထိုအချိန်က ပလိပ်ရောဂါဖြင့် အဘွား ကွယ်လွန်သွားသည်။ မိခင် မှာမူ ၁၉၀၅ ခုနှစ်ကပင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ မိခင်နှင့်အဘွား ကွယ်လွန်သွား သောအခါ ရာဟုလာ အိမ်၌ဆက်မနေချင်တော့။ အိမ်၌ နေရသည်ကို ငြီးငွေ့ လာသည်။ ထိုအချိန်ကအကြောင်းကို ရာဟုလာက ဤသို့ ရေးထားသည်။ “အဘိုး၏ အမဲလိုက်ဇာတ်လမ်းနှင့် ဗာဂျီနွာ၏ကဗျာသည် အစွမ်းပြလာ ကြပြီ။ ထိုအချိန်၌ ကျွန်ုပ်ထံတွင်ရှိသော ထမင်းချက်စားဖို့ ဂျုံနှင့်ဆန်အနည်း ငယ်ကို ရောင်းချလိုက်သောအခါ ငွေတစ်ကျပ်ခွဲ၊ နှစ်ကျပ်လောက်ရသည်။ ကျွန်ုပ် ဖဟိရာဘူတာသို့တန်းသွားသည်။ စိတ်နှလုံးနှင့် လျှာပေါ်၌ ဗာဂျီနွာ၏ ရွှေရောင်ဝင်းနေသော ကဗျာ...”

**“ကမ္ဘာတစ်ခွင်ကိုလှည့်လည်လော့။
ဘဝတစ်သက်တာဆိုတာ တစ်ခါသာ ရောက်လာမည်။
ဘဝတစ်သက်တာ အချိန်ကာလအတွင်းမှာလည်း
ပျိုရွယ်မှုဆိုတာ တစ်ကြိမ်သာ ရောက်လာမည်”**

ကလည်း ရှိနေသည်။

ထို့နောက် ဗာရာဏသီရောက်သွားသည်။ ယင်းသို့ အိမ်မှထွက်ပြေး ခြင်းမှာ မဟာခရီးသည် ရာဟုလာဖြစ်ရန်အတွက် ပထမဆုံးစဉ်လှမ်းသည့် ခြေလှမ်းဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း နေ့ရက်အတန်ကြာသွားသောအခါ

ဗာရာဏသီ၌ အခြေမလှဖြစ်ရသည်။ ပိုက်ဆံတစ်ပြားမှမရှိတော့သဖြင့် နေဖို့ အခက်အခဲ ကြုံပြီး မပြန်ချင်ပြန်ချင်နှင့် အိမ်ပြန်လာရသည်။ သို့ရာတွင် ငှက်ငယ်သည် တောင်ပံဖြန့်၍ အပျံသင်ကြည့်သည်။ ပျံတတ်သွားပြီ။ ဘယ်အနှောင့်အယှက် အဟန့်အတားကမှ ပိတ်ပင်တားဆီး၍ ရတော့မည် မဟုတ်ပေ။ အသက်ထက်ဆုံး ပျံသန်းနေမည်သာ ဖြစ်သည်။

ကလေးသူငယ်ဘဝကပင် ဖြန့်ခဲ့သော ရာဟုလာ၏ခြေစကြာသည် ကွယ်လွန်သွားတော့မှပင် ရပ်နားသွားတော့သည်။ သူ့ခြေထောက်တွင် ပါသော ဗွေသည်ပင်လျှင် သူ့ကို မရပ်မနား တသွားတည်း သွားအောင် လုပ်နေသည်ဟု ရာဟုလာကိုယ်တိုင် ရေးသားဖူးသည်။ သူ၏ခြေစကြာနှင့် တွဲဖက်နေသော အရာတစ်ခုရှိသည်။ ယင်းမှာ စာပေအတွက် အကျိုးပြုခြင်း ဖြစ်သည်။ ရာဟုလာသည် ကမ္ဘာကိုလှည့်ပြီးကြည့်သည်။ လေ့လာသည်။ စူးစမ်းသည်။ ထို့နောက် မိမိ၏အတွေ့အကြုံကို စာပေလောကအတွက် ရေးသားမှတ်တမ်းတင်ထားသည်။

အရောင်အမျိုးမျိုးပြောင်းခြင်း

ရာဟုလာသည် သူ၏ဘဝ၌ အရောင်အမျိုးမျိုးပြောင်းသည်။ ဟိန္ဒူ ဘုန်းကြီးလည်း လုပ်ခဲ့သည်။ လူဝတ်ကြောင်လည်း လုပ်ခဲ့သည်။ ဟိန္ဒူ ဘာသာဝင်လည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်လည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဘုရား သခင်ကို လက်လည်း ခံခဲ့သည်။ ပစ်လည်း ပစ်ပယ်ခဲ့သည်။ ကွန်ဂရက် ပါတီဝင်လည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။ ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်လည်းဖြစ်ခဲ့သည့် ၁၉၁၂ ခုနှစ်၌ ပရဆာဟိန္ဒူမဟာနဲ့ကျောင်း၌ ဟိန္ဒူဆာဒူး လုပ်သည်။ ထိုအချိန်က သူ၏အမည်မှာ ရာမောဒါရ်ဂါဆ် ဖြစ်သည်။ ၁၉၁၅-၁၆ ခုနှစ်၌ အာရိယ ဆမာဂျ်၏ လုပ်ငန်းများကို နှစ်ခြိုက်ပြီး အာရိယဆမာဂျ်ဝါဒဖြန့်တစ်ဦး ဖြစ်လာသည်။ ထို့နောက် ဗုဒ္ဓဘာသာဘက် ညွတ်ယိမ်းလာပြီးလျှင် ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်၌ ဗုဒ္ဓဌာနများသို့ လှည့်လည်သွားလာကာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြန့်ဖြူးသူ တစ်ဦး ဖြစ်လာသည်။

ထောင်အကြိမ်ကြိမ်ကျ

၁၉၂၁ ခုနှစ်မှ ၁၉၂၇ ခုနှစ်အထိ မဟာတ္တမဂန္ဓိ ဦးဆောင်သော လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲတွင် ပါဝင်ဆင်နွှဲပြီး အင်္ဂလိပ်အစိုးရဆန့်ကျင်ရေး လုပ်သည့်အတွက် ထောင်အကြိမ်ကြိမ်ကျသည်။ ထို့နောက် ဗုဒ္ဓဝါဒ ဖြန့်ဖြူးရေး ပြန်လုပ်သည်။ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်၌ ရဟန်းခံသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ရာဟုလာအမည် ရလာသည်။ ၁၉၃၇ ခုနှစ် ရုရှားပြည်သွားပြန်သည်။ ရုရှား၌ ရုရှားအမျိုးသမီး ယေလနာနှင့် လက်ထပ်သည်။ ရုရှားပြည်မှ ပြန်လာပြီး ၁၉၃၉ ခုနှစ်၌ အိန္ဒိယ ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင် ဖြစ်လာသည်။ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကမလောနှင့် လက်ထပ်သည်။

ရာဟုလာသည် ယင်းကဲ့သို့ အဘယ်ကြောင့် အရောင်အမျိုးမျိုးပြောင်း သနည်း။ တစ်နေရာတည်းတွင် ခြေတိုင်စိုက်ပြီး အဘယ်ကြောင့်မနေ သနည်း။ သူ၏ဦးတည်ချက်၊ သူ၏လမ်းစဉ်၊ သူ၏လုပ်နည်းကိုင်နည်းများ မှာ အများနှင့်မတူပေ။ မည်သည့်အရာကိုမဆို ကိုယ်တိုင်လုပ်ကြည့်သည်။ ကိုယ်တိုင်စမ်းသပ်ကြည့်သည်။ စိတ်ကြိုက်တွေ့လျှင် လက်ခံသည်။ သနာတနမဗ္ဗ၏ ရှေးဟောင်းအယူအစွဲကို သဘောမတွေ့သောအခါ အာရိယ ဆမာဂျီထဲ ဝင်ကြည့်သည်။ သို့သော်လည်း မကြာခင်မှာပင် အာရိယဆမာဂျီ ကိုလည်း ထားပစ်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အာရိယဆမာဂျီ၏ ‘အတွေးအခေါ် လွတ်လပ်မှု’ ကိုမူ မည်သည့်အခါမျှ မစွန့်ပစ်ပေ။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်ပြီးနောက် ကွန်မြူနစ်ဖြစ်သွားသောအခါ၌လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ ‘အနိဿရဝါဒ’ နှင့် ‘စီးပွားရေး သာတူညီမျှမှုဝါဒ သဘောတရား’ စသည်တို့သည် ရာဟုလာနှင့် တစ်ပါတည်း ပါသွားသည်။ အမှန်မှာ ရာဟုလာသည် မည်သည့်အရာကို မဆို မိမိ၏မှတ်ကျောက်နှင့် တင်ကြည့်သည်။ မှတ်ကျောက်နှင့်တင်ကြည့် ပြီး အဖြေထွက်မှ လက်ခံသည်။ ယင်းအချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရာဟုလာသည် “ဖောင်ကဲ့သို့ မြစ်ဖြတ်ကူးရန်အတွက်သာ ကျွန်ုပ်သည် အတွေးအခေါ် အယူ အဆများကို လက်ခံသည်။ ဦးခေါင်းပေါ်ရွက်ပြီး လှည့်လည်သွားလာရန် အတွက်မဟုတ်” ဟူသော ဘုရားဟောကို ကိုးကားလျက် ဆင်ခြေပေးထား သည်။

အာရုံရောက်

အာရိယဆမာဂျ်နှင့် နီးစပ်မှုရှိလာပြီးသည့်နောက်ပိုင်း၌ ရာဟုလာသည် အမိတိုင်းပြည်၏ နိမ့်ကျသောအခြေအနေသို့ အာရုံရောက်သွားသည်။ ယင်းနိမ့်ကျသော အခြေအနေအတွက် မည်သူ့တွင် တာဝန်ရှိသနည်း။ မည်သို့မည်ပုံ တိုင်းပြည်၏အခြေအနေ မတ်လာအောင် ပြုလုပ်မည်နည်း။ ထိုအချိန်က ယင်းပြဿနာများအတွက် အဖြေရရှိရန် မခဲယဉ်းပေ။ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဆင်နွှဲနေသော ကွန်ဂရက်ပါတီသည် တိုင်းပြည်နိုင်ငံ၏ ဆုတ်ယုတ်နိမ့်ကျလာသော အခြေအနေအတွက် တာဝန်ရှိသူမှာ အင်္ဂလိပ်အစိုးရဖြစ်သည်ဟု ကြွေးကြော်နေသည်။ အင်္ဂလိပ်ကျွန်ဘဝမှ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် အိန္ဒိယပြည်သူလူထု အာရုံစိုက်လာကြသည်။ ရာဟုလာလည်း တိုင်းပြည်အတွက် အသက်စွန့်ရ စွန့်ရဟူသော အတွေးပေါ်လာသည်။ ထိုအချိန်က အကြောင်းကို “ကမ္ဘာလောက၌ အသက်ရှင်နေမှုအတွက် လိုအပ်သော အလုပ်များရှိသကဲ့သို့ပင် အသက်သေသွားခြင်းသည် ချိုမြိန်သော အရာဝတ္ထုဖြစ်သွားရသည့် စံပြလုပ်ငန်းများလည်း ရှိသည်ဟု ကျွန်ုပ် နားလည်သဘောပေါက်လာသည်” ဟူ၍ ရေးသားထားသည်။

နှစ်ခြမ်းကွဲ

၁၉၂၁ ခုနှစ်၌ ရာဟုလာသည် အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲတွင် ခြေစုံပစ်ဝင်လိုက်လေသည်။ ၁၉၂၂ ခုနှစ်တွင် ရာဟုလာသည် ချပရာခရိုင် ကွန်ဂရက်ကော်မတီ၏ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းခံရသည်။ အစိုးရနှင့်မပူးပေါင်းရေး လှုပ်ရှားမှုအတောအတွင်း မဟတ္တမဂန္တီထောင်ကျသွားသောအခါ ကွန်ဂရက်ပါတီ နှစ်ခြမ်းကွဲသွားသည်။ တစ်ခြမ်းမှာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဝါဒီများဖြစ်ကြပြီး အခြားတစ်ခြမ်းက မပြုပြင်မပြောင်းလဲရေးဝါဒီများ ဖြစ်ကြသည်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဝါဒီများမှာ ကွန်ဂရက်ပါတီ၏ လုပ်ငန်းစဉ်ကို အချိန်အခါအားလျော်စွာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲလိုကြသူများဖြစ်သည်။ ရာဟုလာက ရုရှယိမ်းအုပ်စုတွင် ပါသွားပြီး အများစုမှာ အခြားအုပ်စုဘက် ပါသွားကြသည်ဖြစ်၍ ရာဟုလာသည် အတွင်းရေးမှူးအဖြစ်မှ နုတ်ထွက်ရသည်။ သို့ရာတွင် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲတွင် ဆက်လက်

ဆင်နွှဲနေတုန်း ဖြစ်သည်။ ၁၉၂၃ ခုနှစ် ဗိဟာရ်ပြည်နယ် ကွန်ဂရက်ပါတီ ညီလာခံ၌ ဗြိတိသျှအစိုးရအား အကြည်အညိုပျက်အောင် တရားဟောသည် ဟူသော ပုဒ်မဖြင့် ရာဟုလာအား ထောင် ၂ နှစ်ချသည်။

တက်တက်ကြွကြွ

ထောင်ကလွတ်လာသော်လည်း ရာဟုလာသည် လွတ်လပ်ရေး တိုက်ပွဲက အနားယူမသွားပေ။ ယခင်အတိုင်းပင် တက်တက်ကြွကြွ လှုပ်ရှား နေသည်။ သို့ရာတွင် သူ့မျှော်လင့်ထားသလောက် နိုင်ငံရေးသမားများထံမှ အကူအညီမရပေ။ ထိုအချိန်က ကွန်ဂရက်ပါတီ၏ လှုပ်ရှားမှုသည် လျော့ရိ လျော့ရဲ ဖြစ်လာသည်။ ထို့ကြောင့် ရာဟုလာသည် စိတ်ပျက်ပြီး သီရိလင်္ကာ နိုင်ငံသို့ ထွက်ခွာသွားသည်။ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ၌ ရှိနေစဉ်အတွင်း မဟတ္တမဂန္ဓိ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ ပြန်စပြုဆိုသည့် သတင်းရသောအခါ ရာဟုလာသည် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံမှ အိန္ဒိယသို့ပြန်လာသည်။ ထိုအချိန်က ကွန်ဂရက်ပါတီ တွင်းရှိ ဆိုရှယ်လစ်အင်အားစုသည် သီးခြားပါတီခွဲထောင်ပြီး လှုပ်ရှားလို သည့်ဆန္ဒရှိကြသည်။ ယင်းဆန္ဒအရ ၁၉၂၃ ခုနှစ်တွင် 'ဗိဟာရ် ဆိုရှယ်လစ် ပါတီ' တည်ထောင်ကြသည်။ ရာဟုလာသည် ယင်းပါတီသစ်၏ အတွင်း ရေးမှူးဖြစ်လာသည်။ အချိန်အတန်ကြာမျှ အင်တိုက်အားတိုက် လှုပ်ရှားကြ သည်။ သို့သော်လည်း တစ်ဖန် လျော့လျော့ရဲရဲ ဖြစ်လာကြပြန်သည်။ ရာဟုလာ စိတ်ပျက်သွားပြီး တတိယအကြိမ် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံသို့ ထွက်ခွာ ပြန်လေသည်။ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံမှ ဥရောပနိုင်ငံများသို့ ခရီးထွက်သည်။

ခရီးသွားလာ

ထို့နောက်တွင် ရာဟုလာသည် နိုင်ငံရေးတွင် ကာယကံမြောက် ပါဝင် လှုပ်ရှားခြင်းမပြုတော့ဘဲ ခရီးလှည့်လည်သွားလာခြင်း၊ စာပေရေးသားပြုစု ခြင်းဖြင့်သာလျှင် အချိန်ကုန်လွန်လာခဲ့သည်။ သို့သော် ၁၉၃၉ ခုနှစ်၌ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲထဲ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာပြန်သည်။ ထိုအချိန်၌ ရုရှား စသော တိုင်းပြည်များမှ ပြန်လာပြီးပြီဖြစ်၍ ကွန်မြူနစ်အမာခံဖြစ်လာသည်။ အရင်းရှင်ဝါဒနှင့် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ စေ့စပ်၍မရတော့ပေ။ တောင်သူ

လယ်သမားများအား ဖိနှိပ်သော အိန္ဒိယမြေရှင်ကြီးများအား ရန်သူဟု ထင်မှတ်လာသည်။ ထို့ကြောင့် ရာဟုလာသည် မြေရှင်များအား ဆန့်ကျင် တိုက်ခိုက်သော လယ်သမားလှုပ်ရှားမှုများကို ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုသည်။ ယင်းတိုက်ပွဲ၌ ရာဟုလာသည် ဒုက္ခအမျိုးမျိုးခံရသည်။ ထောင်သွင်း အကျဉ်း ကျခံရသည်။ အစာငတ်ခံဆန္ဒပြသည်။ ညဉ့်ပန်းခြင်းအမျိုးမျိုး ခံရသည်။

ဗြိတိသျှအစိုးရ ဆန့်ကျင်ရေး

၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် မုံဂေနှင့် ဗိဟာရ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ အုတ်မြစ်ချသည်။ ရာဟုလာသည် ဗိဟာရ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ တည်ထောင်သူများထဲတွင် တစ်ဦး အပါအဝင် ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်၌ ရာဟုလာသည် လွတ်လပ်ရေးအတွက် ရွပ်ရွပ်ချုံ့ချုံ့ ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုနေသည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် ၂၉ လ ထောင်သွင်းအကျဉ်းခံရပြန်သည်။ ထောင်ကလွတ်လာသောအခါ နေ့ရက်အတန်ကြာမျှ ဗြိတိသျှအစိုးရဆန့်ကျင်ရေးကို ဆက်လက်ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်နေသေးသည်။ သို့သော်လည်း ၁၉၄၅ ခုနှစ်တွင် ရုရှားသို့ ထွက်ခွာသွားသည်။ အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးရမှ အိန္ဒိယသို့ပြန်လာသည်။



မဟာခရီးသည် ရာဟုလာ

[၁]

၁၉၀၂ ခုနှစ်၏ တစ်ခုသောအချိန်ကာလ၌ အိန္ဒိယပြည်၊ ဥတ္တရ ပရဒေရှ်ခရိုင် ပန္နဟာကျေးရွာတွင် အသက်ကိုးနှစ်အရွယ် သူငယ်တစ်ဦးသည် မိဘအိမ်မှ ထွက်ပြေးသွားသည်။ ယင်းသို့ထွက်ပြေးခြင်းမှာ အိမ်သူအိမ်သား များနှင့် အဆင်မပြေ၍လည်း မဟုတ်ပေ။ ပြင်ပကမ္ဘာလောကဟူသည်မှာ မည်သည့်အရာဖြစ်သနည်းဟု ကြည့်မြင်လိုသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာကိုကြည့်လိုစိတ်

သူငယ်သည် ငယ်စဉ်ကတည်းက ခရီးလှည့်လည်သွားလာလိုသည့် စိတ်ဓာတ် ကိန်းအောင်းလာခဲ့သည်။ ယင်းစိတ်ဓာတ်ကို စတင်သွင်းပေး သူမှာ သူ၏အဘိုး ဖြစ်သည်။ အဘိုးသည် စစ်တပ်တွင် အမှုထမ်းဖူးသည်။ စစ်သားဘဝဖြင့် ခရီးအနှံ့အပြား သွားခဲ့သည်။ နယ်စုံ ဒေသစုံကို တွေ့ခဲ့ သည်။ ယင်းဒေသန္တရ ဗဟုသုတတို့ကို မြေးဖြစ်သူအား ပြောပြသောအခါ နဂိုကဓာတ်ခံရှိသော မြေးဖြစ်သူသည် ပြင်ပကမ္ဘာကို ကြည့်လိုသည့်စိတ် ပြင်းပြလာသည်။ နောက်တစ်ကြောင်းမှာလည်း ကျောင်းတက်နေစဉ် ဖတ်စာ ထဲမှ ပုံဝတ္ထုတစ်ခု၌ ပါသည့်ကဗျာတစ်ပုဒ်ကို သူငယ်ဖတ်ရသည်။

“ကမ္ဘာတစ်ခွင်ကို လှည့်လည်လော့။
 ဘဝတစ်သက်တာဆိုတာ တစ်ခါသာရောက်လာမည်။
 ဘဝတစ်သက်တာ အချိန်ကာလအတွင်းမှာလည်း
 ပျိုရွယ်မှုဆိုတာ တစ်ကြိမ်သာ ရောက်လာမည်”

ယင်းကဗျာသည် ပြင်ပကမ္ဘာကို ကြည့်လိုသည့် နောက်ခံရှိနေသော သူငယ် ကေဒါရ်အား ထပ်မံနှိုးဆွပေးလိုက်သည်။ သူငယ်သည် အနီးအနားရှိ ဥမာပူရွာက ဗာဗာပရမဟံဆံထံသို့လည်း သွားလေ့ရှိသည်။ ဗာဗာပရမဟံဆံ သည် သူ့ထံရောက်လာသူများအား “ကမ္ဘာကြီးကိုကြည့်ပါ” ဟု ပြောလေ့ရှိ သည်။ ထိုအကြောင်းတရားများ စုပေါင်းပြီးလျှင် ရာဟုလာအား ခြေသလုံး အိမ်တိုင် ခရီးသည်ဖြစ်အောင် ဖုတ်သွင်းပေးလိုက်သည်။

မဟာခရီးသည်ကြီး

သူငယ်ကေဒါရ်သည် မိဘအိမ်မှ ဗာရာဏသီသို့ ထွက်ပြေးသည်။ ထိုစဉ်က သူ့ထံတွင် ငွေ နှစ်ရူးပီးမျှသာပါသည်။ ယင်းခရီးသည် သူ၏ ပထမဦးဆုံးခရီး ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အောင်မြင်ထမြောက်သည့်ခရီး မဟုတ်ပေ။ ဗာရာဏသီတွင် ဆက်လက်နေထိုင်ရန် အဆင်မပြေသဖြင့် မိဘ အိမ်ပြန်လာရသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းခရီးသည် နောင်သောအခါ ၂၀ ရာစုနှစ် ၏ မဟာခရီးသည်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်လာမည့် ရာဟုလာသံကိစ္စည်း၏ ပထမဆုံး ခရီး ဖြစ်သည်။ ရာဟုလာကိုယ်တိုင်က ယင်းပထမဦးဆုံးခရီးကို သူ့ဘဝ တစ်လျှောက် လှည့်လည်သွားလာသောခရီး၏ ‘ကကြီး ခခွေး’ ဟု ပြောထား သည်။

၁၉၀၇ ခုနှစ် အသက် ၁၄ နှစ်အရွယ်တွင် ကေဒါရ်သည် ဗာရာဏသီ နှင့် ကလကတ္တားသို့ ထွက်ပြေးပြန်သည်။ ယင်းခရီးနှင့် ပထမဦးဆုံးခရီးမှာ အိမ်ကထွက်ပြေးသည့်သဘောမျှလောက်သာ ဖြစ်သည်။ တကယ့်ခရီးစထွက် သည်မှာ ၁၉၁၀ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က သူ၏အသက်မှာ ၁၆ နှစ် အရွယ်ရှိနေပြီ။ ထိုအချိန်က အကြောင်းကို ရာဟုလာက ‘ယူမက္ကရသျှတ္တရ’ အမည်ရှိစာအုပ်၌ ဤသို့ရေးသားထားသည်။

ဗာရာဏသီ

“မိမိ၏ ရုပ်ရွာမှ ပထမဆုံးအကြိမ် ဗာရာဏသီသွားစဉ်က ကျွန်ုပ်၏ အသက်မှာ ၉ နှစ်ထက်မကျော်သေးပေ။ ဗာရာဏသီရှိ ကျွန်ုပ်၏ဦးလေးက ကျွန်ုပ်ကို လက်ဆွဲပြီး ဗာရာဏသီရေချိုးဆိပ်ကို လိုက်ပို့သည်။ ယင်းကို ကျွန်ုပ်က မိမိကို စော်ကားသည်ဟုပင် အောက်မေ့သည်။ ကျွန်ုပ်သည် ကိုယ့် ဘာသာ လွတ်လွတ်လပ်လပ်တစ်ယောက်တည်း ဗာရာဏသီနေရာအနံ့ လျှောက်ကြည့်ချင်သည်။ လိုအပ်သည့်စာအုပ်များ ဝယ်ချင်သည်။

“ကျွန်ုပ်သည် တစ်နေ့တွင် တိတ်တိတ်ကလေးထွက်ပြေးပြီး နှစ်မိုင် သုံးမိုင်လျှောက်လည်ပစ်လိုက်သည်။ အသက် ၉ နှစ်အရွယ် သူငယ်တစ်ဦး သည် ကျေးတောရွာကလေးတစ်ရွာမှ ဗာရာဏသီမြို့ကြီးရောက်လာပြီး လမ်းကြိုလမ်းကြား လျှောက်လည်ခြင်းမှာ အန္တရာယ်မကင်းသည့်အလုပ် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်သည် ထိုအချိန်က ခရီးသည်တစ်ဦး၏ မြုပ်ကွယ် နေသော မျိုးစေ့ဗီသေည် ယင်းကဲ့သို့ ပထမဆုံးအကြိမ် ထွက်ပြုလာခြင်း ဖြစ်သည်ကို မသိနားမလည်ပေ။ အသက် ၁၄ နှစ်အရွယ်တွင် နောက်တစ်ကြိမ် ထွက်ပြေးပြန်သည်။ သို့ရာတွင် တကယ့်တကယ် ခရီးထွက်ခြင်းမှာမူ အသက် ၁၆ နှစ်ကျမှ စသည်”

ဟိန္ဒူဆာဒူး

၁၉၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကေဒါရ်သည် အိန္ဒိယပြည်မြောက်ပိုင်းသို့ ခရီးထွက်သည်။ ဟရိဒ္ဒါရသို့ သွားသည်။ ဟရိဒ္ဒါရမှ ကေဒါရ်နတ်နှင့် ဗဒရီနတ်သို့ ခရီးဆက်သည်။ ၁၉၂၁ ခုနှစ်တွင် ပရဆာသို့သွားပြီး ဟိန္ဒူ ဆာဒူး လုပ်သည်။ ဆာဒူး၏အမည်မှာ ရာမောဒါ ရဒါဆ် ဖြစ်သည်။ ထိုနေရာတွင်လည်း ကြာကြာမနေပေ။

ပရဆာမှ မဒရပ်သို့သွားသည်။ ထိုမှတစ်ဖန် တိရုမလ်၊ တိရုမိရီ၊ တိရုပတိ၊ ဗာလာဂျီ၊ ကန်ကျီပူရ်၊ ရာမေရွရ်... စသော အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းရှိ ဘာသာရေးဆိုင်ရာဌာနများသို့ ခရီးလှည့်လည်သည်။ ၁၉၁၉-၂၀ ပြည့်နှစ် တွင် စိကြကူဋတောင်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်အနီးအနားရှိ တောင်များသို့ သွား ရောက်သည်။ ရာမောဒါ ရဒါဆ်သည် ဗုဒ္ဓအား ကြည်ညိုလေးစားသူဖြစ်သည့်

အလျောက် ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် လုမ္ဗနီ၊ ကပိလဝတ်၊ ကုသိနာရုံ၊ မိဂဒါဝုန်၊ နာလန္ဒ၊ ဗုဒ္ဓဂယာ... စသော ဗုဒ္ဓ၏ဖြစ်တော်စဉ်နှင့် ပတ်သက်သည့် အထွတ် အမြတ်ဌာနများသို့ ခရီးလှည့်လည်သည်။ ၁၉၂၁ ခုနှစ်၌ ဘန်ဂလို၊ မိုက်ဆိုး၊ ကုရဂ စသော ဒေသများသို့ သွားရောက်လည်ပတ်သည်။

လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ

၁၉၂၁ ခုနှစ်မှ ၁၉၂၇ ခုနှစ်အထိ ရမောဒါရ်သည် အိန္ဒိယ လွတ်လပ် ရေးတိုက်ပွဲတွင် ကိုယ်ထိလက်ရောက် ပါဝင်ဆင်နွှဲသည်ဖြစ်၍ ထောင်သွင်း အကျဉ်းချခံရသည်။ ထိုအချိန်ကာလအတွင်း သူ၏ခရီးမှာ အတန်ငယ် ရပ်တန့်သွားသည်။ သို့ရာတွင် ၁၉၂၃ ခုနှစ်တွင် နီပေါသို့သွားသည်။ ၁၉၂၆ ခုနှစ်၌ ပန်ဂျပ်နှင့် နယ်စပ်ဒေသများတွင် လှည့်လည်ပြီး ကသိုရသို့သွား သည်။ ရှရီနဂရ၊ လေဟ၊ လဒတ်၊ အနောက်တိဗက်၊ ဗုရဟရ နယ်များသို့ ခရီးလှည့်လည်သည်။ ထိုနှစ်အတွင်း၌ပင် ဗုဒ္ဓတရားဘက် အာရုံညွတ်လာ သည်ဖြစ်၍ သီရိလင်္ကာသို့သွားသည်။ သီရိလင်္ကာ၌ တစ်နှစ်နှင့်ခုနစ်လ ကြာသည်။ ထိုအတွင်း ပါဠိဘာသာနှင့် ဗုဒ္ဓကျမ်းစာပိဋကတ်ကို သင်ကြား လေ့လာသည်။ ထို့နောက် သီရိလင်္ကာမှ ပြန်လာပြီး ဆံကျီ၊ ဆံကိဆာ၊ ကောသမ္မိ... စသော ဗုဒ္ဓဘာသာဌာနများသို့ ခရီးလှည့်လည်သည်။

၁၉၂၈ ခုနှစ်တွင် ဗုဒ္ဓကျမ်းစာများကို ရှာဖွေလေ့လာရန်အတွက် နီပေါ မှုဖြတ်ပြီး တိဗက်သို့သွားသည်။ တိဗက်မှ ပြန်လာပြီးနောက် ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ် တွင် ဒုတိယအကြိမ် သီရိလင်္ကာသွားသည်။ သီရိလင်္ကာတွင် ရဟန်းခံသည်။ ဟိန္ဒူဆာဒူး ရမောဒရဒါဆ်အဖြစ်မှ ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းတော် ရာဟုလာ သံကိစ္စည်း ဖြစ်လာသည်။

ဥရောပနိုင်ငံများသို့

၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယမှ သီရိလင်္ကာသို့ တတိယအကြိမ် သွားပြန် သည်။ ၁၉၃၂ ခုနှစ်၌ ရဟန်းတော် အာနန္ဒာ ကောသလ္လယနနှင့်အတူ ဥရောပနိုင်ငံများသို့ သွားသည်။ အင်္ဂလန်တွင် သုံးလကြာမျှနေပြီး ၁၉၃၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် ပဲရစ်သို့သွားသည်။ ပဲရစ်မှတစ်ဖန် ဂျာမနီသို့ ခရီး

ဆက်သည်။ ၁၉၃၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် ဥရောပနိုင်ငံများမှ ကိုလံဘိုသို့ လာသည်။ ကိုလံဘိုမှ အိန္ဒိယပြန်လာသည်။

၁၉၃၄ ခုနှစ်၊ မေလတွင် တိဗက်သို့ ဒုတိယအကြိမ် သွားပြန်သည်။ ထိုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် တိဗက်မှ အိန္ဒိယ ပြန်လာသည်။ ၁၉၃၅ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံမှဖြတ်ပြီး ဂျပန်နိုင်ငံသို့သွားသည်။ ဂျပန်နိုင်ငံမှ ကိုရီးယားနှင့် မန်ချူးရီးယားတို့ကို ဖြတ်ပြီး ရုရှားမြို့တော် မော်စကိုသို့သွားသည်။ ရုရှားမှ အီရန်ကိုဖြတ်ပြီး ပြန်လာသည်။

၁၉၃၅ ခုနှစ်တွင် တတိယအကြိမ် တိဗက်သို့ သွားပြန်သည်။ ၁၉၃၇ ခုနှစ်တွင် ဒုတိယအကြိမ် ရုရှားသို့သွားသည်။ ထိုအကြိမ်၌ ရုရှား ပြည်တွင် ၁၉၃၇ ခု၊ နိုဝင်ဘာလမှ ၁၉၃၈ ခု၊ ဇန်နဝါရီလအထိ နေသည်။ ထိုအချိန် အတွင်း လူဝတ်လဲပြီး ရုရှားအမျိုးသမီး ယေလေနာနှင့် လက်ထပ်သည်။ ၁၉၃၈ ခုနှစ်တွင် တိဗက်သို့ စတုတ္ထအကြိမ် ခရီးထွက်သည်။

အကျဉ်းချုပ်ချ

၁၉၃၈ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလမှစ၍ အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ တွင် ကာယကံမြောက် ပါဝင်ဆင်နွှဲပြန်သောကြောင့် ထောင်သွင်းအကျဉ်းချ ခံရသည်။ ထို့ကြောင့် အချိန်ကာလအတန်ကြာမျှ ရာဟုလာ၏ခရီးသည် ရပ်နားနေသည်။ ၃၄ နှစ်အကြာ ၁၉၄၃ ခုနှစ်တွင်မှ မိမိ၏ဇာတိ ပန္နဟာ ကျေးရွာသို့ တစ်ခေါက်ပြန်သည်။ အသက် ၅၀ မပြည့်မချင်း အဂျန်ဂရ ခရိုင်ဘက် ခြေဦးမလှည့်ဟု ပြုထားသည့် အဓိဋ္ဌာန်ပြည့်သွားသည်ဖြစ်၍ ယင်းသို့ မိမိဇာတိရပ်ရွာသို့ တစ်ခါ တစ်ခေါက်ပြန်ခြင်း ဖြစ်သည်။

၁၉၄၄ ခုနှစ်တွင် ရုရှားသို့ တတိယအကြိမ်သွားပြန်သည်။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်အပြီး ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် ရုရှားမှ အိန္ဒိယ ပြန်လာသည်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံမှတစ်ဆင့် ပြည်သူ့တရုတ်ပြည်သို့သွားသည်။ တရုတ် ပြည်မှတစ်ဆင့် တိဗက်သို့ ပဉ္စမအကြိမ်သွားရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ထွက်ခဲ့ သည့်ခရီး ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် မမာမကျန်းဖြစ်ပြီး တိဗက်သို့မသွား ဖြစ်တော့ဘဲ တရုတ်ပြည်မှ အိန္ဒိယသို့ လှည့်ပြန်လာခဲ့ရသည်။

ရာဟုလာ၏ခရီးကို ကြည့်လျှင် ဘဝတစ်လျှောက် မရပ်မနား

လှည့်လည်သွားလာနေသည်ကိုသာ တွေ့ရပေလိမ့်မည်။ အိန္ဒိယတစ်ခွင်လုံး ပြင်စင်အောင် လှည့်လည်သွားလာခဲ့သည်။ နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များသို့လည်း အနှံ့အပြား သွားရောက်လည်ပတ်ခဲ့သည်။ အချို့တိုင်းပြည်များသို့ကား အခေါက်ခေါက်အခါခါ သွားရောက်ခဲ့သည်။ ရာဟုလာကိုယ်တိုင်က သူ့ ခြေထောက်တွင် ‘ဗွေ’ ပါသည်ဟု ပြောထားသည်။ တစ်နေရာတည်း၌ အေးချမ်းငြိမ်သက်စွာ နေထိုင်ရသည်ကို မည်သည့်အခါမျှ မလိုလားပေ။ ခရီးသွားနေရမှ ကျေနပ်နှစ်သက်သည်။ ‘ကိန္နရဒေသ’ အမည်ရှိ စာအုပ်၌ ရာဟုလာက ဤသို့ရေးထားသည်။

ခြေသလုံးအိမ်တိုင်

“ကျွန်ုပ်သည် မိမိကိုယ်ကိုယ် ခြေသလုံးအိမ်တိုင်ခရီးသည်ဟု ဆိုဝံ့ သည်။ ၁၉၀၇ ခုနှစ် (အသက် ၁၄ နှစ်အရွယ်) ကပင်စတင်ပြီး ခြေသလုံး အိမ်တိုင် ခရီးသည်ဘဝကို စတင်ခဲ့သည်။ ငါးနှစ်ငါးမိုး ထောင်သွင်း အကျဉ်းခံနေရ သည့်အချိန်ကိုပါ ထည့်တွက်လျှင်ကား ၁၉၀၇ ခုနှစ်က စတင် ခဲ့သော ခြေသလုံး အိမ်တိုင် ခရီးသည်ကျင့်ဝတ်ကို ကျင့်သုံးလာခဲ့သည်မှာ ယခုအခါဆိုလျှင် ငါးဆယ့်ခြောက်နှစ်ရှိပြီ။

“ကျွန်ုပ်သည် ခြေသလုံးအိမ်တိုင် ခရီးသည်ဘဝမှ ပင်စင်ယူလိုက ကောင်းကောင်းယူနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ခြေသလုံးအိမ်တိုင်ခရီးသည် ကျင့်စဉ်ကို တစ်ကြိမ်တစ်ခါ လိုက်နာကျင့်ကြံပြီးသူ တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် ပင်စင်ယူဖို့ ဝန်လေးသေးသည်။ ခြေသလုံးအိမ်တိုင် ခရီးလှည့်လည်ရင်း အရိုးကြေချင် ကြေသွားပါစေ။ အရေခန်းချင် ခန်းသွားပါစေ”

ရာဟုလာသည် သူ ခရီးသွားခဲ့သော နေရာဌာနများအနက် ပြည်တွင်း ဗုဒ္ဓနှင့်ပတ်သက်သော နေရာဌာနများကို အထူးအားဖြင့် နှစ်သက်သည်ဟု ပြောပြီး ပြည်ပတွင်မူ သီရိလင်္ကာ၊ တိဗက်၊ ရုရှားပြည်များကို စိတ်ဝင်စား သည်ဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့်လားမသီ၊ ယင်းဒေသများသို့ အခေါက်ခေါက် အခါခါ သွားခဲ့သည်။ ရာဟုလာ၏ ခရီးစဉ်အကြောင်းကို စုံစုံစေ့စေ့ရေးလျှင် စာအုပ်တစ်အုပ်နှစ်အုပ်နှင့်ပင် လုံလောက်မည်မဟုတ်ပေ။ သူ့ခရီးစဉ် အကြောင်းကို သူကိုယ်တိုင် ခရီးစဉ်မှတ်တမ်းစာအုပ်များ ရေးသားထား

သည်။ သူ သွားခဲ့သော ခရီးများထဲက တိဗက်နှင့်ရုရှားခရီးအကြောင်းကို သာလျှင် အကျဉ်းချုံး၍ ရေးသားပြဆိုပါမည်။

အပျော်ခရီးမဟုတ်

ရာဟုလာသည် တိဗက်ခရီးကို အလွန်စိတ်ဝင်စားသည်။ ယင်းအချက်ကို သူ့ကိုယ်တိုင် ထုတ်ဖော်ပြောပြထားသည်။ အလွန်တရာ ရောက်ဖို့ သွားဖို့ ခက်သည့် တိဗက်သို့ လေးကြိမ်တိတိ သွားရောက်ခဲ့သည်။ ထိုမျှနှင့်လည်း ကျေနပ်အားရခြင်း မရှိသေးပေ။ အသက်အရွယ်ကျပိုင်းသို့ ရောက်လာသည့် အချိန်၌ပင် ပဉ္စမအကြိမ် သွားရောက်ဖို့ ကြိုးစားအားထုတ်လိုက်သေးသည်။ သို့သော် အခြေအနေမပေးသဖြင့် လမ်းခုလတ်က လှည့်ပြန်ခဲ့ရသည်။ သူ၏ တိဗက်ခရီးမှာ ခက်ခဲသလောက် အကျိုးကျေးဇူးလည်း များသည်။ စိတ်ပါဝင်စားစရာလည်း ကောင်းသည်။

၁၉၂၈ ခုနှစ်တွင် ရာဟုလာသည် ပထမအကြိမ် တိဗက်သို့သွားသည်။ တိဗက်သွားခြင်းမှာ အကြောင်းမဲ့ အပျော်ခရီးထွက်ခြင်း မဟုတ်ပေ။ သူ၏ တိဗက်ခရီး၌ ကြီးမားမြင့်မြတ်သော ရည်ရွယ်ချက်ကြီး ရှိနေသည်။ အိန္ဒိယတွင် ပျောက်ကွယ်တိမ်မြုပ်နေပြီဖြစ်သည့် ရှေးခေတ် အိန္ဒိယဒဿန ပညာရှင်များ၏ ကျမ်းစာများ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့်ပတ်သက်သည့် အဖိုးတန် သမိုင်းအထောက်အထားများကို ရှာဖွေလိုသည့် ပြင်းထန်သောစိတ်ဆန္ဒကြောင့် တိဗက်သွားခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းအရာဝတ္ထုများမှာ တိဗက်တွင်မှ တွေ့ရှိနိုင်မည့် အရာဝတ္ထုများဖြစ်၍ သီရိလင်္ကာတွင် ပါဠိဗုဒ္ဓကျမ်းစာများကို သင်ကြားတတ်မြောက်ပြီးသောအခါ တိဗက်သွားရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ 'ကျွန်ုပ်၏ အနာဂတ်တိဗက်ခရီး' ခေါင်းစဉ်ဖြင့် 'အာဂျကလ်' ခေါ် ဟိန္ဒူလစဉ် စာစောင် (၁၉၅၈ မတ်လ) တွင် ရာဟုလာက ဤသို့ရေးထားသည်။

“တိဗက်ခရီးများမှာ ကျွန်ုပ်ဘဝ၏ ခွဲမရသော အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်း ဖြစ်လာခဲ့ပြီ။ ဗုဒ္ဓဓမ္မကို လေ့လာလိုသည့်ဆန္ဒဖြင့် ၁၉၂၇ ခုနှစ်က ကျွန်ုပ် သီဟိုဠ်သို့ သွားခဲ့သည်။ သီဟိုဠ်တွင် လေ့လာသင်ကြားပြီးသောအခါ ဗုဒ္ဓတရားနှင့် ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာ၏ တိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ကျမ်းစာအချို့မှာ ပါဠိဘာသာတွင်မရှိကြောင်း သိရသည်။ ယင်းကျမ်းစာများမှာ သက္ကတဘာသာဖြင့်

ရေးသားထားသော ကျမ်းစာများဖြစ်သော်လည်း မူရင်းသက္ကတ ကျမ်းစာများမှာ ပျောက်ကွယ်တိမ်မြုပ်သွားကြပြီ။ တိဗက်ဘာသာ၊ တရုတ်ဘာသာဖြင့် ဘာသာပြန်ထားသည့် ဘာသာပြန် ကျမ်းစာများသာ ကျန်ရှိတော့သည်။

မိမိ၏ လိုလားတောင့်တချက်ကို ဖြည့်စွက်ရန်အတွက် ကျွန်ုပ်သည် တောင်ပိုင်းသမုဒ္ဒရာမှ ခရီးစဉ် ပြောက်ပိုင်းဟိမဝန္တာကို ဖြတ်ကျော်သွားရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ အခက်အခဲများရှိသည်ကို ကျွန်ုပ် မသိမဟုတ်၊ သိသည်။ သို့ရာတွင် မိမိကိုယ်ကို တားမရဆီးမနိုင်တော့ပေ။ အင်္ဂလိပ် ကျွန်ဘဝရောက်နေရသော အိန္ဒိယပြည်အတွက် အဖြစ်ဆိုးတစ်ခုမှာ အင်္ဂလိပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့လူမျိုးများအား အလွန်တရာ ယုတ်ညံ့သောအလုပ်ကို လုပ်ခိုင်းခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့လူမျိုးအချို့ကို သူလျှိုလုပ်ခိုင်းပြီး ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံ၏ ထာဝစဉ် မဟာမိတ်နိုင်ငံဖြစ်သည့် နိုင်ငံများသို့ စေလွှတ်ကြသည်။

ဗုဒ္ဓပွင့်ထွန်းရာ

တိဗက်ပြည်သူပြည်သားတို့သည် ဗုဒ္ဓပွင့်ထွန်းရာဒေသကို လေးစားချစ်ခင်ကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ညီအစ်ကိုသားချင်းအချို့သည် အင်္ဂလိပ်သူလျှိုအဖြစ် တိဗက်သို့သွား၍ တိဗက်ပြည်သူပြည်သားတို့၏ သဒ္ဒါတရားကို အလွဲသုံးစားလုပ်ပြီး တိဗက်မိတ်ဆွေများကို အကျိုးယုတ်အောင် ပြုလုပ်ကြသည်။ ရှုရီရှုရတ် ကျနုရဒါဆ်သည် အင်္ဂလိပ်သူလျှိုအဖြစ်ဖြင့် တိဗက်သို့ သွားသည်။ တိဗက်လာမားတစ်ဦးက သူ့ကို ရိုးရိုးသားသား အကူအညီပေးသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် အင်္ဂလိပ်သူလျှိုဖြစ်ကြောင်း ပေါ်သွားသောအခါ တိဗက်အစိုးရက အကူအညီပေးမိသည့် လာမားအား ရေထဲနှစ်သတ်ပစ်လိုက်သည်။

ကျွန်ုပ်သည် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲတွင် ပါဝင်ဆင်နွှဲသဖြင့် နှစ်ကြိမ်တိတိ အကျဉ်းထောင်ရောက်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂလိပ်အစိုးရသည် ကျွန်ုပ်အား နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်ပြီး တိဗက်သို့ သွားခွင့်ပြုမည်မဟုတ်ပေ။ နီပေါဘုရင်အစိုးရကလည်း အင်္ဂလိပ်ကြိုးဆွဲတိုင်း ကနေရသည်။ ထို့ကြောင့် နီပေါနယ်စပ်ကိုဖြတ်ပြီး တိဗက်ပြည်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်ဖို့ရာ

လည်း မလွယ်ပေ။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်သည် ယင်းလမ်းစဉ်ကို ရွေးလိုက်သည်”

ရာဟုလာသည် ၁၉၂၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် တိဗက်သွားရန် သီရိလင်္ကာမှ ထွက်လာခဲ့သည်။ ထိုအချိန်က တိဗက်သို့ အရောက်သွားဖို့ ရန်မှာ မဖြစ်နိုင်သလောက်ပင် ခက်ခဲသည်။ ကလင်ပုံမှ တိဗက်မြို့တော် လာဆာသို့ သွားသောလမ်းမှာ အန္တရာယ်များလှသည်။ ဂယံကျီအထိ အင်္ဂလိပ်အစိုးရက မျက်စိဒေါက်ထောက်ကြည့်နေသည်။ အင်္ဂလိပ်အစိုးရသည် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင်တစ်ဦးဖြစ်သူ ရာဟုလာအား နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် ခွင့်ပြုမည်မဟုတ်သည်မှာ သေချာသည်။

နီပေါမှ တိဗက်သို့

ထို့ကြောင့် ရာဟုလာသည် နီပေါသို့ သွားပြီး နီပေါမှတစ်ဆင့် တိဗက်သွားရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ သို့ရာတွင် နီပေါသွားဖို့ရန်မှာ လွယ်ကူလှသည်မဟုတ်။ နီပေါကလည်း အင်္ဂလိပ်ကို သင်္ကာမကင်းသည့်မျက်လုံးဖြင့် ကြည့်နေသည်။ တိဗက်ကလည်း ထိုနည်းအတိုင်းပင်။ ရာဟုလာအနေဖြင့် တိဗက်သို့အရောက်သွားရန်မှာ အစိုးရသုံးဖွဲ့အား လှည့်စားသွားမှသာ ဖြစ်နိုင်ဖို့ရှိသည်။

ရာဟုလာသည် နီပေါနယ်ထဲဝင်ဖို့ရန် အချိန်သုံးလစောနေသေးသည်။ နီပေါနယ်စပ်ကို အချိန်မရွေး ဖြတ်ကျော်၍မရပေ။ အိန္ဒိယမှ နီပေါသို့ လွတ်လွတ်လပ်လပ်သွား၍ရသည့် အချိန်တစ်ချိန်ရှိသည်။ ထိုအချိန်ကား ‘ရှီ ဝရတြီ’ ခေါ် ရှီဝနတ်ဘုရားပွဲ အချိန်အခါ ဖြစ်သည်။ ယင်းဘုရားပွဲကျင်းပရန် သုံးလလိုသေးသဖြင့် ရာဟုလာသည် အိန္ဒိယပြည်တွင်းရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာ သမိုင်းဆိုင်ရာဌာနများသို့ လျှောက်လှည့်လိုက်သေးသည်။ ဘုရားပွဲအချိန်ရောက်မှ အခြားဘုရားဖူးများနှင့်ရောပြီး နီပေါနယ်နိမိတ်ထဲဝင်သွားသည်။

နီပေါတွင် အချိန်အတန်ကြာမျှနေထိုင်ပြီး ရာဟုလာသည် တိဗက်အဝတ်အစားဝတ်လျက် တိဗက်တစ်ဦးအသွင် ဆောင်လိုက်သည်။ ယင်းသို့ ရုပ်ဖျက်ပြီးသွားခြင်းမှတစ်ပါး တိဗက်သွားရန် အခြားနည်းလမ်းမရှိပေ။ ရာဟုလာသည် တိဗက်မသွားခင် နီပေါပြည်တွင် အထင်ကရ မနေရဲပေ။

ပုန်းလျှိုးကွယ်လျှိုးသာ နေရသည်။ တိဗက်လာမားတစ်ဦးအသွင်ဆောင် လိုက်ပြီဖြစ်၍ တိဗက်စကား ပြောတတ်ဖို့ လိုလာသည်။ ထို့ကြောင့် တိဗက် စကားကို ကြိတ်ပြီးသင်သည်။ ထိုအချိန်က အကြောင်းကို 'တိဗက်ပြည်မှာ တစ်နှစ်နှင့်သုံးလကြာ (ဟိန္ဒူ) အမည်ရှိစာအုပ်တွင် ရာဟုလာက ဤသို့ ရေးထားသည်။

လာမားတစ်ဦးအသွင်

“ကျွန်ုပ်သည် တိဗက်အဝတ်အစားကို ဝတ်ဆင်ထားသော်လည်း မလုံမလဲဖြစ်နေတုန်းပင်။ တိဗက်အဝတ်အစားကိုလည်း ဝတ်ပြီးပြီ။ တိဗက် စကားကို ထမင်းစားရေသောက် ပြောတတ်ပြီ။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏ မျက်နှာ မှာမူ အဘယ်မှာ ဖုံးကွယ်၍ရမည်နည်း။ ယင်းသို့တွေးတောနေမိသည်။ အမှန်စင်စစ် တိဗက် အဝတ်အစားဝတ်ပြီး တိဗက်စကား ထမင်းစား ရေသောက် ပြောတတ်နေပြီဆိုလျှင် စိတ်စနိုးစနောင့်ဖြစ်နေဖို့ မလိုတော့။ ကမ္ဘာလောကသည် မိမိအလုပ်ကိုပစ်ပြီး တခြားလူကို ဂရုတစိုက် လိုက်ကြည့် နေလိမ့်မည် မဟုတ်”

ရာဟုလာသည် တိဗက်လာမားတစ်ဦးအသွင်ဆောင်လျက် နိပေါမု တိဗက်သို့ တိတ်တဆိတ်ထွက်သွားသည်။ သူ့ကို တိဗက်လာမားတစ်ဦးက ခေါ်သွားသည်။ လမ်းခရီးတွင် အခက်အခဲအမျိုးမျိုးကို တွေ့ရသည်။ ခရီးက လည်း ကြမ်းသည်။ အမေးအမြန်းကလည်း ထူသည်။ အချို့လမ်းခရီး၌ အသက်ဆံဖျား စွန့်စားသွားရသည်။ ဟိမဝန္တာတောင်များက ကာရံနေသည်။ တောကြီးများက ဆီးကာနေသည်။ ရေခဲပြင်ကြီးများက ဟန့်တားနေသည်။ သို့ရာတွင် နောက်သို့ပြန်မဆုတ်၊ ရှေ့သို့သာ တိုးသွားသည်။ တစ်တောင် တက် တစ်တောင်ဆင်းသည်။ ရေခဲပြင်ကြီးများပေါ် ကျော်ဖြတ်သွားသည်။ တောကြီးမျက်မည်းများကို ဖြတ်သွားသည်။ အစောင့်ချထားသည့် စခန်း များကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု ရင်ဆိုင်သွားသည်။ တစ်နေရာရောက်သောအခါ စစ်ဆေးမေးမြန်းသည့် အရာရှိများနှင့် ရင်ဆိုင်တိုးရပုံကို 'တိဗက်ပြည်မှာ တစ်နှစ်နှင့်သုံးလကြာ' စာအုပ်၌ ရာဟုလာက ဤသို့ဖော်ပြထားသည်။

ယမမင်းအပါး

“မကြာမီမှာပင် ကျွန်ုပ်တို့သည် တောင်ကုန်းမြင့်ပေါ်ရောက်ရှိသွားပြီး အစောင့်စစ်သား ရပ်စောင့်နေသည့်နေရာသို့ ရောက်သွားသည်။ အစောင့်စစ်သားက ခရီးသည်အားလုံးကို တားပြီး အထိုင်ခိုင်းသည်။ ထို့နောက် တပ်ကြပ်ကို အခေါ်ခိုင်းလိုက်သည်။ ထိုနေရာကား ကျွန်ုပ် စိုးရိမ်မကင်းဖြစ်ရဆုံး နေရာဌာနတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်သည် မိမိကိုယ်ကိုယ် ယမမင်းအပါးရောက်နေသလားဟု အောက်မေ့မိသည်။ စစ်ဆေးမေးမြန်းသောအခါ ကျွန်ုပ်တို့၏အဖော်က ကျွန်ုပ်တို့တစ်တွေသည် ‘ကိုရန်’ က လာမား၏ တပည့်တပန်းများဖြစ်ကြောင်း ပြောပြလိုက်သည်။ လာမားလည်း မကြာမီပင် နောက်ကလိုက်လာသည်။ တပ်ကြပ်က ကပ္ပိတန်ကို အကြောင်းကြားလိုက်သည်။”

“ထို့နောက် ကျွန်ုပ်တို့ထံသို့ မြို့စောင့်အရာရှိရောက်လာသည်။ မြို့စောင့်အရာရှိသည် ကျွန်ုပ်တို့တစ်ဦးစီ၏ အမည်နာမ၊ နေရပ်လိပ်စာတို့ကို မေးပြီးရေးမှတ်သည်။ ထိုအချိန်က အကယ်၍ တစ်စုံတစ်ယောက်ကသာ ကျွန်ုပ်၏ မျက်နှာကို လှမ်းကြည့်ပါက နာတာရှည်ရောဂါ စွဲကပ်နေသူတစ်ဦး၏ ပုံပန်းသဏ္ဍာန်မျိုး တွေ့သွားကောင်း တွေ့သွားလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်သည် မျက်နှာကို တစ်ဖက်လွဲထားလိုက်သည်။ နောက်ဆုံး ကျွန်ုပ်အလှည့်ရောက်လာသည်။ ရန်ကျင် (အဖော်တစ်ဦး) က ‘သူ့နာမည်က ခုန်ချဝန်လို့ ခေါ်ပါတယ်’ ဟု ဖြေလိုက်သည်။ အားလုံးအဆင်ပြေသွားသည်။ ကျွန်ုပ်လည်း စာမေးပွဲအောင်သွားသည်။ ထိုအခါကျမှပင် ‘ဟင်း’ ခနဲ သက်ပြင်းချမိသည်”

မျက်နှာဖုံးခွာချ

အခက်အခဲအမျိုးမျိုးကို ကျော်လွန်ပြီးနောက် ၁၉၂၉ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် ရာဟုလာသည် တိဗက်မြို့တော် လာဆာသို့ရောက်သွားသည်။ လမ်းခရီး၌ ငါးလခြောက်လ ကြာသွားသည်။ လာဆာရောက်သွားသောအခါ မျက်နှာဖုံးခွာချလိုက်သည်။ မိမိ မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ပြောပြလိုက်သည်။ ထိုအချိန်က အုပ်ချုပ်သော ဒလိုင်လားမားကိုလည်း အမှန်အတိုင်း အကြောင်းကြားလိုက်သည်။ အမှန်အတိုင်း သိရှိသွားသောအခါ

သူ့အပေါ်တွင် ယုံမှားသံသယမရှိကြတော့ပေ။ တိဗက်ပြည်တွင် တစ်နှစ်နှင့် သုံးလကြာသွားသည်။ ထိုအချိန်အတွင်း တိဗက်ပြည်ရှိ တိဗက်လာမားများ၊ အရာရှိများ၊ လူကုံထံများက သူ့ကို အကူအညီပေးကြသည်။ အစပထမက ရာဟုလာသည် တိဗက်ပြည်၌ သုံးနှစ်နေပြီး တိဗက်မှ တရုတ်နှင့်ဂျပန်ပြည်သို့ သွားဖို့ရန် ရည်ရွယ်ချက်ရှိခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ထိုအခေါက်တွင် မသွား ဖြစ်ခဲ့ပေ။ တိဗက်ပြည်ကို မဝင်ခင်ကပင် ရာဟုလာသည် စာအုပ်အကူအညီ ဖြင့် တိဗက်စကား လေ့လာသင်ကြားသည်။ လမ်းခရီး၌လည်း တိဗက်စကား ကိုသာ ပြောဆိုရသည်။ ထို့ကြောင့် တိဗက်ပြောစကားကိုမူ တီးမိခေါက်မိ ရှိနေပြီ။ သို့ရာတွင် သူ၏အဓိကလုပ်ငန်းမှာ တိဗက်ပြောစကား ဆိုစကား ထက် တိဗက်စာပေ ဘာသာစကားနှင့် ပို၍ ပတ်သက်နေသည်။ သူ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ တိဗက်ဘာသာဖြင့် ပြန်ဆိုထားသည့် ရှေးဟောင်းဗုဒ္ဓစာပေ ကျမ်းဂန်များကို ပြန်လည် ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရန် ဖြစ်သည်။

လေ့လာဖတ်ရှု

ရာဟုလာသည် ပထမသက္ကတဘာသာ၊ တိဗက်ဘာသာ... နှစ်မျိုးလုံး နှင့်ရှိနေသော ကျမ်းစာများကို ရှာပြီး လေ့လာဖတ်ရှုသည်။ ဘာသာစကား တစ်ခုခုကို သင်ကြားလိုလျှင် မိမိတတ်ကျွမ်းပြီးဖြစ်သည့် ဘာသာစကားတစ်ခု ဖြင့်လည်း ရေးသားထားပြီးသော၊ မိမိသင်ကြားလိုသည့် ဘာသာစကားဖြင့် လည်းရှိနေသော စာအုပ်တစ်အုပ်ကိုဖတ်ရင်း မိမိသင်ကြားလိုသည့် ဘာသာ စကားကို လေ့လာဆည်းပူးသွားပါက များစွာ ခရီးရောက်သည်။ ဥပမာ- မြန်မာတစ်ဦး အင်္ဂလိပ်စာလေ့လာလိုလျှင် မူရင်းအင်္ဂလိပ်စာအုပ်နှင့် မြန်မာ ဘာသာပြန်စာအုပ်ကို တိုက်ပြီးဖတ်ပါက များစွာ ကျေးဇူးရှိနိုင်သည်။ ရာဟုလာသည် ပထမ ထိုနည်းလမ်းဖြင့် တိဗက်စာပေကို လေ့လာသင်ကြား သည်။ တိမ်မြုပ်ပျောက်ကွယ်မသွားသေးသော သက္ကတမူရင်း ကျမ်းစာအုပ် အချို့နှင့် ယင်းစာအုပ် တိဗက်ဘာသာပြန်များကိုရှာပြီး တိုက်ဖတ်သည်။ ဖတ်ရင်း ဖတ်ရင်း သက္ကတဝေါဟာရနှင့် အနက်အဓိပ္ပာယ်တူ တိဗက်ဝေါဟာရ များကို ရေးမှတ်စုဆောင်းသည်။ နောင်အခါ တိဗက် အဘိဓာန်ပြုစုပါက အဆင်သင့်ရှိနေအောင် စုထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းနည်းဖြင့် ဗောဓိစရိယာ

ဝဟာရ၊ ဆရာဓရာ ဆတြတြ၊ လလိတ ဝိက္ခရာ၊ သဒ္ဓမ္မပုဏ္ဏရိက၊ ကရဏာ ပုဏ္ဏရိက၊ အမရကောသ၊ ဗျူပ္ပတ္တိသာ မာသိကာ၊ ပညာပရမိတာ စသော ကျမ်းဂန်များကို လေ့လာဖတ်ရှုသည်။ သက္ကတ ဘာသာကိုမူ မဆွကပင် တတ်ကျွမ်းပြီးသား ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ ဖတ်ရင်း ဖတ်ရင်းနှင့် တိဗက် ဝေါဟာရများကို အကွရာစဉ်ဖြင့် ရေးမှတ်စုဆောင်းထားသည်မှာ စုစုပေါင်း သောင်းငါးထောင်လောက် ရရှိသွားသည်။

ဗုဒ္ဓဝစန

နောက်ပိုင်းတွင် ထွက်ပေါ်လာသည့် တိဗက် အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်တွင် ထိုမျှလောက် စကားလုံးအရေအတွက်ပင် မရှိပေ။ ထိုစဉ်က ရာဟုလာ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ တိဗက်အဘိဓာန်တစ်ခုကိုလည်း ရေးသားပြုစုရန်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ရည်ရွယ်မှန်းထားသည်ထက် အချိန်စောပြီး တိဗက်မှ ပြန်လာရ သည့်အတွက် ထိုကိစ္စ အထမမြောက်ခဲ့ပေ။ တိဗက်ပြည်တွင်းနေစဉ်အတွင်း ရာဟုလာသည် တိဗက်ဝေါဟာရစကားလုံးများကို လေ့လာ စုဆောင်းရင်း တိဗက်ပြည်ရှိ 'ကန်ဂျူ' နှင့် 'တန်ဂျူ' ကျမ်းများကိုလည်း ရှာဖွေစုဆောင်း သည်။ 'ကန်ဂျူ' ဟူသည်မှာ ဗုဒ္ဓဝစန ဘာသာပြန်ကျမ်းစာများ ဖြစ်သည်။ ကျမ်းပေါင်း တစ်ရာသုံးကျမ်းရှိပြီး ကျမ်းတစ်ကျမ်းစီ၌ ဂါထာပေါင်း တစ်သောင်း သို့မဟုတ် အကွရာစာလုံး သုံးသိန်းနှစ်သောင်းရှိသည်။ 'တန်ဂျူ' ဟူသည်မှာကား အခြားကျမ်းဂန်များကို ဘာသာပြန်ထားသည့်ကျမ်းစာများ ဖြစ်သည်။ အရေအတွက်မှာ 'ကန်ဂျူ' ထက်များသည်။ ယင်းကျမ်းစာများ အနက် ဂါထာတစ်သောင်းနှစ်ထောင် အရေအတွက်ရှိသည့် ကျမ်းစာများမှ တစ်ပါး အခြားကျမ်းစာအားလုံးမှာ အိန္ဒိယရှေးဟောင်းကျမ်းစာများကို ဘာသာပြန်ထားသည့် ကျမ်းစာများချည်း ဖြစ်သည်။

ရဟန်းခံ

ရာဟုလာသည် တိဗက်တွင် နေရာအနှံ့အပြား လှည့်လည်သွားလာ သည်။ တစ်နှစ်နှင့်သုံးလ ကြာသောအခါ ရှာဖွေရရှိသည့် ကျမ်းစာများနှင့် သမိုင်းတန်ဖိုးရှိသော ပန်းချီကားများကို လားများဖြင့် တင်ဆောင်ပြီး အိန္ဒိယ

သို့ ပြန်လာသည်။ အပြန်ခရီးတွင် နီပေါမှတစ်ဆင့် မပြန်တော့ဘဲ ဂယံကျို
 ကလင်ပုံလမ်းမှ ပြန်လာသည်။ အိန္ဒိယရောက်သောအခါ သီရိလင်္ကာတန်း
 သွားပြီး ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇွန်လတွင် ကန္နိမြို့၌ ရဟန်းခံလိုက်သည်။ သူ၏
 ပထမအကြိမ် တိဗက်ခရီးမှာ သီရိလင်္ကာမှ စတင်ထွက်ပြီး သီရိလင်္ကာသို့ပင်
 အရောက်ပြန်လာသည့်ခရီးဖြစ်လေသည်။



မဟာခရီးသည် ရာဟုလာ

[၂]

ရာဟုလာသည် ၁၉၃၄ ခုနှစ်၊ မေလတွင် တိဗက်သို့ ဒုတိယအကြိမ် သွားပြန်သည်။ ထိုခရီးတွင်လည်း ရာဟုလာသည် မူရင်းသက္ကတဘာသာ ဖြင့် ပျောက်ကွယ်တိမ်မြုပ်နေသည့် ကျမ်းစာပေါင်းများစွာကို တိဗက်မှ ဆောင်ကြဉ်းလာခဲ့သည်။ ထိုအချိန်က သူ့သတင်းသည် ကမ္ဘာ့ပညာရှင် လောက၌ ကျော်ကြားသွားလေသည်။

တိဗက်ခရီး

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အရှေ့တိုင်းပညာရပ်နှင့် ပတ်သက်သော ပညာရှင်များ သည် သူ၏ စွန့်စားခန်းကို တအံ့တဩဖြစ်ကြသည်။ သူ ရှာဖွေဆောင်ကြဉ်း လာခဲ့သည့် ကျမ်းစာများထဲ၌ ဓမ္မကိတ္တိ ရေးသားသော 'ပမာဏဝတ္တိက' ပါလာ သည်ဖြစ်၍ ရုရှားပညာရှင် ရှေရ်ဗတ်စကီးသည် ဝမ်းပန်းတသာဖြစ်သွားပြီး လျှင် ရာဟုလာ၏ ဆွေ့ရှ်ချက်များကို 'နိုင်ငံတကာ သုတေသနပြုပွဲ' တစ်ခုကျင်းပ ပြုလုပ်သင့်သည်ဟုပင် အကြံဉာဏ်ပေးသည်။ ပြင်သစ်ဗုဒ္ဓ စာပေပညာရှင် ဆစ်လဗန်လေဗီကလည်း ချီးကျူးထောမနာပြုသည့်စာ ရေးပို့လိုက်သည်။

ကမ္ဘာ့သတင်းစာများကလည်း ရာဟုလာ၏ တိဗက်ခရီးအကြောင်း ကို ရေးသားဖော်ပြကြသည်။ ယင်းကမ္ဘာ့သတင်းစာများထဲတွင် လန်ဒန် 'ဒေးလီမေး' သည် တစ်ခုအပါအဝင် ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က 'ဒေးလီမေး'

လည်း ရာဟုလာ၏ သတင်းကို ရိုးရိုးသားသား မဖော်ပြဘဲ အပိုအမိုတွေ ထည့်ရေးသည်။ ထိုအချက်ကို ရာဟုလာက မကျေနပ်ပေ။ သတင်းစာများ ‘လန်ကြွတ်’ သတင်းရေးတတ်ပုံနှင့် စကားစပ်ပြီး ရာဟုလာက သူ၏ ‘ယူမက္ကရ သျှတ္တရ’ စာအုပ်၌ ဤသို့ရေးသားထားသည်။

ငှက်နှစ်ကောင်ပစ်

“လန်ဒန် ဒေးလီမေးသတင်းထောက်သည် ကျွန်ုပ်၏ တိဗက်ခရီး အကြောင်းကို ရေးသားရင်း သူ့သဘောနှင့်သူ ဤသို့လည်း ဖြည့်စွက်ထည့် လိုက်သည်။ ရာဟုလာသည် တိဗက်ပြည်၌ တောနက်ကြီးများထဲတွင် လှည့်လည်သွားလာနေစဉ် ဓားပြများ ဝိုင်းရံလာကြသည်။ ဓားပြများက ရာဟုလာအား ဓားဖြင့် ခုတ်မည်လုပ်စဉ် တောအတွင်းမှ ကျားတစ်ကောင် ဟိန်းပြီး ထွက်လာသဖြင့် ဓားပြများ ထွက်ပြေးသွားကြသည်။

“သတင်းစာတိုက်မှ ယင်းသတင်းအား ကျွန်ုပ်ထံ ပို့လိုက်သောအခါ ကျွန်ုပ်သည် မမှန်သည့်သတင်းများကို ဖြတ်တောက်လျက် ‘တိဗက်တွင် ထိုကဲ့သို့သော တောများလည်း မရှိ ကျားများလည်း မရှိ’ ဟု ပြောလိုက် သည်။ သို့ရာတွင် နောက်တစ်နေ့ သတင်းစာထွက်လာသောအခါ ဖြတ်ပေး လိုက်သည့်စာပိုဒ်သည် ယခင်အတိုင်းပင် ပြန်ပါလာသည်ကို တွေ့ရသည်။ ‘ဒေးလီမေး’ ဆရာတို့သည် ခဲတစ်လုံးနှင့် ငှက်နှစ်ကောင်ပစ်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်ကိုလည်း အညှာအလှိုင်းသမားဖြစ်သွားအောင် လုပ်လိုကြ သည်။ ဆယ့်လေးသိန်း၊ ဆယ့်ငါးသိန်းမျှသော သတင်းစာစာဖတ်ပရိသတ် ထဲက အချို့အားလည်း သည်းထိတ်ရင်ဖို သတင်းစာဖတ်ပြီး တလွဲယုံကြည် သွားအောင် လုပ်လိုကြသည်။ စာဖတ်ပရိသတ်အနေနှင့် မစူးစမ်းမဆင်ခြင်ဘဲ အရမ်းယုံလေလေ၊ သူတို့အတွက် အမြတ်ထွက်လေလေ ဖြစ်သည်”

နတ်ဒေဝတာနှင့် နာနာဘာဝများ

၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် ရာဟုလာသည် တတိယအကြိမ် တိဗက် သွားပြန် သည်။ တတိယအကြိမ် တိဗက်အရောက်တွင် ဆကယာအရပ်ရှိ ကျောင်း တိုက်တစ်တိုက်တွင် ဗုဒ္ဓကျမ်းစာများ မွေနှောက်ရှာပုံကို ရာဟုလာက ဤသို့

ရေးသားထားသည်။

“လဟခန်ချင်ပို ကျောင်းတိုက်သည် ကုဗလေခန်၏ဆရာ လာမာ ဖဂ္ဂပါ (၁၂၅၁-၈၀) ဆောက်ထားသော ကျောင်းတိုက်ဖြစ်သည်။ တိဗက် ပြည်ရှိ ကျောင်းတိုက်များထဲ၌ ယင်းကျောင်းတိုက်သည် အကြီးကျယ်ဆုံး ဖြစ်သည်။ ယင်းကျောင်းတိုက်ကို ဆယ့်သုံးရာစု အလယ်လောက်တွင် ဆောက်လုပ်သည်။ ကျောင်းမကြီး၏တိုင်များမှာ အတောင်လေးဆယ် ငါးဆယ်မြင့်သည်။ လုံးပတ်မှာမူ လူနှစ်ယောက် လက်မောင်းဖြင့် ပတ်၍ရ သည်။ လာမာဖဂ္ဂပါ၏ လက်ထဲတွင် ဟိမဝန္တာတစ်တောင်လုံးက နတ်ဒေဝ တာများ၊ နာနာဘာဝများ ရှိနေကြသည်။ လာမားသည် ယင်းနတ်ဒေဝတာ များ၊ နာနာဘာဝများအား ကြီးမားသော ထင်းရှူးပင်ကြီးများကို ဆောင်ယူ စေပြီး တိုင်ကြီးများကို ပြုလုပ်စေသည်။ ယင်းသို့ လူများအယူရှိကြသည်။

တကယ်ပင် အံ့ဖွယ်ကောင်း

“ထင်းရှူးတောသည် ဆကယာ၏တောင်ဘက် နီပေါနယ်စပ် အတွင်းဘက်၌ ရှိသည်။ သစ်များကို သယ်ယူရာ၌ ပေ သောင်းခုနစ်ထောင်၊ ရှစ်ထောင်မြင့်သည့် တောင်များကို ဖြတ်ကျော်ရသည်။ ဤမျှမြင့်သော တောင်ပေါ်မှဖြတ်ပြီး ဤမျှလေးလံသော သစ်တိုင်ကြီးများကို ယူဆောင်လာ သည်မှာ အမှန်တကယ်ပင် အံ့ဖွယ်ကောင်းပေသည်။

“လဟခန်ချင်ပိုကျောင်းတိုက်၏ အလယ်ဗဟို၌ ကြီးမားကျယ်ပြန့် သော ခန်းမကြီးရှိသည်။ ယင်း၏သုံးဖက်တွင် ကျောင်းဆောင်များ အများ အပြားရှိသည်။ တံခါးမကြီးဘက်၌ တံခါးစောင့်ရပ်ကြီးများနှင့် အခန်းပေါင်း များစွာရှိသည်။ တံခါးမကြီး၏လက်ဝဲဘက်၌ အတောင်ငါးဆယ်၊ ခြောက် ဆယ်ထက်ပင်မြင့်သော မတ်ဆောက်နေသည့် လှေကားရှိသည်။ ယင်းလှေကား က ဆင်းရသည်မှာ သည်းထိတ်ရင်ဖိုဖြစ်သည်။ ကျောင်းတိုက်ကြီးသည် မြစ်ကမ်းပြင်ရှိ လွင်ပြင်လို နေရာမျိုးတွင် ရှိသည်။ မောင်းဂွတ်ခေတ် ရဲတိုက် ကြီးများနှင့် သဏ္ဍာန်တူသည်။ ကုဗလေခန်ဘုရင်၏ ဆရာဆောက်လုပ် သည့် ကျောင်းတိုက်ကြီးဖြစ်သောကြောင့် ဤမျှကြီးကျယ်ခမ်းနားနေသည်မှာ အဆန်းမဟုတ်တော့ပေ။

ကုန်တွဲ သုံးဆယ့်ငါးတွဲစာ

“လွန်ခဲ့သည့် ရာစုခုနစ်စုအတွင်း ယင်းကျောင်းတိုက်ကြီးသည် မည်သို့မှ အပျက်အစီး အယိုအယွင်း မရှိပေ။ ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ ပတ်ပတ်လည် နံရံကြီးများမှာ အလွန်မြင့်မားလှပေသည်။ ယင်းနံရံကြီးများ၏ ဆားနှစ်ဖက်၌ အုတ်များကို စီထားသကဲ့သို့ လက်ရေးကျမ်းစာများ အထပ်လိုက် အထပ် လိုက်ရှိနေသည်။ ရာစုခုနစ်စုအတွင်း ယင်းကျမ်းစာများ၏ အရေအတွက် မည်မျှတိုးတက် များပြားလာမည်ဆိုသည်ကို မှန်းဆကြည့်နိုင်သည်။ ယင်းကျောင်းတိုက်မှ ကျမ်းစာများသည် မီးရထားကုန်တွဲအတွဲ သုံးဆယ့် ငါးတွဲစာလောက် ရှိလိမ့်မည်ထင်သည်”

“ယင်းကျမ်းစာများထဲက ကျမ်းစာပေါင်းများစွာကို ခေတ်အဆက် ဆက် မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မှ ကိုင်တွယ်ကြည့်ရှုရုံပင် မကြည့်ရှုခဲ့ပေ။ အကယ်၍ တိဗက်ပြည်၏ ရာသီဥတုကသာ အခြေအနေ မပေးဘူးဆိုလျှင် ယင်းကျမ်းစာများသည် ခြရန်ကြောင့် တစ်ခုမှကျန်တော့မည်မဟုတ်ပေ။ တိဗက်ပြည်၌ လက်ရေးမူကျမ်းစာများနှင့် လှူဒါန်းသူ၊ စာရေး၊ အုပ်ချုပ်သူ ဘုရင်တို့၏ အမည်နာမများကို မပျက်မကွက် ရေးထိုးထားကြသည်”

နှစ်ပေါင်းခုနစ်ရာ၏ သမိုင်း

“ထို့ကြောင့် လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်းခုနစ်ရာ၏ သမိုင်းကိုလည်း ယင်းကျမ်းစာများမှ သိရှိနိုင်သည်။ ယင်းကဲ့သို့သော လက်ရေးနှင့် ရေးထား သည့် ကျမ်းစာများ၏ အစုအပုံသည် ‘ဆကယာ’ ၌သာ ရှိသည်မဟုတ်။ ယင်းကဲ့သို့သော ရှေးဟောင်းကျောင်းတိုက်ပေါင်း နှစ်ဒါဇင်လောက်တွင် လက်ရေးမူကျမ်းစာများသည် ရာစုနှစ်ပေါင်းများစွာက စပြီးရှိနေခဲ့သည်။ ဤကျောင်းတိုက်၌ ဂါထာပေါင်း ရှစ်ထောင်အရေအတွက်ရှိသော ‘အဋ္ဌာ သာဟသိကာ ပညာပါရမီတာ’ လက်ရေးမူ ကျမ်းကြီးတစ်ကျမ်း ရှိသည်။ ယင်းကျမ်းကြီးကို အားကောင်းမောင်းသန်ပုဂ္ဂိုလ်မှ မ ယူနိုင်မည်”

“အခန်းထဲတွင် သစ်သားစင်များ အမြောက်အမြားရှိသည်။ ယင်းစင် များတွင် စာအုပ်ထုပ်များ တင်ထားသည်။ အချို့ကို အဝတ်ဖြင့် ပတ်ထားသည်။ အချို့ကို သစ်သားနှစ်ချပ်ဖြင့်ညှပ်ပြီး ကြိုးနှင့်စည်းထားသည်။ ကျွန်ုပ်သည်

ယင်းစာအုပ်ထုပ်များကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု ကြည့်သည်။ အစပထမ၌ ဖြေပြီး ကြည့်ဖို့ရန်ပင် မလိုပေ။ ပေရွက်များမှာ မကြီးလွန်းသောကြောင့် ပေထုပ်များ မှာလည်း မကြီးလွန်းပေ။ ပုံသဏ္ဍာန်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ဘယ်ဟာပေစာ၊ ဘယ်ဟာစာရွက်ဟူ၍ မှန်းဆသိနိုင်သည်။ ကျွန်ုပ်သည် ရာပေါင်းများစွာ သော အထုပ်များထဲက ပေထုပ်နှစ်ဆယ်ကို သီးခြားခွဲထားလိုက်သည်။

ဗုဒ္ဓဝိညာဏဝါဒ

“ယင်းပေထုပ်နှစ်ဆယ်ကို အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် ကြည့်လိုက်သည်။ ကျွန်ုပ် ယခင်ကကူးယူခဲ့သော ‘ပမာဏဝတ္တိက ဘာသျှ’မှာ တစ်ဝက်တစ်ပျက် မျှသာ ဖြစ်သည်။ ဤကျောင်းတိုက်တွင် ပေရွက်ပေါ်၌ ရေးထားသည့် ဂါထာ သောင်းခြောက်ထောင်၊ သောင်းရှစ်ထောင် ပမာဏရှိသည့် အဖိုးမဖြတ်နိုင် သော ယင်း ‘ပမာဏဝတ္တိကဘာသျှ’ ကျမ်းစာအပြည့်အစုံ ရှိနေသည်။ ပညာ ကရုတ္တသည် ရှေးဟောင်းအိန္ဒိယ တက္ကဗေဒပညာရှင်ဖြစ်သည်။ ယင်းပညာ ရှင်သည်ပင် ရှစ်ရာစုနှစ်က ထိုကျမ်းစာကို ရေးသားပြုစုသည်။ တစ်ဝက် တစ်ပျက်ကို ရရုံမျှဖြင့် ကျွန်ုပ်သည် ထခုန်ခဲ့သည်။ ဤကျောင်းတိုက်၌မူ တစ်ကျမ်းလုံး အပြည့်အစုံတွေ့နေရသည်။ ထို့ပြင် ဗုဒ္ဓဝိညာဏဝါဒကို တည်ထောင်သော မဟာဒဿနပညာရှင် အသင်္ဂ၏ မူရင်းကျမ်းစာ ယောဂါ စရိယဘူမိကျမ်း ဤကျောင်းတိုက်၌ ရှိနေသည်။ ယင်းကျမ်းအမည်ကို အစွဲပြုလျက် ဗုဒ္ဓဘာသာ အဘိဓမ္မာဂိုဏ်းတစ်ဂိုဏ်းသည် ယောဂါစာရဂိုဏ်း ဟု အမည်တွင်နေခြင်း ဖြစ်သည်”

ခရီး၏စာရွက်လွှာများ

တိဗက်ပြည် အခြားနေရာ တစ်နေရာ၌ ကျမ်းစာများ ရှာဖွေတွေ့ရှိပုံကို လည်း ရာဟုလာက သူ၏ ‘ယာတြာကေပနွ’ (ခရီး၏စာရွက်လွှာများ) စာအုပ်၌ ဤသို့ရေးထားသည်။

“စာအုပ်စာရင်းနှင့် တိုက်ကြည့်လိုက်သောအခါ ၁၉၃၄ ခုနှစ်က ကျွန်ုပ်တွေ့ခဲ့ရသည့် ကျမ်းစာများထဲက ‘သဒ္ဓမ္မပုဏ္ဏရိက’ နှင့် ‘ကာသိကာ ပဋိကာ’ နှစ်အုပ်မရှိတော့ပေ။ အကယ်၍ နှစ်နှစ်အတွင်း စာအုပ်နှစ်အုပ်

ပျောက်သွားနိုင်သည်ဆိုလျှင် ရာစုနှစ်များစွာက စပြီးထားခဲ့သော ဤစာအုပ်များထဲက ဘယ်နှအုပ်ပျောက်သွားပြီ မပြောတတ်ပေ။ ပထမအကြိမ် တိဗက်လာစဉ်က ဤနေရာမှ ကျွန်ုပ်သည် နှစ်ပေါင်းခုနစ်ရာ၊ ရှစ်ရာ ရှေးကျသည့် ပေစာတစ်ထုပ်ရရှိခဲ့သည်။ ယင်းစာပေကို ဖတ်ကြည့်သောအခါ ‘ဝရေဒါကတံတြ’ ကျမ်းဖြစ်နေကြောင်း သိရှိရသည်။ ယင်းကျမ်းစာကို ပတ္တနာပြုတိုက်၌ ထားလိုက်သည်”

တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သော

ရာဟုလာသည် တတိယအကြိမ် တိဗက်ရောက်နေစဉ်အတွင်း ရုရှားပညာရှင် ရှေရ်ဗတ်စကီးထံမှ စာတစ်စောင်ရရှိသည်။ ထိုအကြောင်းကို ‘ယာတြာကေပန္န’ ၌ ရာဟုလာက ဤသို့ရေးထားသည်။

“စက်တင်ဘာလေးရက်နေ့၌ပင် ရုရှားပြည် ပညာရှင်ကြီး ရှေရ်ဗတ်စကီးထံမှ စာရရှိသည်။ တိဗက်ပြည်၌ ကျွန်ုပ်ရှာဖွေတွေ့ရှိသည့် တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သော လက်ရေးမူ မူရင်းသက္ကတကျမ်းစာများ၏ တန်ဖိုးကို အသိဆုံးပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပညာရှင်ကြီး ရှေရ်ဗတ်စကီး ဖြစ်သည်။ သူက ချီးကျူးဂုဏ်ပြုရင်း သူ၏တပည့် ဗိုတရီကော့ဖ်နှင့်အတူ ကျွန်ုပ်ရှာဖွေတွေ့ရှိသည့် ကျမ်းစာများ၏ ဓာတ်ပုံနှင့် ကော်ပီများကို ကြည့်ရှုရန်နှင့် တည်းဖြတ်ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရေးကို တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရန် အိန္ဒိယသို့ လာလိုသည်ဟု ရေးလိုက်သည်”

ရာဟုလာသည် တိဗက်ပြည်၌ ကျမ်းစာများကို အလွယ်တကူရရှိသည် မဟုတ်ပေ။ အချို့ကျမ်းစာများကိုကား ကူးယူခွင့်၊ ဓာတ်ပုံရိုက်ခွင့်သာ ရရှိသည်။ ကျမ်းစာများ ကူးယူရပုံကို ‘ယာတြာကေပန္န’ စာအုပ်၌ ရာဟုလာက ဤသို့ရေးထားသည်။

အနာဂတ် တိဗက်ခရီး

“အသင်္ဂမထေရ်၏အဖိုးထိုက်တန်လှသော ‘ယောဂါစရိယဘူမိ’ ကျမ်းကို ရိုက်ယူသည့် ဓာတ်ပုံကိုချည်း စိတ်မချ၍ ကျွန်ုပ်သည် ရေးကူးမည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ ဆောင်းဥတုကလည်း စလာပြီ။ သို့သော်လည်း ဆောင်းဥတုကို ဂရုမပြုနိုင်တော့ပေ”

“ကျွန်ုပ် အားစိုက်၍ ရေးကူးသည်။ နေ့စဉ် ဂါထာငါးရာ ပြီးအောင် ရေးကူးသည်။ ယင်းသို့လျှင် တိဗက်ပြည်တွင် နေထိုင်ပြီး ‘ပမာဏဝတ္တိက ဘာသျှ’၊ ‘ယောဂါ စရိယဘူမိ’၊ ‘တက္ကဂျဝါလာ’ ကဲ့သို့သော အလွန်ရခဲပြီး အလွန်အဖိုးထိုက်တန်သည့် ကျမ်းဂန်များကို ကူးယူခဲ့သည်”

ရာဟုလာသည် ၁၉၃၈ ခုနှစ်တွင် တိဗက်ပြည်သို့ စတုတ္ထအကြိမ် သွားပြန်သည်။ သူ၏ တိဗက်ခရီးများအကြောင်းကို ရာဟုလာသည် ‘ကျွန်ုပ်၏ အနာဂတ်တိဗက်ခရီး’ ခေါင်းစဉ်ဖြင့် (အာဂျီကလ်-ဟိန္ဒူလစဉ် စာစောင်၊ ၁၉၅၈ မတ်လ) ၌ ဤသို့ရေးထားသည်။

“သက္ကတစာပေများ၊ သမိုင်းဝင်ပစ္စည်းများ၊ အနုပညာလက်ရာများ သိုမှီးသိမ်းဆည်းထားသော ချိပ်ပိတ်ထားသည့်အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက အဆောက် အအုံများကို ဖွင့်ပေးကြသည်။ သို့သော် ကျွန်ုပ်သည် အပြည့်အဝ အကျိုးရှိ အောင် မလုပ်နိုင်ခဲ့ပေ။ အကြောင်းမူကား ကျွန်ုပ်သည် ကိရိယာတန်ဆာပလာ လက်မဲ့ဖြစ်သည်။ စတုတ္ထအကြိမ် သွားရောက်သောအခါတွင်မူ ဗီဟာရ် အစိုးရ၏ အကူအညီဖြင့် ဓာတ်ပုံဆရာနှင့် အဖော်တစ်ယောက်ကို မိမိနှင့် တစ်ပါတည်းခေါ်သွားနိုင်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် လူလေးဆယ်၊ ငါးဆယ် လောက်လိုသည့်နေရာ၌ လူလေးသုံးယောက်လောက်နှင့် ဘာလုပ်နိုင်မည် နည်း”

ဂါထာနှစ်ဆယ့်သုံးသိန်း

“ကျွန်ုပ်တွက်သည်မှာ ရှေးဟောင်းအိန္ဒိယကျမ်းဂန်ပေါင်း လေး ထောင့်ငါးရာကျော်သည် တိဗက်ဘာသာဖြင့် မပျောက်မပျက် ရှိနေသည်။ အက္ခရာ သုံးဆယ့်နှစ်လုံးရှိသည့်ဂါထာဖြင့် ရေတွက်ကြည့်ပါက ဂါထာ ပေါင်း နှစ်ဆယ့်သုံးသိန်းခန့် ပမာဏရှိပေလိမ့်မည်။ ပထမအကြိမ် သွားရောက် စဉ်က ယင်းဘာသာပြန်ကျမ်းဂန်များကို ကျွန်ုပ် ဖတ်ရှုခဲ့ရသည်။

“ထိုအချိန်တုန်းကလည်း အိန္ဒိယမှ တိဗက်ရောက်သွားသော သက္ကတ စာပေထုပ်တစ်ခုစ နှစ်ခုစကို ရရှိခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ပထမအကြိမ် တိဗက် ခရီးမှ ပြန်လာပြီးသည့်နောက်တွင် တိဗက်ဘာသာပြန်ထားသည့် လေးထောင့် ငါးရာကျော် ကျမ်းစာများထဲက အချို့ကျမ်းစာများ၏ မူရင်း သက္ကတကျမ်း

ပေစာများမှာ ယခုခေတ်အထိ တိဗက်ပြည်၌ ရှိလိမ့်ဦးမည်ဟု ကျွန်ုပ် စိတ်ချယုံကြည်မိသည်။ ကျွန်ုပ်၏ နောက်ပိုင်း သုံးကြိမ်သုံးခါသော ခရီးတို့သည် ယင်းပေစာများကို ရှာဖွေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် သွားသောခရီးများ ဖြစ်သည်။

“ဒုတိယအကြိမ်ခရီးတွင် ယခင်က မတွေ့ဖူး၊ မကြုံဖူးသည့် ဗုဒ္ဓဘာသာ တက္ကဓေဒကျမ်းစာအချို့ကို ရရှိလာသောအခါ ပြည်တွင်းပြည်ပ အိန္ဒိယစာပေပညာရှင်များက တအံ့တဩဖြစ်ပြီး ဝမ်းပန်းတသာ ကြိုဆိုကြသည်။ ကွယ်လွန်သူ ဒေါက်တာဂျယဆဝါလ်က ထိုကျမ်းစာများနှင့်ပတ်သက်ပြီး ‘မိဒန်ရီဗျူး’ တွင် ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ရေးသားသည်။ အိန္ဒိယပြည်ပတွင် ရှိသော အကြီးမားဆုံး သက္ကတနှင့် သက္ကတဒဿနပညာရှင်ကြီး ဒေါက်တာ ရှေရဗတ်စကီးကလည်း ယင်းကျမ်းစာများ ရှာဖွေထုတ်ဖော်မှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး နိုင်ငံတကာပညာရှင်များ၏ ညီလာခံတစ်ခု ကျင်းပပြုလုပ်သင့်ကြောင်း ရေးသားသည်။

တင်းခံနေသောကြောင့်

“ထိုအချိန်က အိန္ဒိယပြည်သည် အင်္ဂလိပ်ကျွန်ဘဝက မလွတ်မြောက်သေးပေ။ ဗီဟာရပြည်နယ် အင်္ဂလိပ်အစိုးရအရာရှိများက ကျွန်ုပ် ယူဆောင်လာခဲ့သည့် ပေစာများ၏ ဓာတ်ပုံများကို ပုံနှိပ်လိုက် ပုံနှိပ်ရန် အောက်စဖို့တက္ကသိုလ်သို့ ပေးပို့လိုကြသည်။ ကျွန်ုပ်နှင့် ဂျယဆဝါလ်တို့က တင်းခံနေသောကြောင့် ထိုကိစ္စ အထမမြောက်ခဲ့ပေ။

“ကျမ်းစာပေါင်း ငါးဆယ်ကျော်နှင့် ဓာတ်ပုံများသည် နှစ်ပေါင်းများစွာ ပတ္တနားပြုတိုက်၌ ထိုအတိုင်းပင်ရှိနေသည်။ ယင်းကျမ်းစာများထဲက အချို့ကိုမူ ဂျယဆဝါလ်၏ ကျေးဇူးကြောင့် ကျွန်ုပ်တည်းဖြတ်ပြီး ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ အိန္ဒိယ လွတ်လပ်ရေးရပြီးသောအခါ ဗီဟာရပြည်နယ်အစိုးရက ထိုကိစ္စကို စိတ်ဝင်စားခဲ့သည်။ တိဗက်ခရီးများတွင် ကျွန်ုပ်ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့သည့် ပေစာများ၏ ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်နှင့်တကွသော စာရင်းကို ဗီဟာရဩရိဿ သုတေသနအသင်း၏ ဂျာနယ်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည်။”

ရာဟုလာသည် တိဗက်သို့ လေးကြိမ်သွားရောက်ခဲ့ပြီးလေပြီ။ သို့ရာတွင် အားရကျေနပ်ခြင်း မရှိသေးပေ။ ပဉ္စမအကြိမ်သွားရောက်ရန် အားထုတ်

ပြန်သည်။ ပဉ္စမအကြိမ် ခရီးမထွက်ခင် ‘ကျွန်ုပ်၏ အနာဂတ် တိဗက်ခရီး’ ဆောင်းပါး၌ပင် ဤသို့ ရေးထားသည်။

ပဉ္စမအကြိမ်ခရီး

“ကျွန်ုပ်၏ ပဉ္စမအကြိမ် တိဗက်ခရီး၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို အကျဉ်း ချုပ်ဖော်ပြရလျှင်-

- ၁။ တိဗက်ပြည်တွင်ရှိသော တိဗက်ဘာသာ၊ သက္ကတဘာသာ လက်ရေးမူ ကျမ်းစာများ၏ ရှင်းလင်းချက်နှင့်တကွသော အညွှန်း စာရင်းကျယ်ကြီးကို ပြုစုပြီး ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရန်။
- ၂။ တိဗက်ပြည်သို့ အိန္ဒိယမှရောက်သွားသော သက္ကတကျမ်းဂန် များ၏ ရှင်းလင်းချက်နှင့်တကွသော အညွှန်းစာရင်းကို ပြုစုရန်။
- ၃။ အလွန်ရှေးကျသော လက်ရေးစာများကို အခြေခံ၍ ‘ကန်ဂျူ’ နှင့် ‘တန်ဂျူ’ ကျမ်းစာများကို လှပသောစာလုံး၊ ခိုင်ခံ့သောစက္ကူ များဖြင့် သိပ္ပံနည်းကျ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရန်။
- ၄။ သက္ကတပေစာများကို မိုက္ကရိုဖလင်ဖြင့် ကူးယူရန်။
- ၅။ သက္ကတပေစာများထဲက အရေးကြီးသော ကျမ်းစာများကို အိန္ဒိယနှင့် တိဗက်ပညာရှင်များ၏ အကူအညီဖြင့် တည်းဖြတ် ပြီး ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရန်။
- ၆။ တိဗက်ပြည်တွင်ရှိသည့် အိန္ဒိယပန်းချီကားများနှင့် အခြား အနုပညာမြောက်လက်ရာများ၏ ရှင်းလင်းချက်နှင့်တကွသော ရောင်စုံပုံများ ထုတ်ဝေရန်။
- ၇။ စံထားလောက်သည့် တိဗက်သမိုင်းကြီးတစ်စောင် ပြုစုရာတွင် အကူအညီပေးရန် ဖြစ်သည်။

ကျမ်းပေါင်းသိန်းလေးဆယ်

“ယနေ့ ၆၅ နှစ်အရွယ်တွင် ယခင်ကလို အင်အားမရှိတော့ပေ။ ဆီးချို ရောဂါနှင့် နှလုံးရောဂါ စွဲကပ်နေသည်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်သည် ယခင်ကကဲ့သို့ တိဗက်ပြည်နေရာအနှံ့အပြား ရောက်နိုင်မည်မဟုတ်တော့ပေ။ လမ်းပန်း

အဆက်အသွယ် ကောင်းသည့်နေရာများသို့သာ သွားရောက်နိုင်ပေလိမ့်မည်။
 တိဗက်ပြည်နှင့် ပတ်သက်သည့် ယင်းလုပ်ငန်းသည် အလွန်တရာ
 ကြီးမားလှသည်။ တစ်နှစ်၊ နှစ်နှစ်အတွင်း လူတစ်ယောက်နှစ်ယောက် လုပ်၍
 ရမည့် အလုပ်မျိုးမဟုတ်ပေ။ သို့ရာတွင် ယင်းလုပ်ငန်းကို စဖို့လိုသည်။
 အိန္ဒိယ၊ တိဗက်၊ တရုတ်ပညာရှင်များ စုပေါင်းပြီး ဆောင်ရွက်လျှင် တစ်နေ့
 တွင် သိန်းပေါင်းလေးဆယ်ရှိသည့် ကျမ်းဂန်များကို တရုတ်ဘာသာ၊ တိဗက်
 ဘာသာများမှ မူရင်းဘာသာသို့ ပြန်ဆို၍ ပြီးနိုင်စရာအကြောင်း ရှိပေသည်”



မဟာခရီးသည် ရာဟုလာ

[၃]

ရာဟုလာသည် တိဗက်ပြည်သို့ ပဉ္စမအကြိမ်သွားရောက်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ခရီးထွက်ပြန်သည်။ ယင်းခရီးမှာ ယခင်ကကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ ပြည်သူ့တရုတ်ပြည်မှတစ်ဆင့် တိဗက်ပြည်သို့ သွားရန်ဖြစ်သည်။ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ အစိုးရနှင့်လည်း စကားပြောဆိုပြီး ဖြစ်သည်။ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ အစိုးရအနေနှင့်လည်း ရာဟုလာ၏ ကြိုးပမ်းချက်များကို အားပေးကူညီရန် အဆင်သင့်ဖြစ်နေသည်။

မြန်မာပြည်ရောက်ခဲ့

ရာဟုလာသည် တရုတ်ပြည်သို့ မြန်မာနိုင်ငံမှတစ်ဆင့်သွားရန် ထွက်လာသည်။ ရန်ကုန်မြို့တွင် ခရီးတစ်ထောက်နားသည်။ အိန္ဒိယမှ ထွက်မလာခင် ကျွန်တော့်ထံ စာရေးအကြောင်းကြားသည်။ ရန်ကုန်မြို့တွင် ရှိနေစဉ် အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ စာရေးဆရာအသင်းက ဆန်းကဖီးတွင် ရာဟုလာအား လက်ဖက်ရည်ပွဲ တည်ခင်းပြီး ဧည့်ခံဂုဏ်ပြုသည်။ ယင်းဧည့်ခံပွဲ၌ ရာဟုလာသည် သူ့တိဗက်ခရီး၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို အသေးစိတ် ရှင်းလင်းပြောပြသွားသည်။

မှတ်မိသေးသည်။ ရန်ကုန်မြို့တွင်ရှိနေစဉ် တစ်နေ့တွင် ရာဟုလာ

သည် ကျွန်တော့်အား မုတ်ဆိတ်ရိတ်သည့် ဘလိတ်ဓားသွေးသော ကိရိယာ တစ်ခုဝယ်ပေးဖို့ ပြောသည်။ ကျွန်တော်ကလည်း အ အ။ ထိုအချိန်အထိ ထိုကိရိယာမျိုးရှိသည်ဟု မတွေ့ဖူး မကြားဖူးခဲ့။ ကျွန်တော်က ထိုကိရိယာ မျိုးရှိရဲ့လားဟု သူ့ကိုပြန်မေးသောအခါ သူက 'ရှိပါတယ်၊ ဝယ်ကြည့်စမ်းပါ' ဟု ပြောသည်။ ကျူးလွယ်ဆိုင်များတွင် မေးဝယ်သောအခါ သူလိုချင်သော ပစ္စည်း ရရှိသွားသည်။

စိတ်လျှော့သေးဟန်မတူ

ရာဟုလာက သူ့ခရီးမှာ ဘယ်လောက်ကြာမည်မသိ၊ တိဗက်ပြည် တွင် တောကြိုအုံကြားသို့လည်း ရောက်ချင်ရောက်မည်။ မြို့နှင့် မနီးသည့် နေရာများသို့ ရောက်သည့်အခါ မုတ်ဆိတ်ရိတ် ဘလိတ်ဓားကို ဝယ်၍ရမည် မဟုတ်။ ထိုအခါမျိုး၌ ဘလိတ်ဓားအဟောင်းကိုသွေးပြီး မုတ်ဆိတ်ရိတ်ရ မည်။ သူ့ဆောင်းပါးထဲတွင် ယခုပစ္စမအကြိမ်ခရီး၌ လမ်းပန်းအဆက်အသွယ် မကောင်းသောနေရာများသို့ သွားနိုင်ဖို့လမ်းမမြင်ဟု ရေးထားသည်။ သို့သော် လည်း ဘလိတ်ဓားသွေးသောကိရိယာကို ဝယ်ယူသွားခြင်းအားဖြင့် စိတ်လျှော့ သေးဟန်မတူသေးပေ။ ခရီးအနှံ့အပြားသွားမည်ဟုပင် အားခဲထားပုံရသည်။

ပဉ္စမအကြိမ်

ရန်ကုန်၌ လေးငါးရက်နေပြီး ပီကင်းသို့ ဆက်သွားသည်။ သို့ရာတွင် ရာဟုလာသည် ပီကင်း၌ သောင်တင်နေသည်။ မမာမကျန်းဖြစ်ပြီး ဆေးရုံ တက်နေရရှာသည်။ တိဗက်ပြည်သို့ စွန့်စားသွားရောက်ရန် စိတ်အား ထက်သန်စွာဖြင့် ထွက်လာခဲ့သော ရာဟုလာသည် မမာမကျန်းဖြစ်သည့် အတွက် တိဗက်ပြည်သို့ ဆက်သွားနိုင်တော့ဘဲ ပီကင်းမှပင် လှည့်ပြန်လာ ရသည်။ ယင်းသို့အားဖြင့် ရာဟုလာ၏ ပဉ္စမအကြိမ် တိဗက်ခရီးသည် ထမြောက်အောင်မြင်ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ ထိုမှ နောက်တွင်လည်း ရာဟုလာသည် လူ့ပြည်တွင် လေးငါးနှစ်လောက်သာ နေလိုက်ရသဖြင့် သူ၏တိဗက်ခရီး စာရင်း၌ 'ပဉ္စမအကြိမ်' ကို ထည့်သွင်းရေတွက်ခွင့်ရမသွားတော့ပေ။

နေဝန်းကဲ့သို့

ရာဟုလာ၏ တိဗက်ခရီးနှင့်ပတ်သက်၍ ပညာရှင်အသီးသီးတို့က ထုတ်ဖော်ချီးကျူးကြသည်။ ယင်းတို့အနက် အချို့ကို ဖော်ပြလိုက်သည်။
'မဝေခီ' စာစောင်တွင် ဤသို့ရေးထားသည်။

“ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာကို နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် လေ့လာဆည်းပူးလိုသော အာသာဆန္ဒသည် ရာဟုလာအား သွားရောက်ဖို့ရန် မလွယ်ကူသည့်လမ်းများ မှ တိဗက်သို့ ဆွဲခေါ်သွားသည်။ သူ၏တိဗက်ခရီးကြောင့် ဟိန္ဒူစာပေ ကောင်းကင်ပြင်တွင် ရာဟုလာသည် နေဝန်းကဲ့သို့ ထွန်းလင်းတောက်ပနေ သည်။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အရှေ့တိုင်းစာပေပညာရှင် အားလုံးသည် သူ၏ သမိုင်း ဆိုင်ရာ သုတေသနပြုချက်များကို တအံ့တဩ ငေးမောကြည့်ကြသည်။ ဓမ္မကိတ္တိ၏ 'ပမာဏ ဝတ္တိက' ကို တိဗက်ကျောင်းတိုက်များမှ အိန္ဒိယသို့ ဆောင်ယူလာပြီး ရာဟုလာသည် ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာသမိုင်းတွင် ထူးခြားသော မှတ်တိုင်ကို စိုက်ထူလိုက်သည်။

ရာဟုလာသည် သီဟိုဠ် (သီရိလင်္ကာ) မှ တိဗက်သို့ သွားသည်။ သူ့တွင် ငွေတစ်ရာမျှသာ ပါသွားသည်။ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်လည်း ရှိမနေ ပေ။ နီပေါမှတစ်ဆင့် သွားရသည်။ အိန္ဒိယ၌ တိဗက်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့ဖွယ်သတင်းများ ကြားသိနေရသည်။ 'ရိုဝရတြီ' ပွဲပြီး သွားပါက မည်သည့် အိန္ဒိယလူမျိုးတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ နီပေါတွင် နေခွင့်မရှိ ပေ။ သို့ဖြစ်၍ ရာဟုလာသည် နီပေါတွင် အိမ်ခန်းထဲ၌ ပုန်းနေရသည်။ ထို့နောက် ညတစ်ညတွင် တိတ်တဆိတ် ရုပ်ဖျက်ထွက်သွားရသည်။ ဖြတ်ကျော်ဖို့ရန် မလွယ်သည့် တောများကိုဖြတ်ကျော်လျက်၊ ကျော်လွန်ဖို့ရန် မလွယ်သည့် တောင်ထိပ်များကို ကျော်လွန်လျက် တစ်ဦးတည်း ဟိမဝန္တာ ကို ဖြတ်သွားရသည်။”

ချီးကျူးစကားဆိုကြ

ဒေါက်တာ ရာမပရကာရှ် အဂရဝါလ်က ဤသို့ မှတ်ချက်ချထားသည်။
“သမိုင်းတွင် ထင်ရှားကျော်ကြားသည့် ဖာဟိယန်၊ ရွှင်ကျန်တို့ကဲ့သို့ သော ပညာရှင်ခရီးသည်တို့၏ ခရီးနှင့်နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် ရာဟုလာ၏

ခရီးသည်လည်း ယင်းခရီးသည်တို့၏ ခရီးထက်မလျော့သော စွန့်စားမှုများ နှင့် ပြည့်စုံသည့်ခရီး ဖြစ်သည်”

ပြင်သစ်ပညာရှင် ပါမောက္ခဆစ်လဗတ်လေဗီကလည်း ဤသို့ ချီးကျူးထားသည်။

“ရာဟုလာနှင့်အတူ အလုပ်လုပ်ရလျှင် ကျွန်ုပ် အလွန်ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ဖြစ်ရပေလိမ့်မည်။ အကြောင်းမူကား ကျွန်ုပ်သည် ရာဟုလာအား ယခုခေတ် အတော်ဆုံး ဗုဒ္ဓစာပေပညာရှင်များထဲတွင် တစ်ဦးအဖြစ် ထည့်သွင်း ရေတွက်ထားသည်။ သူ့ကို ကျွန်ုပ် ဗုဒ္ဓဘာသာစံပြပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးအဖြစ် ထင်မှတ်ယူဆထားသည်”

ပန်းချီကားနှင့် ရှေးဟောင်းကျမ်းများ

ဒေါက်တာ ဥဒယနာရာယန်တိဝါရီကလည်း ဤသို့ စကားစပ်ထား သည်။

“တိဗက်မှ ရာဟုလာ ယူဆောင်ခဲ့သည့် ပန်းချီကားများနှင့် ရှေးဟောင်း ကျမ်းစာများကို ပတ္တနားပြတိုက်တွင် သိမ်းဆည်းထားသည်။ နာမည်ကျော် ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာပညာရှင်ကြီး ဓမ္မကိတ္တိ၏ မူရင်းကျမ်းစာများနှင့် ဋီကာကျမ်းများ ကို တိဗက်မှ ရာဟုလာ ရှာဖွေယူဆောင်လာခဲ့သည်ဆိုသည့်သတင်းကို ကြားသိရသောအခါ ရုရှားမှ အရှေ့တိုင်း စာပေပညာရှင်ကြီး ရှေရ်ဗတ်စကီး သည် အလွန်တရာ ဝမ်းသာအားရဖြစ်ပြီး ဥရောပ၌ အရှေ့တိုင်း စာပေမြတ်နိုး သူများ စုပေါင်းလျက် ရာဟုလာအား ဂုဏ်ပြုရန် အိန္ဒိယသို့ သွားရောက်သင့် သည်ဟု ထုတ်ဖော်ရေးသားခဲ့သည်”

ဂျပန်ဆရာဝန် အမည်ရှိ အိန္ဒိယသမိုင်းပညာရှင်ကြီးကလည်း ဤသို့ ထောမနာပြုထားသည်။

“ရာဟုလာသည် ကျမ်းပေါင်း တစ်ရာငါးဆယ်ကျော်ကို ရှာဖွေ ဖော်ထုတ်လိုက်သည်။ ယင်းကျမ်းများအနက် တစ်ကျမ်းတစ်ကျမ်းကို ရှာဖွေ ဖော်ထုတ်မှုသည်ပင် သမိုင်း၌ မသေတော့သည့် ဂုဏ်အဆင့်မျိုးကို ရရှိနိုင် ပေသည်”

တိဗက်က ရတနာသိုက်

ဘဂဝတ်ဆရန်ဥပါဗျာယ အမည်ရှိ ပညာရှင်ကလည်း ရာဟုလာ၏ ‘အာရှအလယ်ပိုင်းသမိုင်း’ စာအုပ်ကို ဝေဖန်ရင်း ဤသို့ရေးထားသည်။

“လွန်ခဲ့သည့် နှစ်အစိတ်လောက်က ပတ္တနားရှိ ကွယ်လွန်သူ နာမည်ကျော် သမိုင်းပညာရှင်ကြီး ဂျယဆဝါလ်၏ နေအိမ်၌ ကျွန်ုပ် သူ့ကို ပထမဆုံး အကြိမ် စတင်တွေ့စဉ်က တိဗက်ကျောင်းတိုက်ကြီးများထဲတွင် နက်ရှိုင်းစွာ မြုပ်နေသော ရတနာသိုက်ကို တူးယူထုတ်ဖော်ခဲ့သော သူ၏ ကြိုးပမ်းမှု အကြောင်းကို ပြည်တွင်းပြည်ပ ပညာရှင်များ ဆွေးနွေးပြောကြားနေကြချိန် ဖြစ်သည်။ ရာဟုလာသည် တိဗက်ကုန်းမြေမြင့်သို့ အခေါက်ခေါက်အခါခါ သွားခဲ့သည်။ လာမာတို့၏ ကျောင်းတိုက်ကြီးများ၌ရှိနေပြီး ရာစုနှစ်ပေါင်းများစွာ ရှေးကျသည့် အဖိုးအနမတဂ္ဂ ထိုက်တန်သော အိန္ဒိယပညာရှင်များ၏ ကျမ်းစာများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်လျက် အိန္ဒိယသို့ ယူဆောင်လာပြီးလျှင် ပတ္တနားပြတိုက်တွင် သုတေသီများ လေ့လာရန်ထားခဲ့သည်။

ယင်းကျမ်းစာများထဲ၌ သန္တရက္ခိတမထေရ်၏ ‘ဝါဒနာယ’ ဓမ္မကိစ္ဆိမထေရ်၏ ‘ပမာဏ ဝတ္တိက’ ကဲ့သို့သော အဖိုးမဖြတ်နိုင်သည့် ကျမ်းစာများ ပါဝင်သည်။ ယင်းကျမ်းစာများကို ရှာဖွေတွေ့ရှိရေးအတွက် ဥရောပပညာရှင်များသည် တားမြစ်ပိတ်ပင်ထားသည့် တိုင်းပြည်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ရန် နှစ်ပေါင်းများစွာကစပြီး ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် အောင်မြင်ထမြောက်ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။

ခေတ်သစ်တစ်ခေတ်ထူထောင်

သူ၏ ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များသည် ခေတ်သစ်တစ်ခေတ်ကို ထူထောင်လိုက်ပြီး သူ့အား ရုတ်ခြည်းပင် ချန်ပိုလိယံ၊ စကလိမန် ပရင်းဆက်တို့၏ အဆင့်သို့ ပို့ပေးလိုက်သည်။ သူ၏ ပထမအကြိမ် တိဗက်ခရီး၌ ရာဟုလာသည် နိပေါအမျိုးသားများပင် ဖြတ်သန်းဖို့ရန် မဝံ့သည့် ခက်ခဲသောခရီးကို ဖြတ်ကျော်သွားပြီး နောက်ဆုံး၌ အခက်အခဲအမျိုးမျိုးကို ကျော်လွန်ပြီးနောက် သူအိပ်မက်မက်လာခဲ့သော တိဗက်နိုင်ငံ လာဆာမြို့သို့ ရောက်သွားခဲ့သည်။

ရာဟုလာသည် ပြည်တွင်းပြည်ပ နေရာအနှံ့အပြား ခရီးသွားခဲ့သည်။

mgyoe.com

ယင်းခရီးများအနက် ရုရှားခရီးသည် သူကျေနပ်နှစ်သက်ခဲ့သော ခရီးတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သူ၏ရုရှားခရီးအကြောင်းကိုလည်း အနည်းအကျဉ်း ဖော်ပြဖို့ လိုမည်။

ဥရောပသို့

၁၉၃၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် ရဟန်းတော်ရာဟုလာသည် ဘိက္ခု အာနန္ဒာကောသလ္လာယနှင့်အတူ ဥရောပသို့ ခရီးထွက်ခဲ့သည်။ အင်္ဂလန်၊ ပြင်သစ်၊ ဂျာမနီနိုင်ငံများသို့ရောက်ခဲ့သည်။ ယင်းနိုင်ငံများတွင် ဗုဒ္ဓတရား ကို ဟောကြားဖြန့်ဖြူးသည်။ ယင်းနိုင်ငံများမှ ဗုဒ္ဓစာပေပညာရှင်များနှင့် တွေ့ဆုံသည်။

ပြင်သစ်ဗုဒ္ဓစာပေပညာရှင် ပါမောက္ခလေဗီနှင့် အကျွမ်းတဝင်ဖြစ်သွား သည်မှာ ထိုအချိန်ကဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က ရာဟုလာသည် ပထမအကြိမ် တိဗက်ခရီးမှ ပြန်လာခဲ့ပြီးလေပြီ။ ဥရောပ ဗုဒ္ဓစာပေပညာရှင်များက သူ၏ တိဗက်ခရီးအကြောင်းကို သိထားနှင့်ပြီးလေပြီ။ ထို့ကြောင့် ဥရောပနိုင်ငံများ သို့ သူရောက်သွားသောအခါ ထိုနိုင်ငံများမှ အရှေ့တိုင်းစာပေဝါသနာရှင် များက ဝမ်းပန်းတသာ ကြိုဆိုကြသည်။

လေးစားကြည်ညို

ရာဟုလာသည် အင်္ဂလန်မှ ပြင်သစ်၊ ပြင်သစ်မှ ဂျာမနီသို့သွားသည်။ သူ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဂျာမနီမှ ရုရှားသို့သွားရန်ဖြစ်သည်။ ရုရှားပြည်ရှိ ဒေါက်တာ ရှေရ်ဗတ်စကီးနှင့် ဒေါက်တာအိုလဒင်ဗုဂ်တို့၏ထံသို့ပင် စာများ ရေးသားပေး ပို့လိုက်လေပြီ။ ယင်း ရုရှားပညာရှင်များမှာ တိဗက်သို့ စွန့်စားသွားရောက် သည့်အတွက် သူ့ကို လေးစားကြည်ညိုနေသူများ ဖြစ်သည်။ သူတို့ကလည်း ရုရှားသို့လာရန် ဖိတ်မန္တကပြုသည်။ သို့သော်လည်း ရာဟုလာသည် ထိုအချိန် က အကြောင်းမညီညွတ်သဖြင့် ရုရှားသို့ ခရီးမသွားနိုင်ခဲ့ပေ။ သီရိလင်္ကာ သို့ပင် ပြန်လာခဲ့ရသည်။

ရုရှားသို့သွားလိုသော စိတ်ဆန္ဒသည် ရာဟုလာတွင် အစဉ်ကိန်းအောင်း နေသည်။ ယင်းစိတ်ဆန္ဒသည် ၁၉၃၅ ခုနှစ်ကျမှ အကောင်အထည်

ပေါ်သွားလေသည်။ ၁၉၃၅ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံမှတစ်ဆင့် ဂျပန်သို့သွားသည်။ ဂျပန်မှအပြန်တွင် နောက်ကြောင်းပြန်မလှည့်တော့ဘဲ ကိုရီးယားနှင့် မန်ချူးရီးယားတို့ကိုဖြတ်ပြီး ရုရှားသို့ ရောက်သွားသည်။ သို့ရာတွင် ထိုအချိန်က ရုရှားတွင် အချိန်ကြာကြာမနေနိုင်ပေ။ သူနှင့် စာပေးစာယူလုပ်ပြီး ခင်မင်ရင်းနှီးနေသော ရုရှားပညာရှင် ရှေရ်ဗတ်စကီးနှင့်ပင် မတွေ့ဆုံလိုက်ရပေ။ ရှေရ်ဗတ်စကီးမှာ လီနင်ဂရက်တွင် ရှိနေသည်။ ရာဟုလာက မော်စကိုမှ လီနင်ဂရက်သို့ မသွားနိုင်။ ရုရှားပြည်တွင် ရက်အနည်းငယ်မျှသာနေပြီး အီရန်မှဖြတ်လျက် အိန္ဒိယသို့ပြန်လာသည်။

လီနင်ဂရက်ပညာအကယ်ဒမီ

၁၉၃၇ ခုနှစ်တွင် ဒုတိယအကြိမ် ရုရှားပြည်သို့သွားပြန်သည်။ လီနင်ဂရက်ပညာအကယ်ဒမီအသင်းကြီးမှ ဖိတ်သောကြောင့် သွားရောက်ရခြင်းဖြစ်သည်။ ရုရှားပညာရှင် ရှေရ်ဗတ်စကီးသည် ရာဟုလာ ပထမအကြိမ် ရုရှားသို့လာရောက်စဉ်က မတွေ့လိုက်ရသောကြောင့် စိတ်မကောင်းဖြစ်နေသည်။ ရာဟုလာနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးလိုသည်။ ရာဟုလာ၏ ပညာအရည်အချင်းဖြင့် ဆိုဗီယက်ပညာ အကယ်ဒမီအသင်းကြီးအား အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေလိုသည်။ ထို့ကြောင့် သူ၏အစီအစဉ်ဖြင့် ရာဟုလာအား ဖိတ်ခေါ်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်က လီနင်ဂရက်တက္ကသိုလ်တွင် အရှေ့တိုင်းစာပေဌာနဟူသော စာပေဌာနတစ်ခု ရှိသည်။ ယင်းဌာန၏ဌာနစိတ်တစ်ခုမှာ အိန္ဒိယ တိဗက်ဌာနဖြစ်သည်။ ယင်းဌာနစိတ်သည် သက္ကတဘာသာကို ပို့ချပေးသည်။ ရုရှားပညာရှင် ဒေါက်တာရှေရ်ဗတ်စကီးသည် ယင်းဌာနစိတ်ဌာနမှူးဖြစ်သည်။ ဒေါက်တာဗာရန်နီကောဗ်က ကတိကအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ရာဟုလာကိုလည်း ယင်းဌာနစိတ်၌ ကတိကတစ်ဦးအဖြစ် ခန့်ထားလိုက်လေသည်။

ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်

ရာဟုလာ၏ဘဝခရီးကား တစ်ပြေးတည်း၊ တစ်ညီတည်း၊ တစ်ဖြောင့်တည်း... မဟုတ်ပေ။ အကွေ့အကောက်များသည်။ အပြောင်းအလဲ ပေါသည်။

ငယ်စဉ်က ရာဟုလာသည် အိန္ဒိယလူမျိုးတို့၏ ရှေးဟောင်းခလေး ထုံးစံတစ်ခုအရ 'ဗာလဝိဝါဟ' ခေါ်သည့် အရွယ်မရောက်ခင် လက်ထပ် ထိမ်းမြားခြင်း ပြုလုပ်ခဲ့ရသည်။ သာမန် အိန္ဒိယလူမျိုးတစ်ဦးအဖို့ဆိုလျှင် ငယ်စဉ်က လက်ထပ်ရသည့် မိန်းကလေးနှင့်ပင် တစ်သက်လုံး အိမ်ရာ တည်ထောင်သွားရန် ဖြစ်သည်။ ရာဟုလာကမူ ထိုသို့မဟုတ်၊ ခလေးထုံးစံ အရ ငယ်စဉ်က လက်ထပ်ရသည့် မိန်းကလေးကို မျက်နှာလွှဲပြီး အိမ်ထောင် ၏ ချုပ်ကိုင်မှုကိုမခံဘဲ စောစီးစွာပင် ရုန်းကန်ထွက်ပြေးသွားသည်။ ထို့နောက် ဟိန္ဒူဆာဒူးလုပ်သည်။ ထို့နောက် ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းအဖြစ် ပြောင်းလဲသည်။ နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်တွင်လည်း စောစောက ကွန်ဂရက် ပါတီဝင်တစ်ဦးအဖြစ် ဂန္ဓီ၏ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲတွင် ပါဝင်ဆင်နွှဲသည်။ ထို့နောက် ကွန်မြူနစ် ပါတီဝင် ဖြစ်လာသည်။

ဘဝအကွေ့တစ်ကွေ့

သူ၏ ဒုတိယအကြိမ် ရုရှားခရီးတွင် သူ့ဘဝ၏ အကွေ့တစ်ကွေ့လည်း ရောက်လာသည်။

ရာဟုလာ သက္ကတကထိကအဖြစ်ဆောင်ရွက်နေသော အိန္ဒိယ တိဗက်ဌာနစိတ်၏ အတွင်းရေးမှူးမှာ ယေလေနာအမည်ရှိ ရုရှားအမျိုးသမီး ဖြစ်သည်။ ယေလေနာသည် ဉာဏ်ထက်မြက်သည်။ သဘောကောင်း သည်။ ပညာဗဟုသုတ ရှာမှီးလိုသည်။ ပြင်သစ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ရုရှား၊ မွန်ဂို လီးယား ဘာသာစကားများ တတ်သည်။ ပညာရှင်ကြီး ဒေါက်တာ ရှေရ် ဗတ်စကီး၏ လက်ကျတပည့်မတစ်ဦး ဖြစ်သည်။

ရာဟုလာသည် ယေလေနာနှင့် ထိုဌာနစိတ်တွင် ခင်မင်ရင်းနှီးသွား သည်။ ရာဟုလာက သူ့ကို သက္ကတသင်ပေးသည်။ သူတို့နှစ်ဦးသည် အိုးချင်းထိကြသည်။ ကြိုးချင်းငြိကြသည်။ မကြာခင်ပင် ဘဝကြင်ဖော် ကြင်ဖော်အဖြစ် လက်ထပ်လိုက်ကြသည်။ ထိုအချိန်ကအကြောင်းကို ရာဟုလာက 'နိုဝင်ဘာ ၂၈ ရက်နေ့ ယေလေနာကို ကျွန်ုပ် ပထမဆုံးတွေ့ စဉ်က ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ဦး ထာဝရ အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့ကြရလိမ့်မည်ဟု စိတ်ပင်မကူးခဲ့ပေ' ဟု ရေးသားထားသည်။

သင်္ကန်းကျွတ်သွား

ရာဟုလာ လူဝတ်လဲသည့်အကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ရာဟုလာနှင့်မူ စကားစပ်မကြည့်ဖူးပေ။ သို့သော် 'ရာဟုလာနှင့် အာနန္ဒာ' ဟုပင် ဒွန်တွဲခေါ်လောက်အောင် သူ့ဘဝတစ်လျှောက်လုံး အမြဲလိုလိုတွဲခဲ့သည့် ဘိက္ခု အာနန္ဒာ ကောသလ္လာယနကိုမူ ရာဟုလာ လူထွက်သည့်အကြောင်း မေးကြည့်ဖူးသည်။ ဟိန္ဒူစကားအသုံးအနှုန်းဖြင့် လူထွက်သည်ကို သင်္ကန်းချွတ်သည်ဟု ပြောသည်။ တစ်နေ့တွင် ကျွန်တော်က ဘိက္ခုအာနန္ဒာ ကောသလ္လာယနအား ဟိန္ဒူဘာသာစကားဖြင့် 'ရာဟုလာ သင်္ကန်းချွတ်တာ ဗုဒ္ဓသာသနာ အတွက် နစ်နာဆုံးရှုံးမှုတစ်ရပ်ပဲ' ဟု ပြောကြည့်သည်။ ထိုအခါ ဘိက္ခု အာနန္ဒာ ကောသလ္လာယနက 'ရာဟုလာ သင်္ကန်းချွတ်တာ မဟုတ်ဘူး၊ သင်္ကန်း အလိုလိုကျွတ်သွားတာ' ဟု ရယ်ပြီး ပြောသည်။

သားမေမယားမေ

ရာဟုလာနှင့် ယေလေနာတို့သည် အကြင်လင်မယားအဖြစ် ရောက် ရှိသွားကြသော်လည်း စလယ်ဝင် ဖင်မမည်းခင်ကပင် ကွဲရဖို့ကိန်းကြုံလာ သည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ဗီဟာရပြည်နယ်အစိုးရက ရာဟုလာအား တိဗက်သို့ စတုတ္ထအကြိမ်သွားရန် ငွေခြောက်ထောင် ထောက်ပံ့မည်ဟု ကတိပေးသည် ဖြစ်၍ ရာဟုလာသည် တိဗက်သို့ စတုတ္ထအကြိမ် သွားရန် ဆုံးဖြတ်လိုက် လေသည်။ ယေလေနာကို အိန္ဒိယခေါ်လာဖို့ကလည်း မဖြစ်ပေ။ ထိုအချိန်က အကယ်၍ နိုင်ငံသားတစ်ဦးတစ်ယောက်သည် ရုရှားအမျိုးသမီးတစ်ဦးနှင့် အိမ်ထောင်ကျလျှင် ထိုရုရှားအမျိုးသမီးအား ပြည်ပသို့ခေါ်ဆောင်သွား ခွင့်မရှိဟု ကောလာဟလသတင်း ဖြစ်နေသည်။

ရာဟုလာကမူ ထိုကောလာဟလ မမှန်ဟု ငြင်းဆိုထားသည်။ မှန်သည် ဖြစ်စေ၊ မမှန်သည်ဖြစ်စေ ရာဟုလာအဖို့မှာကား အိန္ဒိယသို့ ရောက်သည်နှင့် တိဗက်ခရီးထွက်ရမည်ဖြစ်သည့်တွက် ယေလေနာကို တစ်ပါတည်းခေါ်လာဖို့ ရန်မှာ မဖြစ်နိုင်ပေ။ နောက်တစ်ကြောင်းမှာလည်း ရာဟုလာသည် တိဗက် သွားရမည်ဆိုလျှင် သားမေမယားမေ ဖြစ်သည်။

mgjoe.com

တစ်လခွဲလောက်သာ

၁၉၅၈ ခုနှစ် တိဗက်သို့ ပဉ္စမအကြိမ်သွားမည်ဟု ထွက်လာစဉ် ကလည်း အိန္ဒိယပြည်တွင် သူ၏ ဒုတိယဇနီးနှင့် သားသမီးနှစ်ယောက်ကို ထားပစ်ခဲ့သည်။ ထားပစ်ခဲ့သည်ဆိုသည်မှာ သာမန်ခရီးထွက်စဉ် အိမ်၌ သားမယားကို ထားပစ်ခဲ့ခြင်းမျိုးမဟုတ်။ ကံကောင်းမှ တွေ့ချင်တွေ့မည်ဟု စိတ်နှလုံး တုံးတုံးချပြီး ထားပစ်ခဲ့ခြင်းမျိုး ဖြစ်သည်။

ယေလေနာနှင့် တစ်လခွဲလောက်သာ ပေါင်းလိုက်ရပြီး ၁၉၃၈ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် ဇနီးကိုချစ်လျက်နှင့် ခွဲခွာလာရသည်။ ဘူတာမှ ရထား ထွက်သွားသောအခါ ယေလေနာသည် မျက်လုံးတွင် မျက်ရည်အပြည့်နှင့် ငေးကျန်ရစ်ခဲ့ရှာသည်။

ရာဟုလာ အိန္ဒိယပြည်ပြန်သွားပြီးနောက် ၁၉၃၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၌ ယေလေနာတွင် သားကလေးတစ်ယောက် ဖွားမြင်လာသည်။ သားကလေး ဖွားမြင်သည့်သတင်းကို ဒေါက်တာ ရှေရ်ဗတ်စကီးက ရာဟုလာထံ စာရေး ပို့လိုက်သည်။ ထိုအချိန်ကျမှပင် ရာဟုလာ ရုရှားသူနှင့် အိမ်ထောင်ပြု ကြောင်း၊ သားတစ်ယောက်ပင် ဖွားမြင်လာပြီဖြစ်ကြောင်း အိန္ဒိယ၌ သတင်း လွင့်သွားသည်။ အိန္ဒိယသတင်းစာများက သူတို့မိသားစု၏ ဓာတ်ပုံကို ဖော်ပြ ကြသည်။ အိန္ဒိယနေရာ အနှံ့အပြားတွင် ရာဟုလာ၏ သတင်းသည် အသစ် အဆန်းဖြစ်နေသည်။

ရာဟုလာက သူ့သားနာမည်မှည့်ရန် ရုရှားဘာသာနှင့် သက္ကတ ဘာသာ ဆင်တူစကားလုံးဖြစ်သည့် 'အဂနီ' (ရပ်ရှင်း 'အဂုန်') ဟူသော စကားလုံးကို ရွေးချယ်ပို့လိုက်သည်။ သို့ရာတွင် ယေလေနာက 'အိဂါရ်' ဟု နာမည်မှည့်ပြီးပြီဖြစ်ကြောင်း ဝမ်းနည်းစွာ ပြန်ကြားသည်။ 'အိဂါရ်' မှာ သမိုင်းဝင် ရုရှားသူရဲကောင်းတစ်ဦး၏ အမည် ဖြစ်သည်။ ရုရှားမိခင် များက မိမိတို့သားများ၏ အမည်ကို 'အိဂါရ်' ဟု မှည့်တတ်ကြသည်။ ယေလေနာက ရာဟုလာ နှစ်သက်သည့်နာမည်ကို အနာဂတ်အတွက် သိမ်းထားပါမည်ဟု ရာဟုလာထံ နှစ်သိမ့်စာ ရေးပေးလိုက်သည်။ သို့ရာတွင် အနာဂတ်အတွက် သိမ်းထားသောအမည်သည် 'ပစ္စုပ္ပန်' ဖြစ်မလာတော့ပေ။

ယေလေနာသည် ရာဟုလာထံ စာအမြဲရေးသည်။ သူ့သား၏ အခြေ

အနေကိုလည်း မပြတ်သတင်းပို့နေသည်။ ‘အိဂါရ်’ သည် စကားပြောတတ်
လာသည်။ သူ့ဖခင်အကြောင်း စုံစမ်းသည်။ “ဖေဖေ ဘယ်တော့ ပြန်လာ
မလဲ” ဟု နေ့စဉ် မေးသည်။ သူ့မေမေက သူ့ကို မာန်မဲကြိမ်းမောင်းသည့်
အခါများ၌ “သားသား ဖေဖေဆီလိုက်သွားမယ်၊ မေမေ သားကို ဘယ်လို
လုပ်တယ်ဆိုတာ ဖေဖေကို တိုင်လိုက်မယ်” ဟု ပြောလေ့ရှိသည်။



မဟာခရီးသည် ရာဟုလာ

[၄]

ရာဟုလာသည် ရုရှားမှပြန်လာခဲ့သည်မှာ ခုနစ်နှစ်၊ ခုနစ်မိုး ရှိသွားပြီ။
ထိုအချိန်အတွင်း ရာဟုလာသည် အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲတွင် ကိုယ်ထိ
လက်ရောက်ဆင်နွှဲသည်။ လယ်သမားနှင့် အလုပ်သမားလှုပ်ရှားမှုများကို
ခေါင်းဆောင်သည်။ 'သစ္စဂြဟ' တိုက်ပွဲတွင် ပါဝင်သည်။ အစာငတ်ခံဆန္ဒပြ
သည်။ ထောင်ကျသည်။ ကွန်မြူနစ်ပါတီထဲဝင်သည်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ်
ရောက်သောအခါ ရာဟုလာကို လီနင်ဂရက်တက္ကသိုလ်က သက္ကတစာပေ
ပို့ချရန် ဖိတ်မန္တကပြုပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် အီရတ်ကိုဖြတ်ပြီး ရုရှားပြည်သို့
တတိယအကြိမ်သွားသည်။

အတိုင်းမသိ

ထိုအချိန်၌ သူလေးစားကြည်ညိုသော၊ သူ့ကိုလည်း လေးစား
ကြည်ညိုသော ရုရှားပညာရှင်ကြီး ဒေါက်တာရှေရ်ဗတ်စကီး၏ နေရာတွင်
ဒေါက်တာ ဗရန်နီကော့ဗ်က အိန္ဒိယဌာနစိတ်၏ ဌာနမှူးအဖြစ်ဆောင်ရွက်
သည်။ ယေလေနာလည်း တက္ကသိုလ်စာကြည့်တိုက်၏ စာကြည့်တိုက်မှူး
အဖြစ်မှ လီနင်ဂရက် ပြည်သူ့စာကြည့်တိုက်၏ စာကြည့်တိုက်မှူးအဖြစ်
ပြောင်းရွှေ့လုပ်ကိုင်နေရသည်။ ဇနီးနှင့်သားသည် ရာဟုလာအား ပြန်တွေ့

သောအခါ အတိုင်းမသိ ပီတိသောမနဿ ဖြစ်ကြရသည်။

ထိုအချိန်၌ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် အပြီးမသတ်သေးပေ။ ယေလေနာသည် လီနင်ဂရက် ဗုံးကြဲခံရစဉ်က မြို့ကာကွယ်ရေးအတွက် ရဲဝံ့စွာ အလုပ်လုပ်ခဲ့သည်။ ထိုကြောင့် ဂုဏ်ပြုတံဆိပ်နှစ်ခုကိုပင် ချီးမြှင့်ခြင်း ခံရသည်။ သို့ရာတွင် ယေလေနာသည် ခုနစ်နှစ်အလွန်က ယေလေနာ မဟုတ်တော့ပေ။ ဇရာ၏ အမှတ်သင်္ကေတ အတွန့်ကြောင်းများ သူ့မျက်နှာပေါ်တွင် ပေါ်နေပြီ။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြောင့် တစ်ကမ္ဘာလုံးခံခဲ့ရသည့် ဆင်းရဲဒုက္ခကို ဆိုဗီယက်ရုရှားလည်း ရှောင်၍မရပေ။ ရုရှားပြည်၌လည်း အနေအထိုင် အလွန်ကျပ်တည်းသည်။ ဆင်းရဲသည်။ ရာဟုလာသည် အိမ်၌ ထင်းခွဲရသည်။ အိုးတိုက်ရသည်။ တံမြက်စည်းလှည်းရသည်။ အဝတ်လျှော်ရသည်။ ရာရှင်ဆိုင်မှ ပစ္စည်းများဝယ်ယူပြီး အိမ်သို့ ထမ်းပို့သယ်ယူရသည်။ နောက်မှ 'မာနျာ' အမည်ရှိ အိမ်ဖော်အမျိုးသမီးကို ငှား၍ရသည်။

အကြင်နာပွား၍သာ

ပစ္စည်းရှားပါးပြီး ရာရှင်အရနည်းသည့်နေ့များ၌ ယေလေနာသည် ရသည့်အစားအစာကို သူ့ယောက်ျားနှင့်သားဖြစ်သူအား ကျွေးမွေးပြီး သူ့ကိုယ်တိုင်ကမူ အငတ်နေသည်။ ယင်းသို့ နေဖန်များသဖြင့် အားအင် ချည့်နဲ့လာရာ တစ်နေ့တွင် ကြမ်းပြင်ပေါ်လဲကျပြီး ခေါင်းကွဲသွားသည်အထိ ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ယေလေနာသည် သူ၏လင်ယောက်ျားနှင့် ရင်သွေးအပေါ်တွင် အကြင်နာပွား၍သာ နေလေသည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်။

ရာဟုလာ၏ အမိနိုင်ငံသည် နယ်ချဲ့လက်အောက်မှ လွတ်မြောက် သွားလေပြီ။ အိန္ဒိယပြည် လွတ်လပ်ရေးရရှိသွားသောအခါ လွတ်လပ်သော အိန္ဒိယပြည်တွင် ယဉ်ကျေးမှုနှင့် စာပေခေတ်သစ် ထူထောင်ရန် လိုအပ်လာ သည်။ ယင်းတာဝန်ဝတ္တရားများက ရာဟုလာအား ဖိတ်ခေါ်နေကြသည်။ ရာဟုလာသည် အမိနိုင်ငံ၏ ခေါ်သံကို ပြန်မထူးဘဲနေ၍မရပေ။

ထိုနှစ်ထဲတွင်ပင် အိန္ဒိယသို့ပြန်ရန် အကြံပြုလိုက်သည်။ အိန္ဒိယ ပြန်မည်ပြုသောအခါ သူ့ဇနီးနှင့်သားအပြင် တပည့်တပန်းများ၊ မိတ်ဆွေ

သင်္ဂဟများသည် များစွာစိတ်ထိခိုက်သွားကြသည်။ ရာဟုလာသည် သူ၏ ဇနီးနှင့်သားအား မကြာခင်ပြန်လာခဲ့မည်ဟု ဖျောင်းဖျာပြောဆိုသည်။ သို့ရာတွင် ယေလေနာက ရာဟုလာ၏စကားကို မယုံပေ။ သားခများမှာ လည်း ရှိက်၍ ရှိက်၍ ငိုရှာသည်။ ရာဟုလာက သူ့သားကို ချော့သည်။ သို့ရာတွင် ချော့၍ မရ။ ‘ဖေဖေ... နောက်လာတော့မှာ မဟုတ်ဘူး’ ပြောပြီး အော်ဟစ်ငိုရှာသည်။

သား၏ဟောကိန်း

ရာဟုလာသည် စိတ်တင်းပြီး ဇနီးနှင့်သားကို ကျောခိုင်းလိုက်သည်။ ထိုအချိန်ကအကြောင်းကို ရာဟုလာက ‘သား၏ဟောကိန်း မှန်များ မှန်နေပြီ လားဟု ကျွန်တော်လည်း ထိုစဉ်က သံသယဖြစ်ခဲ့မိသည်’ ဟူ၍ ရေးသား ထားသည်။ ရာဟုလာသည် ထိုအကြိမ်က ရုရှားပြည်၌ ၂ နှစ် ကျော်ကျော် နေထိုင်ပြီး အင်္ဂလန်မှလှည့်လျက် အိန္ဒိယသို့ပြန်လာသည်။

အိဂါရ်၏ဟောကိန်းမှာ မှန်နေသည်။ ရာဟုလာသည် ရုရှားပြည်သို့ ပြန်ခြေဦးမလှည့်တော့။ အိန္ဒိယတွင် ‘ကမလာ’ အမည်ရှိ နီပေါ အမျိုးသမီး တစ်ဦးနှင့် ဒုတိယအိမ်ထောင်ပြုသည်။ ဒုတိယအိမ်ထောင်နှင့် သား တစ်ယောက်၊ သမီးတစ်ယောက်ရသည်။ သို့ရာတွင် ရာဟုလာသည် ရုရှား ပြည်နှင့် ရေစက်ကုန်ဟန် မတူပေ။

ရုရှားပြည်မှ ပြန်လာပြီးနောက် ၁၅ နှစ်အကြာတွင် ရုရှားပြည်သို့ စတုတ္ထအကြိမ် သွားရပြန်သည်။ သို့သော် ထိုခရီးမှာ ဝမ်းနည်းကြေကွဲဖွယ် ကောင်းသည့်ခရီး ဖြစ်သည်။

ရာဟုလာသည် ဘဝ၏နိဂုံးသို့ ရောက်လာပြီ။ သူ့ဘဝခရီး၏ နောက်ဆုံးနေ့ရက်များသည် တစ်ရက်ပြီးတစ်ရက် ကုန်ဆုံးနေကြသည်။ ရောဂါဝေဒနာသည် သူ့ကို ဖိစီးနှိပ်စက်နေသည်။ ဤမျှ ဦးနှောက်ကောင်း သော၊ ဤမျှ ဉာဏ်ပညာထက်မြက်သော၊ ဤမျှဗဟုသုတကြွယ်ဝသော၊ ဤမျှ ဘာသာစကားများကို တတ်ကျွမ်းထားသော၊ ဤမျှကျမ်းဂန်များကို ရေးသားပြုစုခဲ့သော ကမ္ဘာထူးချွန်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည် ဘဝ၏ ဆည်းဆာချိန်၌ သူ၏မှတ်ဉာဏ်ထဲတွင် ဘာတစ်ခုမျှ မရှိတော့ပေ။ အားလုံး မေ့ပျောက်သွား

သည်။ ဘာတစ်ခုမျှ သတိမရတော့။ ယင်းအခြေအနေ၌ မော်စကိုသို့ ဆေးကုရန် ခေါ်ဆောင်လာခြင်း ဖြစ်သည်။

ကြေကွဲဝမ်းနည်းဖွယ်

မော်စကိုဆေးရုံ၌ သူ၏ ဘေးတွင် ဒုတိယဇနီး ကမလာရှိနေသည်။ ပထမဇနီး ယေလေနာနှင့် သားအိဂါရ်တို့ကမူ သူ့ရှေ့တွင် ညှိုးငယ်သော မျက်နှာကိုယ်စီနှင့် ထိုင်နေကြသည်။ ရာဟုလာသည် သူ့ရှေ့တွင်ရှိနေသော ဇနီးနှင့်သားကို ကြိုးစားကြည့်နေရှာသည်။ သို့သော် သူ့အသိဉာဏ်တွင် သူတို့ မည်သူမည်ဝါဆိုတာ ပေါ်မလာတော့။ မျက်ဝန်းထဲမှ မျက်ရည်များ သာလျှင် တွေ့တွေ့စီးကျလာသည်။ ကြေကွဲဝမ်းနည်းဖွယ် ကောင်းလေစွ။

မော်စကိုသို့သွားရောက်ကုသသော်လည်း ရောဂါသက်သာမလာသော ကြောင့် အိန္ဒိယပြန်လာခဲ့သည်။ ၁၉၆၃ ခု၊ ဧပြီလ ၁၄ ရက်နေ့ အသက် ၇၀ အရွယ်၌ မဟာခရီးသည်ကြီး ရာဟုလာ၏ ဘဝခရီး အဆုံးသတ်သွားသည်။

ရာဟုလာ၏ ဂုဏ်အင်္ဂါ

ရာဟုလာသည် ဘဝတစ်လျှောက်လုံး နားသည်မရှိဘဲ ပြည်တွင်းပြည်ပ ခရီးသွားခဲ့သည်။ ယင်းခရီးများသည် သူ့အား အတွေ့အကြုံ ကြွယ်ဝစေခဲ့ သည်။ အဆင်းရဲ အပင်ပန်းခံနိုင်ရည်ရှိမှု၊ စိတ်သဘောထားပြည့်ဝမှု၊ အတွေး အခေါ် ရင့်ကျက်ကျယ်ပြန့်မှု၊ သူတစ်ပါးအား ကိုယ်ချင်းစာနာမှုတို့သည် ရာဟုလာ၏ ဂုဏ်အင်္ဂါများ ဖြစ်သည်။ ယင်းဂုဏ်အင်္ဂါတို့သည် ကမ္ဘာအနှံ့သွား ရောက်ခဲ့သော သူ၏ခရီးများမှ ရရှိသည့် အကျိုးအာနိသင်များ ဖြစ်ကြသည်။

ရာဟုလာသည် 'ကူပမဏ္ဍက' ဟူသောစကားလုံးကို မကြာခဏ အသုံးပြုသည်။ နွားခြေရာခွက်ထဲက ဖားသူငယ်၏အမြင်သည် နွားခြေရာ ခွက်ထဲမှာသာ ကွက်၍ရှိနေမည်။ ပြင်ပကမ္ဘာကို ခြေဆန့်မှ ပြင်ပကမ္ဘာအမြင် ရှိလာမည်။ ဆီဆုံတွင် လည်နေသော နွားကဲ့သို့ မိမိအိုးအိမ်၊ မိမိပတ်ဝန်း ကျင်တစ်ဝိုက်နှင့်သာ လုံးချာလိုက်နေသော သူတစ်ယောက်သည် အဘယ်မှာ အမြင်ကျယ်နိုင်မည်နည်း။

ရာဟုလာ၏ ပြည်တွင်းပြည်ပခရီးများသည် သူ၏ကလောင်ကို

လည်း ထက်မြက်စေခဲ့သည်။ ရာဟုလာသည် စာအုပ်ပေါင်း ၁၃၀ လောက် ရေးသားသွားခဲ့သည်။ ခရီးသွားရာမှ ရရှိသည့် အတွေ့အကြုံများကို အခြေ မခံဘဲ ဤမျှ အရေအတွက်များပြားသော၊ ဤမျှ ဘာသာရပ်စုံလင်သော စာအုပ်များကို ရေးသားပြုစုနိုင်ဖို့ မလွယ်ပေ။

ရာဟုလာသည် မည်သည့်ဒေသ၊ မည်သည့်ဌာနသို့သွားသွား ထိုဒေသ၊ ထိုဌာန၏အကြောင်းကို ရေးသည်။ ထိုဒေသ၊ ထိုဌာနသို့သွားသော ခရီးစဉ် မှတ်တမ်းကို ရေးသည်။ သီဟိုဠ် (သီရိလင်္ကာ) သို့ သွားသောအခါ 'လံကာ' အမည်ရှိ စာအုပ်ရေးသည်။ တိဗက်ခရီးများနှင့်ပတ်သက်၍ 'တိဗက်မှာ တစ်နှစ်နှင့်သုံးလကြာ'၊ 'ကျွန်ုပ်၏ တိဗက်ခရီး' စာအုပ်များကို ရေးခဲ့သည်။ ဆိုဗီယက်ရုရှား ခရီးသွားပြီးသောအခါ 'ဆိုဗီယက် ဘုမ္မိ'၊ 'ရုရှား၌ ၂၅ လ ကြာ' စသော စာအုပ်များ ထွက်လာသည်။ အလားတူပင် 'ကျွန်ုပ်၏ ဥရောပ ခရီး'၊ 'ဂျပန်'၊ 'အီရန်'၊ 'ကိန္နရဒေသ'၊ 'နီပေါ'၊ 'ဟိမဝန္တာဒေသ'၊ 'အာရှ၏ ရောက်နိုင်ခဲ့သော ဒေသများ'၊ 'တရုတ်ပြည်ကိုယ်တွေ့'၊ 'ခရီး၏စာလွှာများ' စသော စာအုပ်များသည် သူလှည့်လည်သွားလာခဲ့သော ခရီးများ၏ အသီး အပွင့်များ ဖြစ်ကြသည်။

ရာဟုလာသည် ရှေးရှေးခရီးသည်များနှင့် မျက်မှောက်ခေတ်ခရီး သည်များ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများကိုလည်း ရေးသားသည်။ သမိုင်း၌ မှတ်တမ်း တင်မထားသည့် ငါးရာစုနှစ် အိန္ဒိယခရီးသည် ရဟန်းတော် နရိန္ဒယသ၏ အကြောင်းကို 'အမေခံခရီးသည်' ဟူသောအမည်ဖြင့် ဝတ္ထုရှည်ကြီးတစ်ပုဒ် ရေးသားထားသည်။

ထို့ပြင် ရာဟုလာသည် နွားခြေရာခွက်ထဲကဖားအား နွားခြေရာ ခွက်ထဲက ခုန်ထွက်ရန် လှုံ့ဆော်ထားသော ဆီဆုံအနီး၌ တဝဲလည်လည် သွားနေသော 'နွား'အား ကြိုးဖြတ်ပြီး ရုန်းထွက်ရန် အားပေးသော စာအုပ် တစ်အုပ်ကိုလည်း ရေးသားထားသည်။

မြင့်မြတ်သောကျင့်စဉ်

ရာဟုလာသည် ခြေသလုံးအိမ်တိုင် ခရီးသည်ဘဝကို မည်မျှတန်ဖိုး ထားသနည်းဟူမူ ခြေသလုံးအိမ်တိုင် ခရီးလှည့်လည်သွားလာမှုကို မြင့်မြတ်

သော ကျင့်စဉ်တစ်ရပ်၏ အဆင့်၌ အသိအမှတ်ပြုထားသည်။ ထို့ကြောင့် သူ့စာအုပ်အမည်ကို 'ယူမက္ကရ သျှတ္တရ' ဟု အမည်ပေးထားသည်။ [ယူမက္ကရ (ခြေသလုံးအိမ်တိုင် ခရီးလှည့်လည်သွားလာခြင်း)၊ သျှတ္တရ (ကျမ်းစာ)]

ခြေသလုံးအိမ်တိုင် ခရီးလှည့်လည်သွားလာခြင်းကို အလေးအမြတ်ထားလွန်းလှသည်ဖြစ်၍ ခရီးသွားခြင်းအကြောင်း ရေးသားထားသည့် သူ၏ စာအုပ်ကို ယေဘုယျအားဖြင့် ဓမ္မကျမ်းဂန်များ၌ အသုံးပြုသည့် 'သျှတ္တရ' ဟူသော စကားလုံးတပ်ပြီး အမည်ပေးထားသည်။ ယင်းသို့ အမည်ပေးထားခြင်းမှာ အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်။ ခြေသလုံးအိမ်တိုင် ခရီးလှည့်လည်သွားလာနေခြင်းသည် ဓမ္မကျင့်စဉ်တစ်ခုခုထက်မနိမ့်သော ကျင့်စဉ်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြလိုသည့်အနက် အဓိပ္ပာယ်ပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းစာအုပ်ထဲ၌ ခရီးလှည့်လည်သွားလာခြင်း၏ ဂုဏ်ထူးဝိသေသတို့ကို ဤသို့ ရေးသားဖော်ပြထားသည်။

အနောက်နိုင်ငံများအတွက်

“ကိုလံဗတ်နှင့် ဗာစကိုဒဂါးမားတို့သည် ခြေသလုံးအိမ်တိုင် ခရီးသည်နှစ်ဦးဖြစ်ကြသည်။ သူတို့သည် အနောက်နိုင်ငံများအတွက် ရှေ့သို့ တိုးသွားရန် မြေနေရာလမ်းရှာပေးကြသည်။ အမေရိကသည် နဂိုက လူနေအိမ်ခြေမရှိသလောက်ပင်။ အာရှမှ နွားခြေရာခွက်ထဲက ဖားသူငယ်များမှာ ခြေသလုံးအိမ်တိုင် ခရီးသွားလာခြင်း ကျင့်စဉ်များကို မေ့လျော့နေကြသည် ဖြစ်၍ အမေရိက၌ မိမိတို့၏ အလံကို မစိုက်ထူနိုင်ခဲ့ကြပေ။

“လွန်ခဲ့သည့် ရာစု ၂ စုမတိုင်မီအထိ ဩစတြေးလျသည် ဟာလာဟင်းလင်းပင် ရှိသေးသည်။ တရုတ်နှင့် အိန္ဒိယသည် မိမိတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ဂုဏ်ယူမဆုံး ရှိတတ်ကြသည်။ သို့ရာတွင် ဩစတြေးလျသို့ သွားပြီး အလံစိုက်ထူရမှန်း မသိကြပေ။ ယနေ့ ကုဋေလေးဆယ်၊ ငါးဆယ်မျှသော လူဦးရေဖြင့် အိန္ဒိယနှင့် တရုတ်မြေသည် ပိ၍နေသည်။ ဩစတြေးလျသည် ကျွန်ုပ်တို့ လက်လှမ်းမီသည့်နေရာ ဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယနှင့်တရုတ်သည် အဘယ်ကြောင့် ဩစတြေးလျ၏ မကုန်ခန်းနိုင်သော ပစ္စည်းဥစ္စာနှင့် အပြောကျယ်လှသော မြေကို လက်လွှတ်သွားရသနည်း။ ခြေသလုံးအိမ်တိုင် ခရီး

လှည့်လည်သွားလာခြင်းကျင့်စဉ်ကို မျက်နှာလွှဲထားကြသောကြောင့်ဖြစ်သည်။
မေ့နေကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

တစ်ခေတ်တစ်ခါတုန်းက

“မှန်သည်။ မေ့နေကြသောကြောင့်ဟုပင် ဆိုရမည်။ အကြောင်းမူ
ကား တစ်ခေတ်တစ်ခါတုန်းက အိန္ဒိယနှင့်တရုတ်သည် အလွန်တရာ ကျော်
ကြားသော ခြေသလုံးအိမ်တိုင် တကယ့်မဟာခရီးသည်များကို မွေးဖွားပေးခဲ့
သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အရှေ့တောင်အာရှ၌ သီဟိုဠ် (သီရိလင်္ကာ)၊ မြန်မာ၊
မာလာယု၊ ဂျာဗား၊ ထိုင်း၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ စမ္ဘာ၊ ဘိုနိုယို၊ ဆေလီဗစ်၊ ဖိလစ်
ပိုင် ဒေသများသို့အထိ ခြေစကြာဖြန့်ခဲ့ကြသူများမှာ အိန္ဒိယ ခြေသလုံးအိမ်
တိုင် ခရီးသည်များပင် ဖြစ်ခဲ့သည် မဟုတ်လော။

ခရီးသည်ဘုရင်

“ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ဘာသာတရားတီထွင်သူ ခေါင်းဆောင်အများစုမှာ
မဟာခရီးသည်များ ဖြစ်ကြသည်။ ဘာသာတရားခေါင်းဆောင် ဓမ္မနာယက
များထဲတွင် အကျင့်သိက္ခာ၊ ပညာဉာဏ်၊ စဉ်းစားဉာဏ်၊ စိတ်နေသဘောထား
အရာတို့၌ အမြင့်မြတ်ဆုံးဖြစ်သည့် ဗုဒ္ဓသည် ခရီးသည်ဘုရင်ဖြစ်သည်။
ဗုဒ္ဓသည် အိန္ဒိယအပြင်ဘက် မထွက်သော်လည်း ဝါတွင်းသုံးလမှလွဲ၍ နေရာ
တစ်နေရာတည်းတွင်နေခြင်းကို မကောင်းမှုဟု ယူဆတော်မူသည်။ ဗုဒ္ဓသည်
ကိုယ်တော်တိုင်သာ ခရီးလှည့်လည်သည်မဟုတ်၊ အစပထမ၌ပင် မိမိ
တပည့်ရဟန်းများအား ‘စရထဘိက္ခဝေ စာရိကံ’ ဟု မိန့်တော်မူသည်။
‘ရဟန်းတို့ ခရီးလှည့်လည်ကြလော့’ ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ရဟန်းတော်
များသည် မိမိတို့ဆရာ အရှင်မြတ်၏ အဆုံးအမကို မည်မျှလိုက်နာဆောင်
ရွက်သည်ဆိုသည်ကို ပြောပြဖို့လိုဦးမည်လော။ အနောက်ဘက်တွင်မက
ဒူနိယာနှင့် အီဂျစ်မှသည် အရှေ့ဘက်တွင် ဂျပန်အထိလည်းကောင်း၊ မြောက်
ဘက်တွင် မွန်ဂိုလီးယားမှသည် တောင်ဘက်တွင် ဗာလီ၊ ဗင်္ဂာလီကျွန်းများသို့
အထိလည်းကောင်း ခရီးဖြန့်ခဲ့ကြသည် မဟုတ်လော။

“ဂျိန်းဘာသာကို တည်ထောင်သူ သာမဏ မဟာဝီရသည်လည်း

ခရီးသည်ဘုရင်ပင် ဖြစ်သည်။ ခရီးလှည့်လည်သွားလာခြင်းကျင့်စဉ်ကို ကျင့်ကြံအားထုတ်ရာ၌ အသေးအဖွဲမှစပြီး အကြီးအကျယ်အထိ ရှိရှိသမျှ အနှောင့်အယှက် အတားအဆီးများကို မဟာဝီရသည် စွန့်ပယ်ခဲ့သည်။ အိမ်ရာတည်ထောင်မှုမျှသာမက အဝတ်အစားဝတ်ဆင်မှုကိုပင် စွန့်ပယ်ခဲ့သည်။ မဟာဝီရသည် ဒုတိယအဆင့်၊ တတိယအဆင့် ခရီးသည်မဟုတ်ပေ။ ပထမအဆင့်ခရီးသည် ဖြစ်သည်။ တစ်သက်ပတ်လုံး ခရီးလှည့်လည်၍နေခဲ့သည်။ ဝေသာလီ၌ မွေးဖွားပြီး ခရီးလှည့်လည်ရင်း ပါဝါ၌ ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓနှင့်မဟာဝီရထက် သာလွန်သော စွန့်လွှတ်သူ၊ ကျင့်ကြံသူ၊ စိတ်ရင်းနှလုံးကောင်းသူရှိဦးမည်လော”

ဗြဟ္မာက ဖန်ဆင်းသည်မဟုတ်

ရှုံကရကို ရှုံကရဖြစ်အောင် ဗြဟ္မာမင်းကြီးက ဖန်ဆင်းသည် မဟုတ်ပေ။ ရှုံကရကို ကြီးမြတ်သူဖြစ်အောင် ပြုလုပ်သူမှာ ခရီးလှည့်လည်ခြင်း ကျင့်စဉ်သာဖြစ်သည်။ ရှုံကရသည် အမြဲမပြတ် ခရီးလှည့်လည် သွားလာနေသူ ဖြစ်သည်။ ယနေ့ ကေရလဒေသ၌နေလျှင် နောက်တစ်လအကြာတွင် မိမိလာသို့ရောက်နေသည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် ကသ္မိရ သို့မဟုတ် ဟိမဝန္တာ တစ်နေရာရာတွင် ရှိနေသည်။

ရှုံကရသည် ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နှင့်ပင် ကွယ်လွန်သွားသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းတို့တောင်းသောကာလအတွင် ‘ဘာသူ’ (အဖွင့်ဋီကာ) သုံးကျမ်းကို ရေးသားပြုစုသွားရုံမျှမက မိမိကျင့်စဉ်ဖြင့် တပည့်တပန်းနောက်လိုက်များအား ခရီးလှည့်လည်ခြင်း သင်ခန်းစာကို သင်ကြားပို့ချပေးသွားခဲ့သည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ သမိုင်းနှင့် ဂုရုနာနာ(သ်)၏ ခေတ်သည်မဝေးကွာလှပေ။ ဂုရုနာနာ(သ်)သည် သူ့ခေတ်၏ မဟာခရီးသည်ဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယတစ်ခွင်တွင် လွတ်လပ်စွာ လှည့်လည်သွားလာခြင်းမျှကို လုံလောက်သည်ဟု မယူဆခဲ့ပေ။ အီရန်နှင့် အာရပ်အထိ ခရီးလှည့်လည်ခဲ့သည်။

ရှည်ရှည်ဝေးဝေး ရာစုနှစ်များစွာက အကြောင်းကိုထားပါဦး၊ ဆွာမိဒယာနန္ဒ ကွယ်လွန်သည်မှာ ရာစုတစ်စုပင် မကျော်သေး။ ဆွာမိဒယာနန္ဒကို သူတော်စင်ဒယာနန္ဒ ဖြစ်အောင် မည်သူဖန်တီးသနည်း။ ခရီးလှည့်လည်

သွားလာခြင်း ကျင့်စဉ်ကသာလျှင် ဖန်တီးခြင်းဖြစ်သည်။ ဒယာနန္ဒသည် အခါခပ်သိမ်း ခရီးလှည့်လည်သွားလာခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ထာဝရ (ရုပ်တန်နေသော) သစ်ပင်မဟုတ်ပေ။ ဇင်္ဂမ (လှုပ်ရှားသွားလာနေသော) သက်ရှိ သတ္တဝါဖြစ်သည်။ ခရီးလှည့်လည်သွားလာခြင်းသည် လူ၏အကျင့်တရား ဖြစ်သည်။ ‘အကြင်သူသည် ယင်းတရားကိုစွန့်၏။ ထိုသူ၏ လူမမည်ထိုက်’ ဟု ဒယာနန္ဒက ဆိုထားသည်။

ကောင်းကင်ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာကဲ့သို့

“ကမ္ဘာပေါ်၌ အကယ်၍ အနာဒိအစမရှိ တည်ရှိလာခဲ့သည့် ကျင့်စဉ် တစ်ရပ်ရှိသည်ဆိုလျှင်ပင် ယင်းကျင့်စဉ်သည် ခရီးသွားလာခြင်း ကျင့်စဉ်သာ ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ယင်းကျင့်စဉ်သည် အမြင်ကျဉ်းမြောင်းသည့် ဘာသာ ရေး ဂိုဏ်းဂဏတစ်ခု မဟုတ်ပေ။ ကောင်းကင်ကဲ့သို့ ကျယ်ပြန့်သည်။ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာကဲ့သို့ မြင့်မားသည်။ ကြီးမားသော အကျော်အစော၊ ကြီးမားသောဂုဏ်သိက္ခာ ရရှိကြကုန်သော ဘာသာတရားတို့သည် ခရီး လှည့်လည်သွားလာခြင်း ကျင့်စဉ်အားဖြင့်သာလျှင် ထိုကဲ့သို့ရရှိကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ခရစ်တော်သည် မဟာခရီးသည်တစ်ဦးပင်ဖြစ်သည်။ ခရစ်တော် ၏ တပည့်တပန်းများသည်လည်း မိမိတို့ဆရာ အရှင်မြတ်၏ အဆုံးအမကို ကမ္ဘာအနှံ့ပြန့်အောင် ဖြန့်သည့်ခရီးသည်များပင် ဖြစ်သည်”

ရာဟုလာ သံကိစ္စည်းသည် ၂၀ ရာစု၏ အကြီးမားဆုံး မဟာခရီး သည်ကြီးတစ်ဦး ဖြစ်သည်။



ရာဟုလာနှင့် ဟိမဝန္တာ

၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဇွေရာသီနေ့တစ်နေ့။

ဆမာန်ပူမှ ကနေယာလာလ်သည် ကိစ္စတစ်ခုနှင့် မဆူရီသို့ ရောက်သွားသည်။ မဆူရီတွင် ရာဟုလာ၏ 'ဟွန်းကလစ်' အိမ်အနီးရှိ 'ဟွန်ဟိလ်' ဘန်ဂလို၌ တည်းခိုနေထိုင်သည်။ ရာဟုလာနှင့် ကနေယာလာလ်တို့သည် ၁၉၃၈ ခုနှစ်မှစ၍ သိဟောင်းကျွမ်းဟောင်းများ ဖြစ်လာခဲ့ကြသည်။ သူတို့နှစ်ဦးသည် ညနေတိုင်း လမ်းလျှောက်ထွက်လေ့ရှိကြသည်။ လမ်းလျှောက်ရင်း ကနေယာလာလ်သည် ရာဟုလာ၏ဘဝနှင့်ပတ်သက်၍ မိမိသိလိုသည့် အချက်များကို ရာဟုလာအား မေးမြန်းလေ့ရှိသည်။

ဆီးနှင်းကိုအလှဆုံးထင်

တစ်နေ့တွင် ရာဟုလာသည် သူ၏စိတ်ဝင်စားဖွယ် ခြေသလုံး အိမ်တိုင်ခရီးသည်ဘဝ အတွေ့အကြုံများကို ပြောပြသောအခါ ကနေယာလာလ်က စကားမစပ် ကြားဖြတ်မေးလိုက်သည်။ “ဆရာကြီး ကမ္ဘာအနှံ့ ခရီးသွားခဲ့တယ်၊ ခရီးသွားရင်းနဲ့ ကမ္ဘာပေါ်မှာရှိတဲ့ လှပေ့ဆိုတဲ့ အရာဝတ္ထုတွေကို တွေ့ခဲ့မှာအမှန်ပဲ၊ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဘယ်အရာဝတ္ထုကို အလှဆုံးလို့ ဆရာကြီး ထင်ပါသလဲ”